

Emperyalizm, silahlanma ve savaş- A. Engin Yılmaz

Yeni bir dünya savaşı tehdit ve tehlikesi emperyalist çıkar ve hesaplar uğruna gündeme gelmiş bulunmaktadır. Gerçekleşmesi -ki

bu bir nükleer savaştır- durumunda bunun insanlıktan öte gezegen üzerindeki tüm canlı yaşam için varoluşsal sonuçları olacaktır. Savaşı emperyalistler için

bir imkan olmaktan çıkıp bir batağa dönüştürecek biricik şey ise, dünya işçi sınıfı ve halkların örgütlü birleşik mücadelesidir.

s.14

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı 2022 / 28
23 Ağustos 2022

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak71.net

Emperyalizm savaş demektir...

Barış sosyalizmle gelecek!

3

Suriye politikası iflasla riyakarlık arasında...

Fırat'ın doğusunda ABD askerlerinin, batısında Türk askerlerinin işgali devam ederken, Şam yönetiminin işi kolay değil.

11

Kazanmanın yolu fiili-meşru mücadele!

Veriler bir kez daha gösteriyor ki, işçi sınıfı mevcut burjuva yasalarının dışına çıkarak fiili-meşru mücadele yolunda ilerlediği zaman kazanabiliyor.

18

Abbas'ın "Holokost" açıklaması ve emperyalist riyakarlık

Abbas, yozlaşmış Filistin yönetiminin teslimiyetçi bir lideridir. İsrail Siyonizm'i, Filistin halkına karşı katliamlar, cinayetler işlemeye devam etmektedir.

Asya-Pasifik'te provokasyon- D. Meriç

s.16

Kadın sorunu ve Marksizm'in güncelliği- S. Soysal

s.23

Emperyalizm savaş demektir!

Barış sosyalizmle gelecek!

“Emperyalist tekeller arasında dünya ölçüsünde süren kıyasıya rekabet, büyük emperyalist devletler arasında pazarlar, hammadde kaynakları, kârlı yatırım alanları ve genel olarak nüfuz alanları uğruna şiddetli mücadele biçimini aldı. Eşitsiz gelişmenin şiddetlendirdiği bu mücadele, görülmemiş boyutlara varan militarizmin ve dünya egemenliği uğruna verilen emperyalist savaşların kaynağı haline geldi.”

TKİP Programı'nda yer alan bu tespit, günümüz dünyasında giderek tırmandırılan savaş, saldırganlık ve militarizm politikalarının arka planına olduğu gibi ayna tutmaktadır. Zira, dün Yugoslavya'dan, Afganistan'a, Irak'a, bugünse Suriye'den Ukrayna ve Libya'ya uzanan savaşlar dizini, emperyalist tekellerin dünya üzerinde süren egemenlik mücadelesinin ve yeni pazar arayışlarının dolaysız sonuçlarıdır.

Son gelişmeler göstermektedir ki, emperyalistler arasında kızışan hegemonya mücadelesi ve dünyanın yeniden paylaşımı kavgası; yeni, yıkıcı ve kapsamlı savaşların önünü sonuna kadar açmaktadır. Ukrayna savaşının ardından son günlerde tırmandırılan Tayvan krizi bu olgunun en güncel ve çarpıcı örneği olarak önümüzde durmaktadır.

“TARİHİN SONU” YALANINDAN YENİ SAVAŞLAR DÖNEMİNE

Emperyalist kapitalizmin ideologları, Sovyetler Birliği yıkıldığında “tarihin sonunu” ve kapitalizmin “ebediliğini” ilan ederek, “sınıf mücadeleleri ve savaşların olmayacağı bir döneme girildi” türünden safsataları dillerine dolamışlardı. Öyle ya, Sovyetlerin yıkılışıyla tepesinde sonuza değin ABD emperyalizminin oturacağı Yeni Dünya Düzeni'ni kurmanın önünde bir engel kalmamıştı.

Tüm bunların zirvadan ibaret olduğunu, sınıf mücadeleleri tarihi açısından kısa sayılabilecek son 30 yılın olayları

doğrulmuş bulunuyor. Zira, Sovyetler Birliği'nin dağılışı gerçekte emperyalist güçler arasında oluşan geçici dengenin sarsılmasına, dünya egemenliği için verilen mücadelenin kızışmasına ve dolaşısıyla tek kutuplu emperyalist sistemin sonunu hazırlayan koşulların olgunlaşmasına yol açtı. Bu gerçeğin açık bilincine sahip olan ABD emperyalizmi, sistem içindeki hasımlarına kendi egemenliğini dayatmak için, erken bir tarihte Ortadoğu'yu Balkanlar'ı ve Avrasya'yı yıkıma uğratan savaş ve saldırganlık politikasını devreye soktu. Bu süreçte bir savaş, iç savaş ve saldırganlık aygıtı olan NATO'yu yeni dönemin konseptine göre dizayn ederek etkin bir şekilde kullandı. ABD emperyalizminin savaş aygıtı ile girdiği ülkeler sadece yıkıma uğramakla kalmadı, ekonomik ve siyasi açıdan istikrarsız hale getirildi. Bu olguyu görmek için günümüz Afganistan'ına, Irak'ına ve Libya'sına bakmak yeterli olacaktır.

Gelinen yerde emperyalistler arası ilişkiler adeta kaynama noktasına varmış durumda. Artık kimse “tarihin sonundan” ya da “savaşlar döneminin kapandığından” bahsetmiyor. Tersine, Ukrayna savaşıyla yeni boyutlar kazanan hegemonya krizinin ve henüz savaş biçimi almama da Tayvan'da süren kapışmanın, yeni bir dünya savaşının kapılarını aralayabileceğinden söz ediliyor. Tüm emperyalist güçler ve bloklar kendi hazırlıklarını bu kapsamda yapıyor. ABD'nin, AB üyesi emperyalist ülkelerin, Rusya'nın, Çin'in militarizme muazzam kaynaklar ayırması, kriz bölgelerinde yoğunlaşan tatbikat ve savaş provaları özünde bu gerçeği anlatıyor.

DÜNYA HALKLARI 1 EYLÜL'Ü, SAVAŞLAR VE KİTLE HAREKETLERİ KOŞULLARINDA KARŞILIYOR

İşte yeni bir 1 Eylül Dünya Barış Gü-

nü'nü bu koşullarda karşılıyoruz. Dünyamız ve insanlık, emperyalist eliyle yeni ve yıkıcı bir savaşlar dönemine doğru sürükleniyor.

Öte yandan, dünya çapında ekonomik-mali krizlerin bütün yükünü sırtlamış bulunan, savaş bölgelerinde ise yıkımın tüm acısını derinden yaşayan işçi ve emekçiler arasında; açlığa, yoksulluğa, sefalete, savaş ve saldırganlığa karşı öfkenin alttan alta büyüdüğü bir dönemdeyiz. Son 10-15 yılda, bir dizi ülkede yaşanan grevler, direnişler, kitle hareketleri ve halk isyanlarına varan çıkışlar, kriz ve savaşlarla belirlenen dönemin aynı zamanda devrimleri mayalayan koşulları da olgunlaştırmaya başladığını gösteriyor. Öyle ki, kapitalist-emperyalizmin mabetleri bile kitle hareketlerine sahne oluyor. Henüz sosyalist bir perspektife ve devrim iddiasına dayalı çıkışlar yaşanmasa da bu gelişmeler nesnel olarak toplumların derinliklerinde devrimci dinamiklerin şekillenmesini de olgunlaştıracaktır.

Bununla birlikte, dünyamızı ve insanlığı yıkıma uğratan emperyalist savaşlar, gerek savaş bölgelerinde ve civar ülkelerde yaşayan halklar içerisinde gerekse söz konusu savaşların bedelini ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel bakımdan ödeyen diğer ülkelerin işçi sınıfı ve emekçileri arasında barış özlemini de yakıcı bir hale getirmektedir. Bu gerçeklik, her geçen gün keskinleşen emek-sermaye çelişkinin dolaysız bir sonucu olan sınıf-kitle hareketleri ile emperyalistlerle ezilen halklar arasındaki çelişkilerin yarattığı mücadeleleri birleştirmenin zeminlerini de güçlendirmektedir. Bu bağın kurulması, güçlenmesi, devrimci bir mecraya taşınması ve enternasyonal bir karakter kazanması ise emperyalistlerin en büyük korkusunu oluşturmaktadır. Zira onlar da bilmektedir ki, emperyalistler arası egemenlik mücadelesine ve dünya zenginliklerinin yağmalanması yarışına son

verecek olan, kitlelerin birleşik-devrimci isyanıdır.

GERÇEK VE KALICI BARIŞ SOSYALİZMDE!

Tarihsel deneyimler ve güncel gelişmeler göstermektedir ki, emperyalist kapitalizm var olduğu sürece yerel, bölgesel ya da bütün bir dünyayı kasıp kavuracak olan savaşların sonu gelmeyecektir. Zira kapitalist sistemin yapısal krizleri ve çelişkileri döne döne savaşları ve iç savaşları körüklemekte, her türden barbarlığa kaynaklık etmektedir.

Tam da bu gerçekten hareketle, kapitalist krizlerin ağır yükünü dünya çapında omuzlarında taşıyan ve savaşların tüm acısını derinden yaşayan işçi sınıfı ve emekçiler, gerçek ve kalıcı bir barışın hüküm sürdüğü bir dünya kurmak için harekete geçmeli, kapitalist barbarlık düzenine karşı mücadeleyi büyütmelidir. Bu güç işçi sınıfında fazlasıyla bulunmaktadır. Rus toplumunu I. Emperyalist Paylaşım Savaşı belasından kurtaran, Bolşevik Parti önderliğinde Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'ni gerçekleştiren Rus proletaryası olmuştur. Yine, büyük bedeller ödeyerek ve destansı bir mücadele vererek Hitler faşizmini tarihin sahnesinden silen ve II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'na son veren de Sovyet toplumdur.

Bütünlüğü içerisinde bu iki büyük olay, dünyada ve Türkiye'de işçi sınıfının tutması gereken yolu açıkça göstermektedir. Gerçek ve kalıcı bir barış için, işçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar bütün ülkelerde Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin rehberliğinde, kapitalist-emperyalist sisteme karşı devrim ve sosyalizm mücadelesini büyütmelidir. İşte o zaman yaşamın her anında ve alanında barışın hâkim olabilmesinin koşulları oluşacaktır. Her yıl 1 Eylülde dile getirilen barış özlemini gerçek kılmamanın biricik yolu buradan geçmektedir.

Suriye politikası iflasla riyakarlık arasında

E. Bahri

Her cuma günü namaz çıkışında cami avlusunda bir "siyasi seremoni" gerçekleştiren AKP şefinin gündeminde haftalardan beri Suriye'ye saldırı var. İflas etmiş bir politikanın mimarı ve icracısı olan Tayyip Erdoğan, son yıllarda üç defa Suriye'ye askeri saldırı emri vermişti. Saldırı tehdidini "bir gece ansızın gelebiliriz" lafını tekrarlayarak dile getiren AKP şefinin bir sorunu vardı. Belirttiği kapsamda bir saldırı için hem Washington hem Moskova'dan icazet almaya muhtaç. İki taraftan da en azından şu ana kadar talep ettiği icazeti alamadığı için belli noktaları bombalayarak günlük saldırılarını sürdürüyor. Yani rejim yakıp/yıkmadan, cinayet işlemeyen duramıyor.

5 Ağustos'ta Soçi'de Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'le görüşen AKP şefi Tayyip Erdoğan'ın Suriye'ye saldırı için icazet alamadığı ortaya çıktı. Görüşmeye dair haberlere göre Putin, cihatçı teröristlere verdiği desteği kesmesi ve Şam yönetimiyle anlaşması için AKP şefine telkinlerde bulunuyor. Görüşmenin ardından sarayın Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun yaptığı açıklama da buna işaret ediyor. Geçen yıl Suriye Dışişleri Bakanı Faysal el Mikdad'la görüştüğünü açıklayan Çavuşoğlu, 'muhaliflerle' Suriye yönetimini barıştırmaktan söz etti. Açıklama cihatçı çetelerin tepki göstermesine neden oldu, ancak taraflar birbirine muhtaç oldukları için 'krizi' şimdilik aşabildiler.

SALDIRGAN POLİTİKA SARAY REJİMİNİ SIKIŞTIRIYOR

2011'den bu yana sermaye iktidarının, daha özel planda AKP'nin Suriye politikası saldırgan, küstah, işgalci temeller üzerine oturtuldu. Yüzlerce kilometrelik sınırı sonuna kadar açan, ülkeyi cihatçı teröristlerin üs kurduğu, eğitildiği, cirit attığı bir alan haline getiren iktidar, Suriye'nin bu hale getirilmesinin bir numaralı sorumlusudur. Histerik saldırganlığa rağmen Emevi Camisi'nde namaz kılma hevesleri kursağında kaldığında, Suriye politikası iflas etmişti. Esad yönetimini yıkıp İhvacıların bayrağını Şam'a dikemediler ama cihatçıları himaye ederek, onlara rant alanları açarak, Türkiye sınırlarını onların 'hayat damarı' haline getirerek, Suriye'nin kuzeyinde bir El Kaides-tan kurulmasını sağladılar. Maaş vererek

100 bini aşkın kişiden oluşan bir tetikçi ordu oluşturup onları kullanıyorlar. Hâlen de Suriye politikasını bu aparatlar üzerinden yürütüyor, onları pazarlık masasında bir 'koz' olarak kullanıyor.

AKP-MHP iktidarının Suriye politikası, emperyalist/Siyonist güçlere hizmet edecek şekilde dizayn edildi. Elbette yayılmacı/ilhakçı heveslerle de motive edildi. Fırat'ın doğusunda ABD ile çıkarları şimdilik kesişirse de batısında hâlen ABD-İsrail politikasını sürdürüyor. Bu politikanın Suriye halklarına faturası ağır oldu. Biriktirdiği sorunlar yazık ki halklara yeni bedeller ödetecek. Bu politika henüz değişmiş değil. Ancak son gelişmeler, bu politikanın iflas ettiğini saray rejiminin şeflerinin açıklamaları da teyit ediyor.

YAYILMACI HİSTERİ SONA MI ERİYOR?

Saray rejimi cephesinden peş peşe yapılan açıklamalar, Suriye yönetimi ile anlaşmak istedikleri izlenimi yaratıyor. Bu açıklamaların Soçi görüşmesinin ardından başlaması tesadüf değil kuşkusuz. Ancak bundan hareketle rejimin sorun yaratan saldırgan Suriye politikasından hemen vazgeçtiği sonucunu çıkarmak yanıltıcı olacaktır. Onlar yine

bin bir türlü kirli hesap yapmaya devam edecekler.

Mevlüt Çavuşoğlu'nun açıklamalarından sonra faşist partinin şefi Devlet Bahçeli de Suriye yönetimiyle görüşülmesine destek verdi. "Dışişleri Bakanımızın Suriyeli muhaliflerle Esad rejimi arasında barışın tesis edilmesi hususundaki yapıcı ve gerçekçi sözleri kalıcı çözüm arayışlarına güçlü bir nefestir. Bundan hiç kimsenin rahatsız olmasına gerek yoktur" ifadelerini kullanan Devlet Bahçeli, Beşşar Esad başta olmak üzere Suriye yönetimine kin kusan açıklamalarıyla biliniyor.

MHP şefinden sonra AKP Genel Başkan Yardımcısı Hayati Yazıcı da aynı minvalde laflar etti. "Liderler bazında bir görüşme olabilir mi?" sorusunu yanıtlayan Yazıcı, "Ben hiç olmaz diyecek durumda değilim. Bir yerden başlar, bunun düzeyi yükselir, inşallah" diye konuştu. Adı kirli/karanlık işlerle anılan AKP şeflerinden Metin Külünk de gelişmeleri değerlendirirken şunları söyledi: "...Türkiye ve Suriye ilişkileri temenni ederiz ki 2011 Haziran'ından öncesine dönsün. Bu mümkün mü? Şu anda çok imkan dahilinde görünmüyor. Ama imkansız mı, değil."

Dinci-faşist rejimin aparatlarından Doğu Perinçek ile şürekası ise herkesten

bir adım öne çıktı. Konuyla ilgili açıklama yapan Vatan Partisi Genel Sekreteri Özgür Bursalı şu ifadeleri kullandı:

"Vatan Partisi önümüzdeki 10-15 gün içerisinde Doğu Perinçek başkanlığında Suriye'yi ziyaret edecek ve en üst düzeyde görüşme yapacak. Sayın Doğu Perinçek, Ethem Sancak ve önemli isimler yer alacak. 10-15 gün içerisinde bu ziyaret Şam'a yapılacak."

Yapılan açıklamalar dinci-faşist koalisyona bu konuda mutabık kaldığına işaret ediyor. Bu açıklamalar saldırgan/yayılmacı Suriye politikasının bir sınıra dayandığını ve rejimi sıkıştırmaya başladığını gösteriyor. Zira saray rejiminin yayılmacı/saldırgan zihniyeti ya da politikasında bir değişiklik olmamış, olması da beklenmiyor. Nitekim bu açıklamaların yapıldığı gün Ayn el Arab/Kobani çevresinde bulunan Suriye ordusuna ait mevzilerin TSK jetleri tarafından bombalanması, Suriye ordusunun açıklamasına göre 3 askerin öldürülmesi 6 askerin ise yaralanması, rejimin kirli/kanlı işler çevirme konusundaki pervasızlığını gözler önüne seriyor. Bu arada jetlerin kullanılması, Putin-Erdoğan arasında yapılan kirli pazarlığın bu tür saldırılar gerçekleştirilmesine icazet verdiği şüphesini güçlendirdi.

Bu açıklamalara TSK güdümündeki cihatçıların tepki göstermemesi de dikkat çekicidir. Belli ki saray rejimi onlara birtakım güvenceler vermiştir. Bu rejim elbette çıkarları için cihatçıları satmaktan geri durmaz. Siyonist İsrail'le ilişkileri geliştirmek için Hamas liderlerini kovan, Körfez şeyhleri ve Mısır'la barışmak için İhvacıların medyasını susturan, bir kısım şeflerini ise sınır dışı eden bir rejim için cihatçı çeteler de oyunda bir karttan başka bir şey değil. Ancak bu sorun ne Hamas mensuplarının ne İhvacıların kovulmasına benziyor. Suriye'yi tahrip eden cihatçı terör örgütlerinin, özellikle de Suriyeli olmayanların istense bile tasfiyesi yığınla sorunu beraberinde getirecektir.

Görünen o ki, dinci-faşist koalisyon ve Perinçekçi aparatlar için esas mesele seçimlerde uğrayacakları hezimetini engellemek ya da olmazsa hafifletmektir. Buna karşın Kürt halkına düşmanlık ve

yayılmacılık histerisinin devam etmesi, anlaşmanın halen zor olduğuna işaret ediyor

Barışmak için Suriye yönetiminin iki somut talebi var: İlki TSK'nin Suriye'deki tüm işgalci birliklerinin çekilmesi. Diğeri ise, cihatçı teröristlere verilen desteğin kesilmesi. Suriye yönetiminin bu taleplerinin karşılanacağına dair henüz bir veri görünmüyor. Halen 30 kilometrelik bir güvenli şerit oluşturmaktan söz ediyorlar. Bu arada saray rejimi Rojava'daki özerk yönetimin yıkılmasını talep etmekle kalmıyor, PYD/YPG örgütlülüğünün dağıtılmasını da dayatmaya çalışıyor. Bu bağlamda Ankara'dan yapılan açıklamalara Suriye yönetiminin halen zerre kadar güvenmediğini söylemek mümkün.

Ülke ekonomisinin batırıldığı, on milyonlarca insanın sefaletle mahkum edildiği, mülteciler sorununun günden güne derinleştiği koşullarda rejimin oy desteği ve kitle tabanı eriyor. Tüm çırpınışlar bu

erimeyi bir yerde durdurmaya odaklanmış görünüyor. İçeride bir nebze rahatlamak için, görüntüde de olsa Suriye politikasında bazı değişikliklere gitmek zorunda kalması, rejimin açmazlarının nasıl da derinleştiğine işaret ediyor.

SURİYE YÖNETİMİ BARIŞMAK İSTİYOR AMA...

Savaşla yakılıp yıkılan, toplumun en az yarısının yerinden/yurdun edildiği dikkate alındığında, Esad yönetiminin ülkesine düşmanlık yapan rejimlerle barış istemek dışında bir seçeneği bulunmuyor. Cihatçı terörün en büyük finansörlerinden Birleşik Arap Emirlikleri ile ilişkiler kurması bunu gösteriyor. Nitekim Esad da Suriye'nin yakılıp yıkılmasının bir numaralı faili olan saray rejimiyle iletişime geçebileceğini şu sözlerle dile getirmişti: "Tayyip Erdoğan'la görüşmek beni onurlandırmayacak. Ama ülkem ve halkım için gerekirse bunu yaparım."

Suriye yönetiminin ilişkileri yeniden geliştirmek istemesi, her şeyi kabul edeceği anlamına gelmiyor elbet. Esad'ın sözlerinden de anlaşılacağı üzere, ülkesine karşı bu kadar ağır suç işleyen biriyle görüşmek için belli koşulların oluşması gerekiyor. Görüşmelerde ilerleme sağlanabilmesi için iki temel koşulun yerine getirilmesinin talep edilmesi, Şam'da bu konuda net bir politika olduğuna işaret ediyor.

Fırat'ın doğusunda ABD askerlerinin, batısında Türk askerlerinin işgali devam ederken, vahşi bir ambargo ile de karşı karşıya bulunan Şam yönetiminin işi kolay değil. İşgal ordularının yanı sıra ABD ile suç ortaklarının uyguladığı ambargo, ülkede yeniden imarın başlamasına izin vermiyor. Buna karşın Esad yönetimi ülke topraklarını işgalci askerlerden de cihatçı çetelerden de temizleyeceği iddiasını sürdürüyor.

Cihatçı çetelerin "isyanı" saray rejimini tedirgin etti

Türk sermaye devletinin koruduğu, maaşa bağladığı, farklı alanlarda kullandığı cihatçıların saray rejimi karşıtı eylemler yapması günlerdir tartışılıyor. Gösteride Türk bayrağının yakılmasına ise farklı çevrelerden tepkiler gösterildi. Bu tepkilerin bir kıymeti-harbiyesinin olmadığını belirtmek gerek. Zira ülkelere ihanet edip Ankara'daki gerici-faşist rejime yamayan katliam, gasp, tecavüz, adam kaçırma gibi iğrenç suçlarla anılan bu çetelerin kendilerini himaye eden saray rejimiyle çatışmaya girmeleri şartı değil. Belli vaatlerle onları kullanan rejimin kendilerini arkadan hançerlediğini var sayıyorlar. Böyle olunca da tepkilerine Ankara'daki efendilerine yönelttiler.

Saray'ın bakanlarından Mevlüt Çavuşoğlu geçen hafta, 2021 yılında Belgrad'da Suriye Dışişleri Bakanı Fayçal el Mikdad'la görüşüğünü, Türkiye'nin 'Suriye Milli Ordusu' diye anılan çetelerle Esad yönetimini barıştırmaya gerektiğini söyledi. Bu arada saray beslemesi medya Tayyip Erdoğan ile Beşşar Esad arasında telefon görüşmesi yapıldığı iddiasını ortaya attı. Suriye yönetimi tarafından doğrulanmayan bu iddia, saray rejiminin kullandığı ÖSO çetelerini öfkeli kıldı. Cihatçı çeteler sokaklara çıkarak Türk devletini protesto ettiler. Esad yönetimiyle anlaşmayacaklarını, onu devireceklerini söyleyen cihatçılar, Ankara'daki hamilerine mesajlar verdiler.

Saray rejiminin, TSK işgali altındaki bölgeleri Suriye'den koparacağı, cihatçı çetelerin o bölgelerde askeri-polis kuvveti olacağı yönünde vaatler verdiği belirtiliyor. Şam yönetimiyle anlaşma konusu gündeme gelince hayal kırıklığı yaşadıkları görülen cihatçıların aynı zamanda gelecek kaygısına düştükleri anlaşılıyor. Varlıklarını saray rejiminin sağladığı himayeye borçlu olan bu çeteler, Ankara'daki rejime "bizi ortada bırakma, yoksa senin de başını ağrıtırız" mesajları veriyorlar.

TSK'nin sağladığı koruma özellikle çetelerin şefleri için büyük bir önem taşıyor. Çünkü onlar bu sayede hem bir alan üzerinde vahşi icraatlarına devam edebiliyorlar hem kirli para akışından zenginleşiyorlar. Yağma, gasp, cinayet,

tecavüz çarkı da bu himaye sayesinde dönüyor. Bunun riske girmesi, zaten var olan tepkilerin patlama noktasına varmasını sağladığı belirtiliyor.

Gerçekte bu tepkiler yeni değil. O bölgelerde geçen yıldan beri zaman zaman gösteriler gerçekleştirildi. Elektrik zamlarını protesto eden öfkeli gösteriler yapılmış, elektrik dağıtım şirketinin merkezi basılmıştı. TSK'nin araçlarının yolları kesiliyor, kimi zaman ise taşlanıyor. Ancak bu defa öncekinden de sert ve kitlesel tepkiler verilmesi dikkat çekti. Görünen o ki, cihatçı çeteler yolun sonuna doğru gittiklerini sezmeye başladılar. Zira tek dayanakları TSK'dir. Saray rejiminin Şam yönetimiyle anlaşmaya varması durumunda kurdukları kanlı/kirli saltanat da çökecektir.

AKP iktidarının Suriye savaşını körüklemesi, cihatçı çeteleri beslemesi, eğitmesi, donatması, Libya'dan Azerbaycan'a kadar taşıyıp kullanması süreci, varması kaçınılmaz olan sona yaklaşıyor. Elbette cihatçılar halen saray rejimine muhtaçlar ve amaçları onunla çatışmaktan çok, koruma beklentilerini hatırlatmaktır. Ancak böyle bir cihatçı bataklığın uzun süre varlığını sürdürmesi olası değil. Bu arada AKP-MHP rejimi de halen onlara muhtaç. Çünkü pazarlık masalarında onları bir 'koz' olarak kullanıyor. Yanı sıra Suriye topraklarını işgal etme gerekçesini de onlara dayandırıyor. Ancak her iki taraf için de esas olan kirli çıkarlardır. Dolayısıyla bu ortaklığın bozulması ve tarafların çatışmaya girişmesi de ihtimal dahilindedir.

Komşu ülke Suriye'de yönetimi yıkmayı esas olan küstahça/saldırgan dış politikanın yarattığı bu sorunun çözülmesi kolay görünmüyor. TSK'nin işgal ettiği bölgeler halen kanlı çatışmalara aday bataklık adalarıdır. Bu gerici/yayılmacı politikaların ağır bedelini Suriye halkları ödedi ancak Türkiye'nin işçi ve emekçileri de yoksulluk ve sefaletle mahkum edilerek saldırganlığın faturasını ödüyorlar. Bundan dolayı emekçilerin insanca çalışma ve yaşam koşulları talebini, yayılmacı/saldırgan dış politika-ya karşı mücadele ile birleştirmelerinin büyük bir önemi vardır.

Din bezirganlarından sömürüye gerekçeler

E. Eren Yılmaz

Derinleşen ekonomik yıkım karşısında işçi ve emekçileri çalışma ve yaşam koşulları çekilemez bir hale gelmişken, iktidar beslemelerinden tabloya gerekçe üretme kaygısıyla akla ziyan açıklamalar gelmeye devam ediyor. Ancak kara mizah olabilecek türden açıklamalar yapan bakan, bürokrat, yandaş vb. bilcümle asalağın yanı sıra sıklıkla dinsel önyargılarla sersemletilmiş emekçi kesimlerin geri bilincine hitap eden, “din referanslı” açıklamalar da bu koroya katılıyor. Varyıla yağıyla sömürü, soygun, talan üzerine kurulmuş bu kapitalist düzende iktidar olmanın nimetlerini korumaya çalışan bir avuç yağmacının çıkarları için yapılan bu açıklamalar ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yıkımın yanı sıra çürümenin geldiği boyutları da gözler önüne seren ibretlik vakalar olarak yaşanıyor.

Bunun son örneği İsmailağa cemaatinin “fıkıhçısı” sıfatlı Ahmet Polat’tan geldi. Cemaatin internet sitesinde yayınlanan “yoksulluk ve bereketsizlik sebepleri” başlıklı tek bir düşünce kırıntısı dahi taşımayan konuşmasında, “fakirliğin ve yoksulluğun genel nedeni bizlerin günahlarıdır” deyiverdi. Söylediklerini gerekçelendirirken şunları ifade ediyor: “Rabbimiz nimete şükretme durumunda artırmayı, nimetlerine nankörlük edilmesi durumunda ise benim azabım şiddetlidir diyerek o nimetin elimizden gidecek olduğunu söylüyor.” Açıklamanın kendi içinde bir mantık aramak gerekmiyor. Aynı zamanda, açıklamanın yayılmasının ardından kimi internet sitelerinde “çok varlıklı olanların çok şükreden ve günahı az olan insanlar mı olduğu?” sorgulaması da yapmak gerekmez.

Dinsel önyargılar, dinsel kurumlar iktidar elinde bulunduran sınıf açısından her zaman önemli bir araç olarak kullanılmıştır. Egemenler hep emekçi kitleleri, “öte dünya avuntusu” ile denetim altına almaktan bilinçlerini bulandırmaya, sömürü ve soygunu perdelemekten içinde buldukları içler açısı tabloya “rıza” göstermeleri vb. üzerinden gericileştirmeye, çürütmeye ve hareket edemez hale getirmeye çalışmışlardır. Sömürücü sınıfların ve onların payandalılarının cephaneliklerinde söyleyecek söz sıkıntısına her dönem “Allah kelamı” üzerinden telkinler yetişmiştir. Bugün de olan budur ve işin esasında bir yenilik de taşı-

“Allah kelamı” diyerek sömürüyü, soygunu, baskı ve aşağılanmayı kanıksatmaya, kapitalist düzenin işçi ve emekçilere tek verebildiği şey olan yoksulluğa ve açlığa boyun eğdirmeye ve sömürü çarklarını güvenceye almaya çalışıyorlar. Ancak er ya da geç o çarklar kırılacak, işçi sınıfı ve emekçilerin sömürüyü ortadan kaldırma mücadelesi, din bezirganlarını ve ait oldukları sermaye düzenini yerle bir edecektir.

mamaktadır. Ancak bu pislik çukurunun dibine batmışların ettikleri sözler, bu vesileyle kimi noktaların altının çizilmesine vesile olabilir.

Bu ülkede tarikatlar, cemaatler cumhuriyet tarihi boyunca sermaye düzeninin ihtiyaçlarına göre kimi zaman ön planda, kimi zaman denetim altında ve geri planda, sınırlı bir işlevle ama her zaman varlıklarını sürdürdüler. Sermaye düzeninin gelişimi, ihtiyaçlar ve açmazları temelinde karşılıklı “fayda” temelinde şekillenen bu ilişkileniş, düzeni yönetmek üzere başa gelen burjuva partilerin çaldığı enstrümana göre de biçimlenen bir araç olageldi.

Cumhuriyetin ilk yıllarında o günün ihtiyacına denk düşen uygulamalarla denetim altına alınıp geri plana itildiler. İkinci Dünya Savaşı’nın ardından emperyalizmle ilişkiler, NATO üyeliği, Demokrat Parti iktidarı ve ABD’nin Türkiye’ye biçtiği misyon çerçevesinde daha belirgin hale gelen tarikat ve cemaatler, ‘60’lı yıllarda

bizzat, gelişen toplumsal mücadelenin karşısına örgütlenmiş gericilik olarak çıkartılmaya çalışıldı. İpleri emperyalistlerin elinde, sermaye düzeninin ihtiyaçları çerçevesinde ilerici-devrimci mücadelenin dalgakıranı, Sovyetlere karşı devreye sokulan “Yeşil Kuşak” projesinin ise bindirilmiş kıtaları olarak kullanıldılar.

‘80 askeri-faşist darbesinin ardından ise, toplumsal mücadeleye karşı bizzat asker postalları altında dinsel gericilik çok daha hedefli ve sistematik bir yönlemlerle palazlandırıldı. Din, dinsel kurumlar, eğitim müfredatı vb. yanı sıra tarikatlar, cemaatler toplum yaşamında ön plana çıkartılarak belirgin hale getirilmeye çalışıldı. İdeolojik ve kültürel yarılarının yanı sıra bu aynı dönem, kendisi de Nakşibendi tarikatının müridi olduğu ifade edilen Özal’ın “serbest piyasa” üzerinden cemaatleri “tüccar eşrafi” içinde daha güçlü yer almaya davet etti. Böylece diğer birçok yönün yanı sıra işin ekonomik boyutunun da yolunu düzle-

miş oldu. ‘80 darbesinin açtığı yol, Özal dönemi adımları ve vakıf, dernek, hayır kurumu vb. altında kurulan onlarca yapının olanaklarıyla, cemaatlerin şirketleşme yoluyla sermaye düzeni içinde ekonomik bir kabiliyet kazanmaya başlamaları ‘90’lı yıllar boyunca genişleyerek sürdü. Özal’ın neoliberal politikalarıyla kamunun tasfiyesi, özelleştirmeler vb. ile eğitim ve sağlık alanında yaşanan yıkım, bu yıkımın yarattığı boşlukla özel okul, dersane, özel yurt vb. ile başlayan “hayırsever” girişimler yurt içinde ve dışında “faizsiz kazanç, İslami sermaye” söylemleri eşliğinde her türlü kirli işi de içinde barındıran şirketleşmeler, kapitalist sömürü düzeni ile her türlü bağın yanı sıra ekonomik olarak da iç içe geçmiş tarikat-cemaat gerçekliğini ortaya çıkartmış bulunuyor.

Emperyalist merkezlerde planlanarak, “ılımlı İslam” modeline uygun projelendirilen, Türkiye’deki kimi istisnalarla birlikte tarikat ve cemaatleri de bünye-

sine alarak kurulan AKP'nin 20 yıllık dönemi, denebilir ki bu açıdan kendinden önceki tüm zamanları fersah fersah geride bırakmış bulunuyor. Sermaye düzeni açısından dünün aparatları olan cemaat ve tarikatlar, AKP ile birlikte önce hükümet ardından da iktidar olmanın verdiği olanaklarla hatırı sayılır bir sermaye gücü haline gelmiş bulunuyorlar. '90'lı yıllarda serpilmeğe başlayıp, "Anadolu Kaplanları" olarak tanımlanan "muhafazakâr" orta sınıf sermayedarların -ki neredeyse hepsi şu ya da bu tarikatın parçasıdır- AKP dönemi boyunca hızla gelişerek, bugün, büyük burjuvazinin bir kesimini temsil eder hale gelmesi gerçeği ile karşı karşıyayız.

2018 yılında Prof. Dr. Esengül Balcı'nın araştırmasına göre, ülkede belli başlı 30 tarikat-cemaat var ve bunlara bağlı 410 kol bulunuyor. Yine aynı araştırmaya göre, 2,6 milyon kişinin bu tarikat ve cemaatlerle organik bağı bulunuyor. Gelir kaynakları ise bünyelerinde bulunan şirketler ve toplanan bağışlar olarak ifade ediliyor. Ülkede bulunun 10 binden fazla özel okulun üçte biri bu yapıların sahipliğinde ve on binlerce öğrencinin kaydı bulunuyor. Aynı şekilde özel yurtların da yarısı cemaat ve tarikat yurdu olarak işletiliyor. Özel sağlık kurumlarının da bir farklılık taşımadığının altını çizmekte fayda var. Bu özel işletmeler devlet teşvikleri, hibeler vb.nin yanı sıra büyük bir ekonomik hacim anlamına gelirken, bu

gerici kurumların önemli bir örgütlenme alanı olma işlevi de görüyorlar. Ancak sermaye düzeniyle kurulan ekonomik bağ sadece eğitim, sağlık ya da devasa bütçelere sahip "insani yardım vakıflarından" ibaret değil. Hazineden, belediye bütçelerinden aktarılan milyonlar da işin görünen kısmı sadece.

Paravanın arkasında çeşitli sektörlerde şirketleşmiş, onlarca şirketi bünyesinde barındıran holding sahibi cemaatler ve holding CEO'su olan şeyhler bulunuyor. Müritlerine tevekkül telkin eden şeyhler, lüks ve şatafat içinde yaşarken, holdinglerle devasa bir sermaye birikimini yönlendirirken, "hayırseverlik" namına bağış toplamaya, işe yerleştirdiği müritlerinden pay almaya da devam ediyorlar. Şeyhler, bu dünyanın nimetlerine tıka basa doyarken müritlere ve din istismarı üzerinden emekçi kitlelere, sabır ve öte dünya nimetlerinin vaadi kalıyor. Kısacası her biri birbirine bağlı ama tamamı ekonomik bir işlerlik taşıyan "dini vecibeler" ortaya çıkarttığı uyuşturulmuş kitleler, manipüle edilmiş beyinler, holdingleşmiş tarikatlar ve cemaatler... Devlet bürokrasisi içine yerleşmiş, bakanlıkları arasında pay etmiş, devlet kurumları ya da belediye koridorlarında ihale koşturan, yeri geldiğinde "hayırsever vakıflar" aracılığıyla sermaye aktarımları yapılan, kara para aklanan, gerektiğinde her türlü kirli ve gayrimeşru işlere "din yolunda mübah" sayılarak giren çete örgütlen-

meleri bunlar.

Dünün en hayırlısı, 15 Temmuz'dan sonra ise hain ilan edilen Fettullahçı çetenin, ortaya çıkmış binden fazla şirketi olduğu ifade ediliyor. Bu şirketlerin kısmının büyük sermayelere sahip olduğu, sektöründe önemli bir pazar payını tuttuğunu biliyoruz. (Boydak, Kaynak, Koza İpek vb. milyarlarca liralık ciro sahibi holdingler) 34 hastane, 1500 okul, 1000 yurt, 15 üniversite, 733 dersane, 110 medya kuruluşu, 70 radyo ve TV, 3361 taşınmaz gayrimenkul ve bankası olan "hayırsever cemaatten" boşalan yerlerin, İsmailağa, Menzil, Süleymanlılar, İskenderpaşa, Erenköy vb. tarikat ve cemaatler tarafından doldurulduğunu, Fettullahçı çeteden el konulan on milyarlarca dolarlık holding ve işletmelerin de TMSF eliyle buralara aktarıldığı yine herkesin bildiği "sırlardandır."

Ülkerleri, İhlasları, 50 farklı şirketi olduğu ifade edilen Semerkant Vakıfları, 38 şirketi olan Server Holdingleri, renge renk tabelaları olan ve badem bıyıklıların tepesinde oturduğu market zincirleri ve daha nicesiyle sermaye sınıfının organik parçası olan, ülkede ve dünyada yaşanan gelişmelere de kendi sınıfsal pencerelerinden bakarak açıklamalar yapan, buna uygun tutum alan tarikat ve cemaatler sermaye düzeninin çürümüşlüğü'nün tam göbeğinde idirler.

Buradan yazının başında ifade ettiğimizlere dönerek bitirelim. Geçtiğimiz

yıllarda kendi bünyesinden ayrılan bir grupla marka tescili için mahkemelik olan, şeyhleri öldükten sonra holdinglerin başına kimin Ceo olarak geçeceği kavgası veren İsmailağa cemaatinin fıkıhcısının sarf ettiği cümleler, bu döneme özgü şirket politikası olarak algılanabilir. Bu somut veriler ışığında, milyarlarca liralık devlet kaynağına hükmeden Diyanet'in ısmarlama fetvalarına, "zamlar Allah tarafından yapılıyor" belirlenmesine, işi arsızlık boyutuna vardırması İsmailağa cemaatinin fakirlik gerekçelendirmesine, geçmişte Cübbeli'nin "kıdem tazminatı caiz değildir" söylemlerine ya da İstanbul Müftülüğü'nün Allah'a güvenin sarsmamak için "iş cinayetleri için alınacak tedbirlerde ölçülü olunması gerekir" yaklaşımına daha gerçekçi ve sınıfsal bir perspektiften bakılabilir.

Onlar kendi ait oldukları sömürücü sermaye sınıfının ihtiyaçları çerçevesinde dinsel kılıflarla emekçi kitlelere "sabır" telkin etme görevini yerine getiriyorlar. "Allah kelamı" diyerek sömürüyü, soygunu, baskı ve aşağılanmayı kanıksatmaya, kapitalist düzenin işçi ve emekçilere tek verebildiği şey olan yoksulluğa ve açlığa boyun eğdirmeye ve sömürü çarklarını güvenceye almaya çalışıyorlar. Ancak er ya da geç o çarklar kırılacak, işçi sınıfı ve emekçilerin sömürüyü ortadan kaldırma mücadelesi, bu din bezirganlarını ve ait oldukları sermaye düzenini yerle bir edecektir.

Gerici politikacıların "U" dönüşleri

Bir sınıf olarak burjuvazinin çıkarları, kârları, büyüme/yayıma hevesleri dışında bir derdi yoktur. İnsani ahlaki değerlere itibar etmediği gibi, vicdan, adalet gibi duygulara da yer yoktur bu sınıfın kitabında. Bu sınıfın çıkarlarının siyasi alandaki temsilcileri de çoğu zaman aynı kumaştan oluyor. Genellikle şu veya bu düzeyde burjuvazinin organik bir parçası oldukları için sömürücü sınıfların çıkarlarını korumak ve tabi kendi kasalarını doldurmak dışındaki şeylerle pek alakalı olmazlar.

Hal böyle olunca düzen partilerinin şeflerinin duruma göre hareket etmesi, 'ak' dedikleri şeylere başka zaman 'kara' demeleri şaşırtıcı sayılmaz. Onlar için U dönüşleri bir tür 'meslek kuralı' gibidir. Her şeye rağmen bu dönüşleri kaba/saba, göstere göstere, sık sık yapmaya özen gösterirler. Ne de olsa halk nezdinde itibarlarını korumak gibi bir dertleri de var. Aksi halde 'siyasi kullanım tarihleri' dolabilir.

Genel durum böyle olsa da düzen siyasetçilerinin dinci-gerici temsilcileri bu konuda bir istisna oluşturuyorlar. Zira bunlar sık sık "U" dönüşleri yapar, üstelik bunu bir başarıymış gibi de sunarlar. Tüm bu kepezelikleri yaparken topluma

'ahlak/iyilik/vicdan dersleri' vermeyi de ihmal etmezler. Bu ise onları iyice ucube karakterlere büründürür. "Hem en rezil icraatlarıyla övünen hem en ahlaki benim diyen" bir tür 'garabet tip' ortaya çıkar.

Bu işlerde en 'başarılı' olan kişi kuşkusuz ki AKP şefidir. Erdoğan'ın hem içeride hem dışarıda yaptığı U dönüşlerinin çetelesini tutabilen yok gibidir. Zira bunu o kadar sık yapıyor ki, çetele tutmaya çalışanlar pes ediyor. Belirtmek gerekiyor ki AKP şefi bu konuda yalnız değil. Yol arkadaşları da onu örnek alıyorlar. Bu konuda en dikkat çekici karakterlerden biri ise AKP'nin dört kurucusunda bir olan Bülent Arınç'tır.

Batı medyasında bir dönem "AKP'nin saldırgan köpeği" gibi sıfatlarla anılan Arınç, Tayyip Erdoğan'dan tekme yedikten sonra uzun süre ortaklıkta görünmemişti. Maruz kaldığı küçük düşürücü muamele kolay sindirilecek cinsten değildi. Batı medyasının ona atfettiği sıfat dikkate alınırsa, adamın nasıl bir 'hazım' sorunu yaşadığı kolayca anlaşılabilir.

Böyle biri için uzun süre köşede pasif durmak da kolay kabullenilecek bir şey olmasa gerek. Nitekim bir süre geçince suskunluğunu bozarak arada bir çıkışlar yapmaya başladı. Bundan dolayı Tayyip Erdoğan tarafından hedef alındı, sonrasında ise sarayda danışmanlık kürsüsü verildi. Saraydaki bazı mevkiidâşlarıyla yaşadıkları bazı sorunları kamuoyuna yansıtmaya oradan da kovuldu. Bu gelişmeler içinde bir siyasi paçavraya dönüştürülen, sonra bir kenara atılan Arınç, kısa süre önce 'o büyük çıkışı' yaptı. AKP şefini hedef alarak "Kral çıplak demenin zamanı gelmiştir" diye vaaz veren Bülent Arınç, Mehmet Metiner gibi sarayın kıdemli dalkavukları tarafından hedef alındı. Buna sert karşılıklar veren, hatta Metiner'i şantajla tehdit eden Bülent Arınç'a bazıları 'muhalif' yaftası takacak gibi oldu.

Lakin olan oldu ve bu eski AKP şefi bir kez daha sahneye çıkarak, kıvrak bir U dönüşü daha yaptı. Ancak bu defa durum dinci-gerici bir siyasetçi için bile tam bir rezaletti. Arınç kısa süre önce

"çıplak kral" diye vaaz etmişken, dönüp tekrar Tayyip Erdoğan'a dalkavukluk yapmaya başladı.

Memleketi Manisa'da AKP şefinin katılacağı bir açılışta önden bir konuşma yaparak, hemşerilerine şöyle seslendi:

"...Cumhurbaşkanımızın buraya geldiğinde benim size söylemek istediğim şey, bugüne kadar AK Parti'ye nasıl sahip çıktysanız, bütün bu hizmetlerin içerisinde nasıl emeğiniz geçtiyse; bundan sonra da aynı vefayla, aynı sadakatle Sayın Cumhurbaşkanımızın ve onun partisinin liderliğinde bu yapılan hizmetlerin hepsine topluca sahip çıkmamız gerekiyor. Manisa vefalıdır. Bana gösterdiği vefanın 10 mislini Sayın Cumhurbaşkanımıza da onun partisine de gösterecektir. Bugün vereceği mesajları önümüzdeki seçimlerde hep beraber oylarımızı tasdik ederek, göndererek hepimiz göstereceğiz..."

Tam da din istismarı üzerinden siyaset yapan karakterlere uygun bir davranış. Arınç, 'tereyağından kıl çekere gibi' U dönüşünü meydana kitleye hitap ederek yapıyor. Yakında başka bir mekanda zuhur edip o 'çıplak krala' bir kez daha 'sert laflar çakması' şaşırtıcı olmaz.

Sarayın KKM sistemi: Emekçilere sefalet asalaklara servet transferleri

Burjuva hükümetler 'olağan' koşullarda attıkları her adımda mülk sahibi sömürücü sınıfların çıkarlarını gözetirler. Başbakan ya da bakanların nutuklarında halk, millet, vatandaşlar gibi laflar etmeleri, gerçek misyonlarını örtme çabasının tezahüründen başka bir şey değil. Zira esas misyonu sömürücü azınlığa hizmet etmek olan yönetimler, kendilerini halktan yanaymış gibi göstermeye çalışırlar. Düzen siyasetçilerinin ezici çoğunluğunun riyakâr olmaları bundandır.

AKP-MHP rejimi burjuva hükümetlerin rutin işlerini yaparken, sömürü ve yağmadan kendilerine, yakınlarına, yandaş kapitalistlere daha çok pay ayırırlar. İktidarda olmanın avantajları ile ahlaksızlığın bulunduğu yerde, yağma ve talanda sınır tanımıyorlar. Elbette bunlar da "milletimiz", "milli irade" lafları ediyor. Her iki parti de emperyalistlerin imalatı olduğu için bir de 'yerli/millî' diye bir safsata da uydurdular. 20 yıldır hükümet/iktidar olmanın küstahlığı ise, kimi zaman maskelerini atarak sermayeye, faiz lobisine hizmet ettiklerini gizlemeye gerek görmeden iş yapmalarına olanak sağlıyor.

Elbette saray rejiminin şefleri de 7/24 halka yalan söylüyorlar. Buna karşın bazı icraatların kime hizmet ettiği gizlenemiyor. Kimi zaman ise rejimin görevlendirdiği adamlar farkında olmadan ya da küstahlıktan gerçeği söylüyorlar. Sarayın Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin, "dar gelirleler hariç durumdan herkes memnun" açıklamasında olduğu gibi. AKP şefi Tayyip Erdoğan'ın başlattığı Kur Korumalı Mevduat (KKM) sistemi de en pervasız icraatlardan biri olarak öne çıkıyor.

KKM güya faize bir tepki olarak gündeme getirildi. Kendini "ekonomi otoritesi" ilan eden AKP şefine göre "faiz neden enflasyon sonuç" olduğu için faizleri düşürme kararı aldı. Ancak bu karar, 'dolara hücum' havası estirdiği için TL daha da değer kaybetti. Bu ise sadece milyonlarca işçi ve emekçiyi sefalete sürüklemiyor, düzenin ekonomisinin açmazlarını da derinleştiriyor. AKP şefinin buna bulunduğu 'çözüm' KKM oldu.

Kur Korumalı Mevduat sisteminde TL cinsinden bankaya para yatıranlara geçerli oran üzerinden faiz ödeniyor. Ancak TL değer kaybederse, kayıp oranında

ek para ödeniyor. TL'nin sürekli değer kaybettiği bir süreçte uygulanmaya başlanan bu sistemde asalak kapitalistlere büyük bir servet transfer edildi/ediliyor. Zira bu sistem uygulanmaya başladığında dolar 11-12 TL iken şimdi 18 TL oldu.

Kur Korumalı Mevduat sistemine göre para yatıranlara yapılan ek ödemeleri inceleyen CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba'nın açıkladığı veriler çarpıcıdır. Ağbaba, saray rejiminin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun aylık bankacılık sektörü verilerini inceleyerek ulaştığı sonuçları açıklayarak, KKM sisteminin korkunç bir servet transferi anlamına geldiğini gözler önüne serdi.

İnceleme sonuçlarını açıklayan Ağbaba, şu bilgiyi verdi: "Asgari ücretliden, esnaftan, çiftçiden, memurdan alıp bir avuç zengine veren Kur Korumalı Mevduat sistemi 150 bin yeni milyoner yaratmış oldu." Milyonerlerin bankalardaki mevduatlarının son dört yıldaki (2018-2022) artışını karşılaştıran Ağbaba, çarpıcı tabloyu şöyle açıklıyor:

"Verilere göre, 2018 Haziran ayında bankalarda 1 milyon lira ve üzeri hesaba sahip olan kişi sayısı 158 bin 482 kişi iken 2022 Haziran ayı itibarıyla bu sayı 671 bin 914 kişiye yükseldi. Aradan geçen 4 yılın ardından milyonerler toplam mevduat değeri 4 trilyon 490 milyar lira buldu. Haziran 2018'de milyonerlerin toplam mevduat değeri ise 1 trilyon 22 milyar lira idi. Milyonerlerin bankalardaki serveti ise 4,4 trilyon liraya ulaştı."

Bu dört yılda milyoner sayısının yüzde 323, milyonerlerin mevduatlarının

ise yüzde 339 oranında arttığını kaydeden Ağbaba, "Yoksuldan alıp zengine veren Kur Korumalı Mevduat sistemi bu yılın ilk 6 ayında 150 bin yeni milyoner yarattı" diye konuştu.

Bu devasa servet transferini yapan sistemi uygulatan AKP şefi güya faize karşı. Oysa KKM sisteminde kur farkında dolayı yapılan ödemelerle faiz katlanmıştır. Bu talan düzeninde esas sorun şurada düğümleniyor: Bu para gökten zembille inmediğine göre birilerinden tahsil edilmektedir. Bu devasa servetin kimden tahsil edildiğini anlamak için ise saray rejimi ile kapitalistlerin işçi ve emekçileri içine ittiği sefaletin nasıl derinleştiğine bakmak yeterli olacaktır.

Bu süreçte işçilerin, kamu emekçilerinin, emeklilerin reel ücretlerinde dramatik bir düşüş gerçekleşti. Bunun en bariz örneği on milyonları doğrudan ilgilendiren asgari ücret ile açlık sınırı arasındaki uçurumun giderek derinleşmesinde görülmektedir.

Asgari ücret çoğu zaman sefalet ücreti sınırlarında tutulurdu. Ancak her halükârda az da olsa açlık sınırının üstünde olurdu. Oysa şimdi belirlendiği gün bile açlık sınırının yüzlerce lira altındaydı. Aradaki uçurum ise durmaksızın derinleşiyor. Türk-İş'in yaptığı hesaplama göre temmuz ayında açlık sınırı 6840 TL oldu. Yani asgari ücretin 1.340 TL üzerinde. Önümüzdeki beş ay boyunca bu uçurum derinleşmeye devam edecek. Bu arada tarım emekçileri ile küçük esnafın da bu servet transferinin en

azından bir kısmını ödemeye mahkum edildiğini vurgulamak gerekiyor.

Ortalama ücretlerin giderek asgari ücrete doğru çekildiği dikkate alındığında Türkiye'de açlık sınırının altında ücret/maaş alanların sayısının on milyonları bulduğu anlaşılıyor. AKP-MHP rejimi altı yüz bin kişiden oluşan zenginlere büyük servetler transfer etmek için on milyonları sefaletin onur kırıcı bataklığına atıyor. Bunun başka türlü olması mümkün değil. Zira kapitalist ilişkilerin egemen olduğu bir toplumda sömürücü azınlığın daha çok zenginleşmesi, ancak çoğunluğun daha çok yoksullaşmasıyla mümkündür.

Toplumsal desteği düşen, tam bir mafya rejimine dönüşen AKP-MHP iktidarı çöküşün eşğine gelmişken nasıl bu kadar pervasız olabiliyor? Bu soru kritiktir, zira esas mesele bunun yanıtında düğümleniyor. Görünen o ki, faturayı ödemeye mahkûm edilen milyonların pasif bekleyişinin devam etmesi, çöküşün eşğine dayanmış olsa da rejime bu cüreti veriyor. Zira ekonomiyi iflase sürükleyen bu adamları kitlelerin örgütlü direnişi dışında durdurabilecek bir güç bulunmuyor.

Bu kokuşmuş rejim, işçi ve emekçileri net bir ikileme karşı karşıya bırakmış bulunuyor: Ya her şeyi sineye çekmek ve günden güne derinleşen sefalete katlanmak ya da sömürü, yağma ve talana karşı örgütlü direnişi geliştirmek ve insanca/onurlu yaşama hakkını savunmak...

Gerici rejim sansür baskısını arttırıyor

Türkiye’de basın ve ifade özgürlüğünün en karanlık dönemlerinden biri yaşanıyor. Saray rejiminin sözcülüğünü yapmayan her türlü gazete, haber sitesi, sosyal medya kanalları baskı altında bulunuyor. Gazeteciler, yaptıkları haberlerden dolayı hedef gösteriliyor, yoğun baskı ve sansüre maruz kalıyorlar. Biat etmeyenleri soruşturmalar, davalar, gözaltılar, tutuklamalarla susturmaya çalışılıyorlar. Öte yandan günlük gazeteler ‘ilan kesme cezaları’ ile kesilen yüksek para cezalarıyla mali yönden de sıkıştırılıyor...

Ülkeyi karanlıkta boğmak için çırpınan saray rejimi baskı ve sansürü koyulaştırın yasa ve yönetmelikler çıkarıyor. Basın İlan Kurumu (BİK) ile Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) iktidarın sopası olarak kullanılıyor. Sarayın talimatlarıyla çalışan bu aparatlar, muhalif her sesi cezalandırmaya çalışıyor. Ancak çöküşün eşliğine varan rejim şeflerine bu kadar yetmemiş olacak ki “Dezenformasyonla mücadele” adı altında yeni bir “sansür yasası” hazırladılar. Ek olarak internet siteleri ve sosyal medyaya dönük yasaklamalar ve BİK’in ‘ahlak yasaları’nın değiştirilmesi ile sansür çok daha yaygın hale getirilmek isteniyor.

20 yıldır iktidarda olan AKP medyanın yüzde 90’ını elinde tutmasına rağmen yolsuzlukları, kirli-mafyatik ilişkileri, yalanları saklamakta başarılı olamıyor. Yandaşlar ve sarayın dalkavukları dışında kalan toplum kesimleri üzerindeki baskıyı arttıran gerici faşist rejim, biat etmeyen basına dönük baskı ve sansür saldırılarını da şiddetlendiriyor. Biriken öfkenin toplumsal bir patlamaya dönüşmesinden de korkan rejimin öncelikli hedefi toplumun sesini kısmak, mafyatik rejime karşı durma cesareti gösteren basını susturmak, ifade özgürlüğünü tamamen ortadan kaldırmaktır.

AYM: BİK CEZALANDIRMA ARACINA DÖNÜŞTÜ

Basın üzerindeki baskı o kadar arttı ki, rejimin Anayasa Mahkemesi (AYM) bile aldığı son kararlar iktidarın Basın İlan Kurumu’nu tamamen sansür aracına dönüştüğüne hükmetti. AYM Cumhuriyet, Sözcü, BirGün ve Evrensel gazetelerine “ilan kesme” cezası verilmesiyle ilgili pilot bir karar verdi. Kararda, BİK’in verdi-

ği cezaların basın ve ifade özgürlüğünü ihlal ettiği ve sorunun yapısal olduğuna hükmedildi. BİK’in cezalara gerekçe olarak gösterdiği 195 Sayılı Kanun’un 49. Maddesi’nin yeniden düzenlenmesini isteyen AYM, hükmün meclise gönderilmesine karar verdi.

AYM kararında, BİK yaptırımlarının objektif ve hakkaniyete uygun bir şekilde uygulanmasını sağlayacak açık ve sınırları belirlenmiş kriterlerin olmadığı belirtildi. Resmi ilan ve reklam kesme cezasına dayanak gösterilen düzenlemelerin muğlak, soyut, kesinlik içermeyen ifadeler olduğunu belirten AYM, öngörülen ceza miktarları arasındaki makasın çok geniş tutulduğuna da hükmetti ve bu sürelerin neye göre belirlendiğine dair hiçbir açıklamada bulunmayan BİK’e kapsamlı bir takdir yetkisi tanıdığını ifade etti.

Karar üzerine açıklama yayımlayan BİK ise şunları ifade etti: “Yönetim Kurulumuz, TBMM tarafından 195 sayılı Kanununun 49. maddesinde değişiklik yapılana kadar Basın Ahlak Esasları kapsamında yapılan başvuruları toplantı gündemine almamaya karar vermiştir.”

BİK’in temel işlevi sarayın borazanlığını yapmayanlara ceza yağdırmak, yandaş gazetelere ise kaynak aktarmaktır. Kendi raporlarında dahi bu rezil tutum tüm açıklığı ile yansıyor. Muhalif basına keyfi cezalar kesildiği ve BİK adlı saray aparatının muhalifler üzerinde bir sopa olarak kullanıldığı AYM tarafından da teyit edilmiş oldu.

“DEZENFORMASYONLA MÜCADELE MERKEZİ”

Çöküşe sürüklenen gerici-faşist rejimin elinde şiddet ve baskı araçları dışında kullanabileceği bir şey kalmadı. Bundan dolayı sansür ve baskı kurumlarına yenilerini ekleyerek ömrünü uzatabileceğini var sayıyor. ‘Sarayın Goebbels’i diye anılan İletişim Başkanı Fahrettin Altun İletişim Başkanlığı bünyesinde bir “Dezenformasyonla Mücadele Merkezi” kurulduğunu Twitter hesabından duyurdu. Yeni bir sansür kurumu olan bu merkezin neden kurulduğuna dair somut bir açıklama yapılmadı. Merkezin başına da Pelikan Grubu üyesi ve besleme medya-

nın en rezillerinden biri olan A Haber’in yazarı İdris Kardaş adlı yandaşın getirildiği açıklandı.

Ne tür yaptırımlarının olacağı, nasıl çalışacağı henüz açıklanmayan bu merkezin, haziran ayında meclis gündemine gelen ve tepkiler üzerine görüşülmesi ertelenen “dezenformasyon yasasının” bir prototipi olacağı belirtiliyor.

Ekonomik krizin derinleştiği ve toplumsal tepkilerin çoğaldığı dönemlerde, gerici-faşist rejimler baskı ve sansür uygulamalarını arttırmıştır. Elinde zorbalık ve yalandan başka hiçbir araç kalmayan AKP-MHP iktidarı da kaybettiği kitle desteğini dezenformasyon yaratarak, topluma korku salarak korumaya çalışıyor. Topluma 7/24 yalan söyleyen gerici-faşist rejim -zorbalığın yanı sıra- ancak gerçekleri tersyüz ederek, algı operasyonları düzenleyerek ayakta durabiliyor. Ancak gelinen yerde artık ne zorbalıkla ne yalanla gerçeklerin üzerini örtebilirler. Onların kokuşmuş düzeni, çürümüş kurumları ile birlikte tarihin çöplüğünde hakettiği yeri alacaktır.

Şirket kârlarının gösterdiği gerçek...

E. Eren Yılmaz

Kapitalist işletmeler/tekeller yılın her çeyrek döneminde "Kamuyu Aydınlatma Platformu" üzerinden bilançolarını açıklıyorlar. Şu sıralar ise ikinci çeyrek verileriyle birlikte ilk altı aylık net kâr ve ciro bildirimleri yapıyor. Sektörel, dönemsel ve iç planlama ihtiyacından ve koşullardan kaynaklı bir-iki istisna dışında tüm sektörlerde büyük işletmeler/tekeller cirolarıyla birlikte, net kâr oranlarını katlayarak arttırmışlar. Görüldüğü kadarıyla ülkenin özellikle büyük burjuvaları için işler tıkrında.

Dünyayla birlikte Türkiye de derin bir ekonomik krizin içinde. Var olan bunalımı birçok uzman 1929 krizi ile karşılaştırıyor. Türkiye'nin kendi iç dinamikleriyle birlikte bu kriz, yaşamın tüm alanlarını kesen çok yönlü bir sarmal haline gelmiş bulunuyor. Astronomik rakamlara ulaşmış enflasyon, artan döviz fiyatlarının vb. nin tetiklediği olgular toplumsal yaşama sirayet eden ağır bir sosyal-siyasal yıkım tablosu ortaya çıkartmış durumda. Kapitalist düzen gerçeği ile birlikte bütünsel kriz atmosferi toplum yaşamında her sınıf ve katman bakımından farklı sonuçlar ortaya çıkartıyor. Kapitalizmin doğasından kaynaklı kriz, işçi sınıfı ve emekçileri derin bir açlık-yoksulluk içine çekerken, artan işsizlik ve ağır bir sosyal yıkıma eşlik eden kabarık bir fatura haline geliyor. Sermayedarlar içinse bu süreç sıklıkla vurgulandığı üzere "krizi fırsata çevirme" hamleleriyle bir avantaja dönüştürülüyor. Son açıklanan ilk altı aylık şirket bilançolarına göre yaşanan tam olarak bu "fırsat" gerçeğine tekabül ediyor.

Ülkenin "hatırı sayılır" ve şu sıralar gazete haberlerinde boy boy manşetlere taşınmasından da anladığımız "övünç kaynağı" şirketlerin bilanço verilerinden birkaç örnek bunu gösteriyor.

En büyük işletmelerinden birisi olan PETKİM, geçtiğimiz yıl tüm zamanların rekorunu kırarak 5,5 milyar net kâr oranı açıklamıştı. Bu yılın sadece ilk altı ayında ise %93 artarak, 4 milyar 262 milyon net kâr ile rekorunu neredeyse ikiye katlamak üzere olduğunu açıklamış bulunuyor. En büyükler sıralamasında başlarda olan Kardemir ise ilk altı ay net kâr olarak 2,29 milyar ve cirosunun %101 artışla 12,85 milyar olduğunu duyurdu. Erdemir ise ilk altı ay için 12,2 milyar net kâr açıkladı.

Koç Holding bünyesinde bulunan Ford Otosan ilk altı ayda %130 net kâr artışı. TOFAŞ ilk altı ayda %102 net kâr artışı. Türk Traktör altı aylık 959 milyon net kâr, 8 milyar 881 milyon ciro ve 8 bin 254 ihracat adeti ile tüm zamanların rekorunu kırmış bulunuyor. Yine aynı sermaye grubuna bağlı Arçelik ise net kâr oranında bir miktar düşüş açıklamış bulunuyor. Pandemi, beyaz eşya tüketiminde azalma ve farklı ülkelerden satın alınan yeni markalarla büyüme hedefinin bu geçici düşüşte etkili olduğu ifade ediliyor.

Birkaç örnek daha: Anadolu Efes'in ilk altı aylık net kârı geçen yıla göre yüzde 243,5 artarak 1,4 milyar TL. Alarko, altı aylık %352 net kâr artışı, %110 ciro artışı. Kocaeli'nin altı aylık net kâr artışı %200. Otocar'ın ise ilk altı ayda ciro %100, net kâr %37 artmış. Sanayi bakımından sıraladığımız bu sınırlı örneklerle THY, zincir marketler, bankalar vb. tabloları da eklenebilir kuşkusuz. Ama tablonun değişmediğini söylemekle yetinelim.

Ekonomik kriz konuşulduğunda "yandık-bittik" diyen vahşi sermayedarlar "öngörülebilirlik", "sürdürülebilirlik", "rekabet edebilirlik" tekerlemelerini peş peşe sıralarken, büyüme ve kâr oranla-

rını açıklarken övünç vesikası takıp böbürlenmeden edemiyorlar. Gelelim sermayedarların devasa kâr oranları elde etmesini sağlayan "büyük yönetsel başarıları" ve "girişimciliklerinin" kerametine!

Bunun için ilk olarak bakılması gereken yer hiç kuşkusuz bu devasa kârların elde edilmesini sağlayan, değeri yaratan milyonlarca işçi ve emekçinin çalışma ve yaşam koşullarıdır. Bu ülkede işçiler Orta Çağ koşullarında deyim uygunsu karın tokluğuna ve her türlü sosyal haktan arındırılmış çıplak sefalet ücretlerine çalıştırılıyorlar. İşçiye zam dönemi öfkelenenlerin kâr dönemlerinde böbürlenmeleri bundan. İşçiye lira ile üretirip yurtdışında döviz ile satıp biri beş yapıyorlar. Bu ülkenin dahiliyesi, hariciyesi, maliyesi, zaptiyesi seferber olmuş, vergi muafiyetinden sınırsız teşviklere, her türlü hak gaspından yasa ve kural tanımaz uygulamalara kadar her yolla sermayeyi ihya etmeye kilitlenmiş durumdadır. Şu sıralar örneğine çok rastladığımız gibi, en ufak bir hak arama eylemi yapan işçinin karşısına zaptiyelerini dikerek, darp ederek, gözaltına alarak kâr oranlarını korumaya çalışıyorlar.

Merkez Bankası'nın ikide bir yaptığı "para politikası enstrümanlarını en etkili biçimde kullanarak" işçiye dayak, sermayeye kıyak açıklamaları ve uygulamalarını da bunların üstüne eklemeliyiz. Güya "enflasyon ve faiz ile mücadele ediyoruz" diyerek hayata geçirilen Kur Korumalı Mevduat, düşük ya da sıfır faizli krediler vb. ile gerçekte tam bir vurgunculuk olan paradan para kazanma yöntemlerini hemen bunun altına yazmalıyız. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin "Bu sistemde dar gelirli haric üretici firmalar, ihracatçılar kâr ediyorlar. Çarklar dönüyor" sözleri arsızlığın vardığı boyutları da gözler önüne seriyor.

Son olarak Merkez Bankası Başkanı'nın "stokçuluk yapıyorsunuz, ucuz kredi alıp döviz yatırıyorunuz, doları yurtdışına istifiyorsunuz" mealindeki hayıflarının da altını çizmeliyiz. Karşılaştığımız tablo, büyük kâr oranları açıklamış şirketler, cirolarını katlamış fabrikalar, böbürlenmiş burjuvalar ve alkış kıyamet sermaye medyasında manşet olmaktadır. Bu toz duman içinde tek gerçek ise şu: İşçiler bu dünyayı sırtında taşıyor. Bir kıpırdasın da görün hele dünya kaç bucak!

“Erişim engeli/ yayın yasağı”

Mafyatik rejim, alelacele Mardin Derik'te dün yaşanan kaza/katliam haberlerine de yayın yasağı getirdi.

TRT'nin tüm kanalları ile Anadolu Ajansı'nı iktidarın borazanı olarak kullanan AKP, 'merkez medya' diye tanımlanan TV, radyo kanalları, gazeteler, dergiler ve internet sitelerini de adım adım ele geçirdi. Bu medyanın %95'nin saray rejimi tarafından kontrol edildiği sık sık dile getirilen bir gerçek.

Sosyal medya alanının etkin şekilde kullanılmaya başlamasından sonra, AKP 'ak troller' diye adlandırılan maaşlı bir 'tetikçi/linççi ordu' oluşturdu. Gerçekleri çarpıtmaya, orta çağ artığı gerici ideolojilerini propaganda etmeye o kadar önem verdiler ki, ellerinden gelse toplumun farklı bir söz duymasını bile engellerlerdi. Elbette bu kadarına güçleri yetmedi ve her şeye rağmen gerçekleri topluma taşımaya çalışan, kokuşmuş rejime muhalif bir medya varlığını sürdürdü.

Çöküş noktasına yaklaştığı görülen mafyatik saray rejimi Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ile muhalif basını tehdit ediyor. Sık sık ağır cezalar kesiyor. Bu kadarı da yeterli olmayınca rejiminin aparatı gibi çalışan yargı eliyle bazı haber içeriklerine 'erişim engeli, içerikten kaldırma, yayın yasağı' konmaya başladı. Rejim suçlarını, ihmalleri, kepezeliklerini, çirkeflerini, ahlaksızlıklarını, zorbalıklarını konu edinen haber, yorum, makale yani tüm içeriklere erişim engeli getirerek güya örtmeye çalışıyor.

'Erişim engeli', 'yayın yasağı', 'içerikten çıkarma' adı altında uygulanan san-

sür geçmişe dönük de işletilmeye başladı. Bunun son örneği, geçen hafta yargı eliyle AKP şefinin oğlu Bilal Erdoğan'la ilgili birçok haber linki için 'içerikten çıkarma' kararının verilmesinde görüldü.

İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği 18 Ağustos'ta aldığı kararla 20'ye yakın içeriğe erişimi engelledi. Haberlerin, çeşitli ihaleler ve arazi işleriyle, yani rant ve talanla ilgili olması dikkat çekti. Görüldüğü kadarıyla, bu haberlerin saray rejiminin yıkılmasından sonra 'suç delili' oluşturabileceği korkusu var adamlarda.

Bu arada AKP Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu'nun eşi Ünsal Ban'dan ayrılmasına ilişkin haberlere

de erişim engeli getirildi. Eski Türk Hava Kurumu Rektörü, 2015 seçimlerinde AKP'den aday adayı olan Ünsal Ban'da saray rejiminin torpillilerinden. Böyle bir olayın haberlerine 'erişim yasağı' getirilmesi tuhaf görünse de basına yansıyan ayrıntılar, aile üzerine vaazlar vermeye pek meraklı olan AKP'lilerin seviyesini gösteren bilgiler olduğunu gösteriyor. Birgün gazetesinde yer alan habere göre, boşanma konusunda Ünsal Ban Twitter'den şu bilgileri paylaşıyor:

"Sevgili dostlar 2019 yılında evlilik yaptığım Zehra Taşkesenlioğlu tamamen yalan ve iftiralarla dolu bir dilekçe ile benden maddi 50 milyon manevi 20 milyon para istemektedir. Kamuoyuna duyurulur... Bundan sonra bende açık olmak zorundayım... her şeyi yazma hakkım doğmuştur. Tamamen yalan ve

iftiralarla dolu olan bir boşanma dilekçesi, haysiyetimi, onurumu çığnemiştir... Şunun bilinmesini isterim ki bundan sonra açıklayacağım bilgiler, dökümanlarla uğrayacağım ölüm tehdidi, zararlardan tamamen Ali Fuat Taşkesenlioğlu ve Zehra Taşkesenlioğlu sorumludur."

Mafyatik rejim, alelacele Mardin Derik'te dün yaşanan kaza/katliam haberlerine de yayın yasağı getirdi. Beşli çete diye anılan müteahhitlerden Cengiz holdingin de adının geçtiği kaza/katliamda 20 kişi hayatını kaybetmişti. HDP Sözcüsü Ebru Günay kazaya sebebiyet veren tırın Cengiz holdinge ait olduğunu ifade etmişti.

Derik Sulh Ceza Hakimliği, "Toplum sağlığı, milli güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği ve suç işlenmesinin önlenmesi" gerekçelerini sıralayarak yayın yasağı getirdi. Kuşkusuz yayın yasağının burada sıralanan gerekçelerle bir alakası yoktur. Bu olayda ilk dikkat çeken şey saray rejiminin ihmal suçu ile beşli çeteden Cengiz holdingin adının da bu suçla anılmış olmasıdır. Zira Antep'te de benzer bir kaza/katliam olmuş ancak haber yasağı getirilmemişti.

Bu ve benzer örnekler, ayakta kaldığı her gün toplum için ağır bir faturaya mal olan kokuşmuş mafyatik rejimin suçlarını örtme telaşı içinde olduğuna işaret ediyor. Ancak dendiği gibi "Güneş balçıkla sıvanmaz!" Bu rejim de suçlarını artık ne sansürle ne yasakla ne erişim engelleriyle örtülebilir.

Yaşamak çok pahalı insan hayatı ucuz

Aynı gün içinde yaşanan iki trafik "kazası" insan canının ne kadar ucuz olduğunu gösterdi. Antep ve Mardin'de gerçekleşen kazalarda 37 kişi yaşamını yitirenken, onlarca kişi yaralandı. İhmal zinciri, kazaların göz göre göre yaşandığını bir kez daha ortaya koydu.

Antep'te Tarsus-Adana-Gaziantep (TAG) Otoyolu'nda bir kazaya müdahale eden sağlık emekçileri, itfaiye çalışanları ve basın emekçilerine yolcu otobüsünün çarpması sonucu 16 kişi yaşamını yitirdi. Yaşananlar, kazaya müdahale eden emekçilerin can güvenliği önlemlerinin alınmadığını gösterdi. Yol boyunca hiçbir uyarı olmaması gibi kaba bir

ihmal yüzünden katliam gibi bir kaza yaşandı.

Oysa böyle bir durumda en azından bir süreliğine yolun trafiğe kapatılması gerekiyordu. Mardin'in Derik ilçesinde ise Cengiz Holding'e ait Eti Bakır Fabrikası'ndan yük taşıyan bir tırın neden olduğu kazaya müdahale etmeye gidenlere aynı yükü taşıyan başka bir tırın çarpması sonucu 21 kişi hayatını kaybetti. Görgü tanıkları tırın yasal sınırın çok üzerinde yük taşıdığını, gerekli tonaj ve bakımlarının yapılmadığını ve

çevre yolu olmadığını vurguladı.

Derik'te incelemelerde bulunan TM-MOB Mardin İKK olayda ihmalleri zinciri olduğunu belirtti. Olayla ilgili yapılan açıklamada şu ifadeler yer verildi:

"Sebebi nedir? Hangi kurumun kusuru var? Kimlerdir? Bunların üzerinde duracağız. Raporumuzu hazırlayıp, kamuoyuyla paylaşacağız. Kimin parmağı varsa bu olayda hesap vermesi gerekiyor. Karanlıkta bırakılmaması gerekiyor."

"Kazalar" ihmalleri zinciriyle katli-

ma dönüştü...

Her tarafından çürüyüp dökülen bu sistemde sadece emek-gücü değil insan hayatı da sudan ucuz. Liyakatsiz kadrolarını her taraf yerleştiren bilim düşmanı dinci-faşist rejim, sıradan teknik işleri bile yapmaktan aciz duruma düşmüştür. Zira bir her iki katliamda da akıl almaz ihmalleri var. Daha önce tren "kaza"larında da onlarca kişi hayatını kaybetmişti. Yakınlarını kaybedenlerin adalet talebiyle yaptıkları eylemlere polisi saldırtan saray rejimi kazalardan sorumlu olanları ise korumuştur. Sorumlu olan yandaşlarını koruyarak, adeta yeni katliamlara davetiye çıkarmıştır.

Kazanmanın yolu fiili-meşru mücadele!

M. Ural

Emek Çalışmaları Topluluğu (EÇT), 2015 yılından beri düzenli yayınladığı raporların yedincisini, 2021 yılına dair "İşçi Sınıfı Eylemleri Raporu" olarak yayınladı. Raporda, 2021 yılında toplamda 1480 eylem gerçekleştirildiği ve her gün ortalama 4 eylem yapıldığı bilgisi yer alıyor. 2021 yılında eylemlere katılan işçi ve kamu emekçisi sayısı 2020 yılına göre iki katına çıktı ve 83 bin olduğu belirtiliyor. Bu raporda, Ocak-Şubat 2022 aylarında ortaya çıkan işçi direnişlerinin verilerinin yansımamasına rağmen eylemlere katılan işçi sayısının yükselmesi Türkiye'deki mevcut ekonomik tablonun işçi ve emekçiler için her geçen yıl daha da kötüye gittiğinin bir başka göstergesi sayılabilir.

Rapora göre, bir yılda toplam 1480 tekil işçi ve kamu emekçisi eylemi yapılmıştır. Eylemlerin %63'ü basın açıklaması, %18'i fiili grev, %15 ise kalıcı direniş olarak gerçekleşmiştir.

Bunlar dışında eylemlerin %32'si TİS sürecindeki sendikalı işyerlerinde gerçekleşirken, %26'sı işten atma, %18'i ise sendikalaşma hakkı için yapılan eylemlerdir.

Eylemlerin %22'si metal işkolunda, %13'ü sağlık ve sosyal hizmet kolunda, %10'u da genel işler kolunda gerçekleşmiştir. Ayrıca hakkını aradığı için işten atılan işçi sayısı 2015'ten beri tespit edilen en yüksek sayıya ulaşmış, 1736 olmuştur. Veriler göstermektedir ki, sermayedarların özellikle hak arama eylemlerinde en sık başvurduğu saldırı silahı işten atmadır.

Bir diğer konu ise, eylemlerin %65'i hak geliştirme temelli gerçekleşirken, bu oran 2020'de %26 olarak tespit edilmiştir. Yine üretimi durdurma veya iş yavaşlatma eylemlerin oranı %29 olurken, 2020 yılında bu oran %26 idi.

Rapordan yansıyan toplam verilere baktığımızda:

2016'da gerçekleşen "darbe girişimi" sonrası ilan edilen OHAL dönemi, ardından pandemi sürecindeki kapanmalar, ücretsiz izin saldırıları işçi sınıfının eylemlilik tablosunu gözle görülür şekilde azaltmıştır. Aynı süreçte ilk 500 ve ikinci 500 sanayi kuruluşlarına bile baktığımızda kapitalistlerin artan kârlılıkları görülmektedir. Bu dönemde işçi sınıfının özellikle sendikalı yerlerde hak kayıpları en üst noktaya varmış ve 2021 yılında

gerçekleşen eylemlerin artmasına ve bu eylemlerin %65'inin hak geliştirici eylem olmasına sebep olmuştur. Bir başka ifade ile 5 yıllık süreçte Türkiye'nin Gayri Safi Milli Geliri kat be kat artarken, işçi sınıfı geçmiş yıllarda bile aldığı oranlara ulaşamayarak hak kaybına uğramıştır. Alım gücünün düşmesi, çalışma koşullarının ağırlaşması sendikalı yerlerde hak geliştirme eylemlerini arttırırken, sendikalaşma eğilimlerini de güçlendirmiştir. Daha önceki yıllarda özellikle inşaat işkolu gibi görece işçi sirkülasyonunun çok olduğu, düzensiz işyerlerinde yaşanan eylemliliklerin yerini daha stratejik iş kolları almıştır. Bunda bir diğer etken de inşaat işkolunda yaşanan krizdir...

Eylemlerin, aylara göre dağılımına baktığımızda ise, en çok Ocak, Nisan ve Aralık ayında gerçekleşmesi olmuştur. Bu da gösteriyor ki işçi sınıfı çalışma koşullarının düzenleneceği aylarda daha hareketli bir tablo ortaya koyarken, en çok eylemin yapıldığı Nisan ayı ise 1 Mayıs öncesi eylemlerin fabrika temelli yaygınlığını göstermektedir. 2021 yılında pandemi bahanesi ile 1 Mayıs mitingleri yasaklanmış ve eylemler daha çok fabrika temelli gerçekleşmiştir. Türkiye işçi sınıfının verili durumunda yani örgütlülüğünün zayıf ve bilincinin geri olmasına rağmen 1 Mayıs'ın yaygın bir şekilde fabrika merkezi kutlanması ve bir yıl içinde en çok eylemliliğin yaşandığı bir dönem olması da gösteriyor ki; Türkiye işçi

sınıfında 1 Mayıs kutlama geleneği her şeye rağmen güçlüdür.

Eylemlerin niteliğine baktığımızda en çok hak geliştirme ve hak alma eylemleri yaşanırken, dayanışma amaçlı eylemler sadece toplam eylem sayısının %1'idir. Bu da göstermektedir ki, işçi sınıfı halen bir sınıf olarak davranma ve işçi kardeşlerinin mücadelesini kendi mücadelesi olarak görme tutumu henüz çok zayıftır.

2021 yılında 500 ve üstü çalışanın olduğu fabrikalarda yaşanan eylemler %5,3 gibi küçük bir oranda iken, 100-500 arası çalışanın olduğu fabrikalarda yaşanan eylemlerin oranı %18,6'dır. Eylemler daha çok küçük işletmelerde gerçekleşmesine rağmen, 2021-2023 metal TİS sürecindeki eylemlilikler toplam katılımın 83 binlere gelmesini sağlamıştır.

Eylemlere katılımlara konfederasyon temelli baktığımızda DİSK açık ara öndedir. DİSK %37 ile birinci sıradayken, ikinci sırada %28 ile Türk-İş, Hak-İş ise sadece %4'tür. Yine aynı verilerde en çok eylem örgütleyen sendika Birleşik Metal, ardından Türk Metal ve Genel İş'tir.

Burada özellikle belirtmek gerekir ki yaşanan eylemler en çok basın açıklaması şeklinde gerçekleşmiştir. Basın açıklamalarının toplama oranı %63'tür. Fiili grev %18, yasal grev %3, iş yavaşlatma, işgal eylemleri ise %2'dir.

Türkiye genelinde eylemler en çok %50 ile Marmara Bölgesi'nde yaşanırken, ikinci sırada %21 ile Ege Bölgesi gel-

mektedir. Eylemlere sermaye devletinin müdahalesine baktığımızda ise %85'ine müdahale olmamıştır. Bu kadar yüksek bir oran, sermaye devletinin sınıfın eylemliliklerine iyimser bakmasından değil, örgütlenen eylemlerin burjuva yasalarının iğreti haline uygun düşmesi için can hıraş çalışan sendika ağalarının ve bürokratlarının sınıf ve eylemlilikleri üzerindeki hakimiyetinden dolayıdır.

Son olarak, rapordaki en önemli gösterge işçi ve emekçilerin gerçekleştirdikleri eylemlerden maddi kazanımlara baktığımızda fiili-meşru mücadelenin hak alma mücadelesindeki önemini de göstermektedir. Kazanımla ya da kısmi kazanımla biten eylemliliklerin %65'i üretimi etkileyen yani iş yavaşlatma, iş durdurma gibi eylemler sonucunda olmuştur.

İşçi ve emekçiler her yıl artan sosyal yıkım saldırılarının bir sonucu olarak, 2021 yılında eylemlerini arttırmıştır. Bu yıl ise ocak ayından beri birçok yerde direnişler, eylemler, fiili grevler yaşanmaktadır. Görünen o ki, işçi sınıfı bu koşullara karşı sesini yükseltmeye devam edecektir. Veriler bir kez daha gösteriyor ki, işçi sınıfı mevcut burjuva yasalarının dışına çıkarak fiili-meşru mücadele yolunda ilerlediği zaman kazanabiliyor. Ancak burada asıl sorun, bu eylemlerden/direnişlerden geriye ne kaldığı, ileriye dönük daha güçlü mücadele zeminlerinin oluşup oluşmadığı ve birikimlerinin ne olduğudur...

Tekstil sermayesi işçilerin omuzlarında yükseliyor

N. Kaya

Derinleşen ekonomik krizin ağır yükünü işçi ve emekçilerin sırtına yükleyen kapitalistler, bu arada kârlarında "tarihi rekorlar" kırmayı sürdürüyorlar. Tekstil işçilerine insanlık dışı koşulları reva gören tekstil kapitalistlerinin de sermayelerini katlayarak yeni rekorlara imza attığı görülmektedir. Geçtiğimiz günlerde açıklanan Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, tekstil ve ham maddeleri sektörü, bu yılın ocak-temmuz döneminde 6,1 milyar dolar ile rekor ihracat gerçekleştirdi. Ayrıca, Türkiye'nin ihracatı, temmuzda geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 13,4 artarak 18,5 milyar dolar seviyesine çıktı. Bu arada yıllık ihracat hedefinin 250 milyar doları aştığını söyleyen kapitalistler, çıkan sonuçtan memnuniyetlerini dile getirerek ağız kulaklarını varmıştı.

Tekstil işçilerine sefaleti dayatan ve ağır çalışma koşulları altında inin inin inilen tekstil kapitalistleri, tam da bu nedenle rekor kazançlar elde etmektedirler. Tekstil işçilerinin tüm kazanımlarını yok eden, AKP-MHP rejiminin durmadan teşvikler yağdırdığı tekstil sermayesi, işçilerin omuzlarında büyümektedir. Aç gözlü kapitalistler, kazançlarından işçilere zırnık koklatmadığı gibi işçilerin posasını çıkartacak şekilde hareket etmektedir. Örneğin ucuz iş gücü cenneti olan Türkiye'de, açlık sınırının altındaki asgari ücreti bile çok gören tekstil kapitalistleri, son yıllarda üretimi batıdan Kürdistan'a kaydırmıştır. Kürdistan bölgesinde tekstil OSB'lerinin sayıları artmış ve işçiler buralarda, yaygın olarak sigortasız, sendikası, kayıt dışı, düşük ücretle çalıştırılmaktadır. Tam da bu sayede tekstil

kapitalistlerinin kârlarını katladığı görülmektedir.

Ayrıca geldiği aşama itibariyle kasırgaya dönüşen ekonomik kriz nedeniyle, tekstil işçilerinin yaşamı iyice kabusa dönmüş, işçilerde işsiz kalma korkusu daha da depreşmiş ve elindekileri yitirmemek adına karın tokluğuna çalışmaya razı bırakılmıştır. Diğer yandan ise yaratıkları krizi fırsata çeviren tekstil kapitalistleri kazançlarının zirvesini yaşamaktadırlar. Kapitalistler, hedeflerini aşan rekorlar kırdıkça iştahları kabarıyor ve daha da hırslanıyorlar. İşçiler katmerli köleliğe boyun eğdiği sürece de bu asakların yeni hedeflerine ulaşması zor olmayacaktır.

TEKSTİL SENDİKALARI BU DURUMDA NE İŞE YARIYOR?

Tekstil sektöründe yer alan üç hakim işçi sendikalarının duruşuna bakıldığında-

da, ne yazık ki vahim bir tablo ile karşılaşmaktayız. Tekstil işçilerinin bilincini ve mücadelesini kötürümleştiren, sendikaları şirket, kendilerini de patron olarak gören sendika ağaları, bu şekilde kapitalistlerin resmen koltuk değneği görevini üstlenmişlerdir. İşçilerden çok kapitalistlerin çıkarını düşünen, işçilerin mücadelesine zerre kadar katkı sağlamak bir yana onu engelleyen TEKSİF ve Öz İplik-İş sendikalarının tek derdi, sektörün lider sendikası olmak için üye sayılarını yarıştırmaktır. DİSK Tekstil ise anlayış olarak diğer ikisinden farkız olup, bir öteki işi de DİSK'in mücadele geçmişinden dolayı sendikayı tercih eden öncü işçileri sendika için "baş ağrıtan" bir durum söz konusu olduğunda fabrika yönetimine gözünü kırpmadan teslim etmektedir.

Tekstil kapitalistlerinin önüne işçileri bir tepside sunan bu üç hakim sendika, işçilere karşı oynadıkları tarihi ihaneti

yüzünden tekstil işçilerinin daha kötü koşullarda çalışmasına ve tekstil sermayesinin daha da büyümesinin önünü düzlemektedirler.

TEKSTİL İŞÇİLERİ BU OYUNU BOZMALI!

Köleliğin en katmerlisini yaşayan ve açlığa terk edilen tekstil işçileri, içine hapsediği cendereyi ancak mücadele ederse parçalayabilir. Gerçek şu ki, tekstil sermayesi karşısında örgütlü ve sınıf kimliğini kuşanmış bir işçi ordusu görmediği müddetçe saldırılarında daha çok pervasızlaşacaktır. Tekstil işçisi, bu durumun farkına varmadan ve elini taşın altına koymadan sermaye sınıfının boyunduruğu altından kurtulamayacak, çalışma ve yaşam koşulları bugünü bile aratacak düzeye gelecektir.

Tekstil işçilerinin mücadelesini örgütleyecek öncülerin ve sınıf devrimcilerinin kat etmesi gereken yolun çok meşakkatli olduğu açıktır ve o nedenle fabrikalarda hareketliliği tetikleyecek en ufak bir sorun dahi ciddiye alınmalı ve işçileri mücadeleye sevk edebilecek imkanlar yaratılmalıdır. Sendika bürokratlarının yarattığı tahribat sonucunda, tekstil işçilerinin belirgin olarak oluşan örgütlenmeye karşı güvensizliğini ve mücadeleye karşı duyarsızlığını parçalamanın tek yolu, sabırlı, soluklu ve sebatlı bir şekilde yürütebilecek faaliyete bağlıdır.

Tekstil işçisi devrimci sınıf programını elinde bir bayrak gibi sallayacak düzeye geldiğinde ise kapitalistler kaçacak delik arayacak ve kırdıkları tarihi kazanç ve kâr rekorları da böylelikle tarih olacaktır.

Birleşirsek kazanırız!

çözüm olarak yöneticilerle konuşmayı tercih etti. Bir kısım arkadaşımız da istifa vererek işten çıktı.

Çok açık ki ekonomik krizin her gün arttığı, alım gücümüzün düştüğü bu günlerde, aldığımız ücretlerle hayatımızı idame ettirmemiz çok kolay değil.

TÜİK verilerine göre, açıklanan yoksulluk sınırının çok altında ücretlerle çalıştırılıyor ve bu ücretlerle ayakta kalmamız isteniyor. Türkiye'nin her böl-

gesinde, sanayi havzasında düşük ücretlere karşı insanca çalışma ve yaşam koşulları için eylemler yapılıyor. İşçiler iş bırakıyor. Üretimden gelen güçlerini kullanıyor. Ve en temel demokratik, yasal hakları olan sendikalaşma haklarını kullanıyorlar. Çok açık ve net ki mücadele etmezsek, bir araya gelmezsek hakkımız olanı alamayız.

Bizler fabrikamızda daha iyi koşullarda çalışmak ve insanca yaşamak is-

tiyorsak, tüm Türkiye'de eylem yapan işçi arkadaşlarımız gibi bir araya gelmeli, birlikte hareket etmeli ve üretimden gelen gücümüzü kullanmalıyız.

Eller şarteğe gitmediği, şarteller inmediği sürece haklarımızı kazanamayız. Ve bireysel çıkışlarla hiçbir kazanım elde edemeyiz. Kalıcı kazanımlar için bir arada hareket etmeli, komitelerimizi kurmalı ve üretimden gelen gücümüzü göstermeliyiz. Birleşirsek kazanırız ve birleşirsek haklarımızı elde ederiz.

İKİTELLİ OSB'DEN BİR İŞÇİ

Ben İkitelli OSB'de çalışan bir fabrika işçisiyim. Çalıştığım fabrikada çok düşük ücretlerle çalıştırılıyor. Aynı sektörde çalışan ve aynı işi yapan işçilerden en az 3000-4000 TL daha az ücret ödeniyor. Temmuz ayında asgari ücrete zam yapılmasıyla beraber bizim fabrikamızda da zam beklentisi oldu fakat yapılan zam asgari ücret zammının bile altında kaldı.

Ücretlerimizin yattığı günün ertesi günü üretimde çalışan arkadaşlarımız cılız da olsa tepki gösterdiler. Üretim hattındaki bir bölüm birkaç saat iş bıraktı. Bir kısım arkadaşlarımız bireysel

“Mevcut sendikal anlayış çözüm üretmez!”

PİB, yaptığı açıklamada, “işçi sınıfının gelişen hareketinin ivmeleneyeceği ya da duraksayacağı bilinmez ancak gösterilen pratik, çalışma koşullarıyla birlikte ve paralel olarak mücadele araçlarında da bir değişim isteğine işaret ediyor” diyerek, “hareketin geleceği yer, bilinç ve örgütlülük düzeyine bağlı olarak ya Petrol-İş'i yöneticileriyle bir noktaya çekecek ya da bu tatlı su yöneticilerini de kenara atarak mücadelesiyle uyumlu daha kararlı-ilkeli bir sendikal anlayışı var edeceği”ne dikkat çekiyor.

Petrokimya İşçileri Birliği'nin 8 Ağustos tarihinde yaptığı yazılı açıklamanın tam metnini aşağıda okurlarımıza sunuyoruz:

İşçi sınıfı ve emekçiler olarak ekonomik kriz darboğazında, ağır çalışma koşulları altında, işten atma saldırıları ve baskının yoğun yaşandığı bir dönemden geçiyoruz. Bunların karşısında yılların sessizliğini bozan, kararlı mücadelelere tanıklık ediyoruz. Hem sermayenin hem de mevcut sendikal anlayışın ezberlerini bozan bir sürece giriyoruz. Petrokimya sektöründe yaşananlar tabloyu özetler nitelikte. TPI'de yaşanan süreç ise, bunun en öne çıkan örneği oldu.

Yıllardır sendikal bürokrasinin uzlaşmacı, yasalıcı, masa başı pazarlıklara bel bağlayan anlayışı mevcut koşullarda işlevsiz hale gelmeye başladı. İşçinin gücüne ve birliğine değil de bürokrasi içinde kanallar arayarak meseleleri çözmeyi görev edinmiş, mücadeleye ‘aman tadımız kaçmasın’ diye bakan, üretime dokunmamayı burjuvalardan daha çok önemseyen bu anlayış bize çok şey kaybetti. Kimi zaman haklarımız gasp edildi, kimi zaman sefalet dayatıldı, kimi zaman işçi arkadaşlarımız işten atıldı. Tüm bunları yok saymakta beis görülmedi. Sınıf savaşımını bilmeyenler, işçinin her türlü kaybedeceği ön kabulünü pazarlık sayanlar aslında hep işçiye kaybetti. Sermayeyi de bir şekilde memnun etme arayışı temel ilke haline gelirken esaslı sorunlarımız ‘onları ileriki süreçlerde çözeceğiz’ denilerek rafa kaldırıldı.

Ancak çalışma ve yaşam koşulları kötüleştiğinde mevcut sendikal anlayış haliyle sorunlara çözüm üretmez oldu. Sermaye sınıfı kârdan zarar etmemekte diretiyor, baskıyı artırıyor, sömürü artırıyor. Bunun yanında işçiler de daha

Petrokimya İşçileri Birliği, yaptığı yazılı açıklamayla son dönemde özellikle petrokimya sektöründeki işçi eylem ve direnişlerini değerlendirerek şunları ifade etti: “Son süreçlerde de görüldüğü gibi sınıfımızın kurtuluşu işçilerin birlik olmasında, kararlı olmasında, fiili-meşru mücadele anlayışında. Yani devrimci bir sınıf sendikacılığı anlayışında!”

yaşanır şartlar için mücadele arayışına giriyor. Artık ‘pazarlığa’ oturmak için bile mücadelenin şart olduğu daha görünür hale gelince kimileri klimalı odalarında şaşkınca süreçleri izler hale geliyor. Petrol-İş'te yönetime değişim iddialarıyla gelenler bir sendikanın merkezi olduğunu iyiden iyiye unutmuş olacaklar ki ‘süreci takip ediyoruz’ demekten öteye gidemiyorlar. Ya da TPI'deki gibi kazanım elde edildikten sonra gelip aynı yüzüzlükle kendi başarıları ilan edebiliyorlar.

Tüpraş'ta işte atmalar yaşanırken kenara çekilip topu şubelere atan, TPI'de üç maymunu oynayan, Standart Profil'de aynı sessizliği koruyan Petrol-İş Genel Merkez yeni gelişen işçi hareketi karşısında yöntem ve anlayışlarını aşan bu durumda başını kuma gömmüş durumda. İşçilerin en insani taleplerle verdiği mücadeleyi yok sayarak hala daha sermaye sınıfına ve kapısını aşındırdığı hükümete ‘zararsız’ olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. Daha da kötüsü onların yöntemlerini aşan mücadele pratikleri sonuç

vermesin diye endişe içinde işçinin eyleminin zayıflamasını, hatta kaybetmesini arzuyorlar. Oysa mücadeleciler bir sendika işçilerin ağır çalışma ve yaşam koşullarında inim inim inlediği bugünlerde mücadeleyi fabrikalardan tek tek çıkartmalı, onları koordine etmeli, krizi yaratan esas muhattaplardan topyekün hesap soracak hareketi örgütlemeli. Bunu bırakalım, yapılan eylemlere sahip dahi çıkılmıyor. Destek örgütlemeyi bırakalım, kim destek verirse hedefe çakmak için yer aranıyor. Tam da şirket gibi sendika yönetiminin gerekliliğini uyguluyor ancak sendikaların onların düşündüklerinin aksine işçilerin mücadele aracı olduğu için çok sevdikleri koltukları da sarsılıyor. Çünkü işçiler yıllardır onlara kaybettiren anlayıştan sıyrılmaya başladıkları gibi bu hakim anlayışın temsilcilerini de bir kenara atacak.

İşçi sınıfının gelişen hareketinin ivmeleneyeceği ya da duraksayacağı bilinmez ancak gösterilen pratik, çalışma koşullarıyla birlikte ve paralel olarak müca-

dele araçlarında da bir değişim isteğine işaret ediyor. Hareketin geleceği yer, bilinç ve örgütlülük düzeyine bağlı olarak ya Petrol-İş'i yöneticileriyle bir noktaya çekecek ya da bu tatlı su yöneticilerini de kenara atarak mücadelesiyle uyumlu daha kararlı-ilkeli bir sendikal anlayışı var edecek.

Son süreçlerde de görüldüğü gibi sınıfımızın kurtuluşu işçilerin birlik olmasında, kararlı olmasında, fiili-meşru mücadele anlayışında. Yani devrimci bir sınıf sendikacılığı anlayışında! Henüz kat edilmesi gereken bir yol olduğu açık. Söz-yetki- karar hakkının işçilerde olduğu, komitelerin inşaa edildiği bir örgütlenme ve açık bir sınıf bilincinin oluştuğu, bağımsız siyasetini uygulayabildiği bir tabloya ulaşmak için adım atılmalı. Her fabrikadan öncü işçilerle sektör birliğimizi kuvvetlendirelim. Kaybedecek bir şey yok ama kazanacağımız bir dünya var!

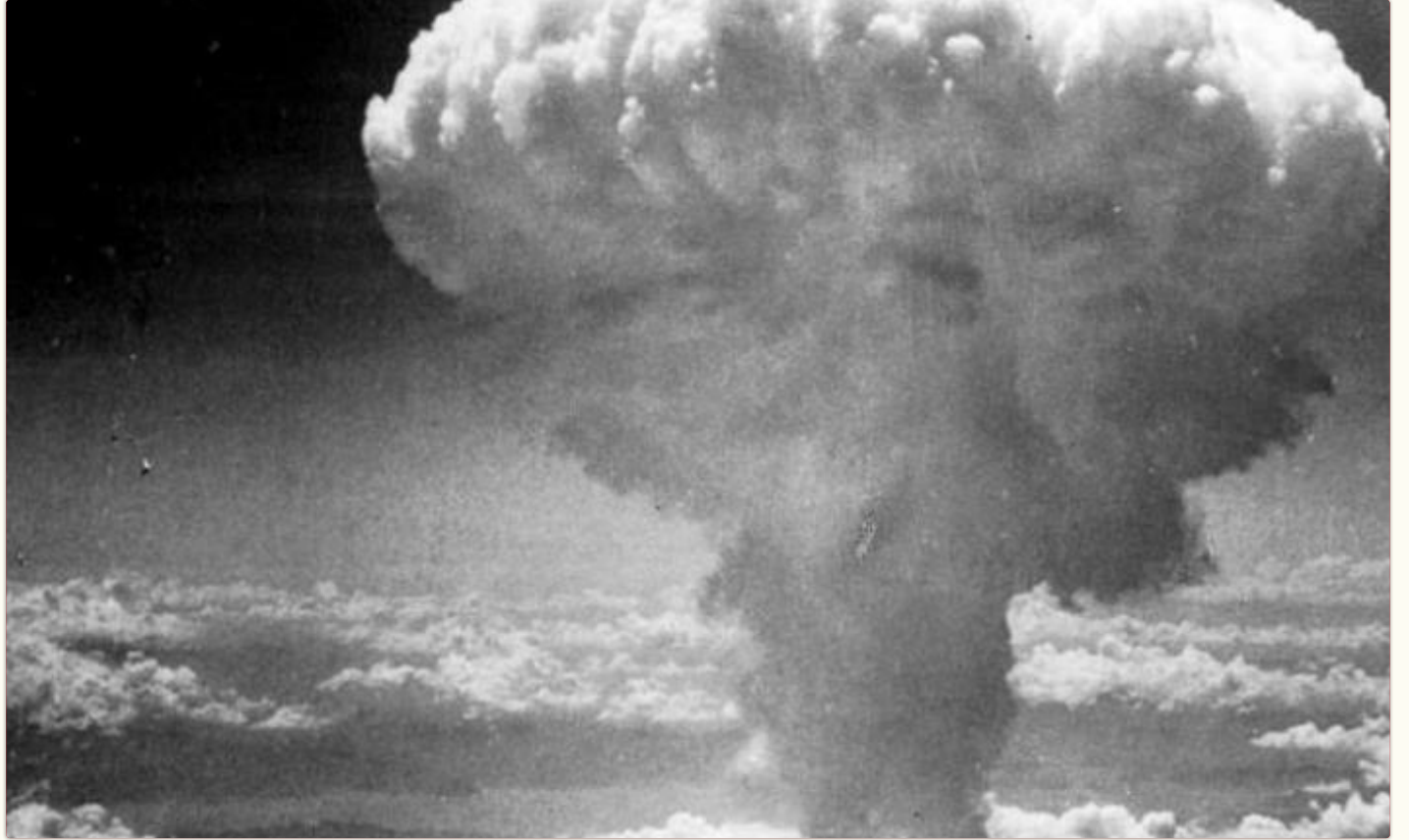
Hiroşima'nın 77. yılında...

İnsanlık, 77 yıl önce, İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda 6 Ağustos'ta Hiroşima'ya, 9 Ağustos'ta Nagazaki'ye atılan atom bombalarıyla tarihinin en büyük kitlesel kırım silahıyla tanıştı. ABD emperyalizminin nükleer saldırısı yüz binlerce kişinin ölümüne ve on yıllar boyu tüm nüfusun radyasyondan etkilenmesine yol açtı. İnsanlığın tanık olduğu ilk nükleer dehşetin etkisiyle büyük insan kırımını yaşanırken, kentler de tam olarak yıkıma uğradı. Emperyalizm, kirli çıkarları uğruna şiddete ve savaşa dayalı olan doğasını, insanlığa karşı en acımasız şekilde göstermiş oldu. Hiroşima ve Nagazaki, kapitalist-emperyalist sistemin kendi bunalımlarını şiddet ve savaşa başvurarak çözme yoluna gideceğinin ilk barbarca örneği olmadığı gibi son örneği de olmadı.

Kapitalizm şimdi de içinde bulunduğu bunalımdan çıkmak için çırpınmakta ve bunalımdan çıkmanın yollarından biri olan savaşa doğru dolu dizgin ilerlemektedir. Bunun için de emperyalistler kendilerini tepeden tırnağa kadar nükleer silahlarla donatarak dünyamızı bir nükleer silah cephaneliğine çevirmiş bulunmaktadır. Bu silahların tahrip gücünün Hiroşima'ya atılan bombaların 400 bin katı kadar olduğu söylenmektedir. Dolayısıyla bu silahlar, gezegenimiz üzerindeki canlı yaşamı yok edecek güçtedir. Hiroşima ve Nagazaki'den 77 yıl sonra, yeni bir dünya savaşı tehlikesi ve nükleer tehdit ile bir kez daha karşı karşıyayız.

Olası bir dünya savaşına hali hazırda zemin döşeyen en temel mesele ise, ABD'nin çözölen hegemonyasını yeniden tesis etmek uğruna izlediği kışkırtıcı, saldırgan ve savaşçı politikalarıdır. Rakipleri karşısında üstünlük sağlama, özellikle de Çin ve Rusya'nın kuşatılması ve dizginlenmesi çabasıdır. Ukrayna üzerinde yaptığını şimdi de Tayvan üzerinde denemekte, Çin'e karşı ardı arkası gelmeyen provokasyonlar tezgahlamaktadır. Çünkü ABD ve NATO'ya göre Çin ve Rusya şu anda dünya güvenliği için en büyük tehdidi oluşturuyor. Dolayısıyla hegemonya mücadelesinin merkezinde bulunuyor.

Bu aynı şey, AB'nin omurgasını oluşturan Alman emperyalizmi için de böyledir. SPD, FDP ve Yeşiller'den oluşan Alman hükümetin dışişler bakanı ve Ye-

şiller'in eş başkanı Annalena Baerbock, "Gelecekte küresel siyasetin ikilemleriyle yüzleşecek aktif bir Alman dış politikası izleyeceğiz..." açıklamasını yapmış, silahlanma ve saldırgan bir dış politika izleyeceğini duyurmuştu. Baerbock, silahlanmanın öncelikle Moskova ve Pekin'e yönelik olduğunu söylemiş ve Rusya'nın "daha tehditkar hale geldi"ğini iddia etmişti.

DEVRİMLER OLMASIZIN...

Lenin, "bir dizi başarılı devrim" olmaksızın "...Bu savaşı, kaçınılmaz olarak başka bir emperyalist savaş izleyecektir" demişti. Öngörü ve uyarısının olayların sınavından geçerek doğrulandığını biliyoruz. Lenin'in öngörüsü gerçek oldu. "Silahlardan, şiddetten ve savaşlardan arınmış bir dünya" masalının yalan olduğu kanıtlandı. TKİP Programı'nda vurgulandığı gibi:

"Emperyalist tekeller arasında dünya ölçüsünde süren kıyasıya rekabet, büyük emperyalist devletler arasında pazarlar, hammadde kaynakları, kârlı yatırım alanları ve genel olarak nüfuz alanları uğruna şiddetli mücadele biçimini aldı. Eşitsiz gelişmenin şiddetlendirdiği bu

mücadele, görülmemiş boyutlara varan militarizmin ve dünya egemenliği uğruna verilen emperyalist savaşların kaynağı haline geldi."

Tarihin durmayan çarkları son yıllarda daha hızlı dönmeye başladı ve başka şeylerin yanı sıra yeni bir dünya savaşını da gerçek bir tehdit ve tehlike haline getirdi. Emperyalist şefler de bu gerçeği, "Dünyadaki mevcut gerilimle yeni bir dünya savaşı olasılığının yadsınamayacağı", "gerçek bir 3. Dünya Savaşı tehlikesi olduğu" biçiminde ifade ediyorlar. "Şu anda dünya endişe içerisinde ve belirsiz bir gidişatta yaşıyoruz" diyen şefler, "küresel rekabetin oldukça yüksek" ve sahip olduğumuz "riskin oldukça büyük olduğuna" dikkat çekiyorlar. "Bunun yanında her geçen gün artan tansiyon da yanlış hesaplamalar ve planlar yapmamıza zemin hazırlıyor. Bu durum yeni bir dünya savaşı riskini de artırıyor" demektedirler. "3. Dünya Savaşı" ve "nükleer tehdit", artık nesnel bir tehlike. Barış sahtekârlığı eşliğinde, tüm savaşların en korkuncunun yaşanabileceği bir savaşlar dönemi içindeyiz.

Dünyanın en önde gelen emperyalist güçlerin "dünya barışı", "dünya düzeni ve istikrar" gibi yalana dayalı politikaları,

derinleşen krizleri ve tırmanan gerilimleri, şimdilik tavizler ve anlaşmalar yoluyla "düzelterek" kapışmayı uygun zamana ertelemek ve felaketi "geciktirmeye" yönelik girişimlerdir. Özellikle de ABD, dünya egemenliğini sürdürmek için her türlü bahaneyi ve gelişmeyi kullanarak uluslararası ilişkileri sürekli germekte ve yeni bir paylaşım savaşını kışkırtmaktadır. Dolayısıyla büyük emperyalist güçler arasındaki mücadele, sonuçta savaşa başvurmayı kaçınılmaz hale getirecek yönde ilerliyor. Artan militarizm, silahlanmaya yatırılan devasa kaynaklar ve çılgınca bir silahlanma yarışı "barışmak için" değil, savaşmak için tırmandırılmaktadır.

Emperyalizmin özünde var olan, rakip güçler arasında pazarlar ve iktisadi nüfuz alanları için rekabet, emperyalist paylaşım savaşlarının da zeminidir. Emperyalist hakimiyet mücadeleleri uğruna dünyamızı iki kez toplu bir yıkıma götüren, sayısız bölgesel savaşlarla halkları birbirine kırdıran, onlara tarihin en büyük yıkımlarını ve acılarını yaşatanlar, bu barbarlıkları çeşitli biçimler içinde bugün de sürdürenler, kendilerini dünya çapında güvenlik ve düzenin, barışın, demokrasi ve özgürlüğün garantörü olarak sunabiliyorlar. Kendi emperyalist kölelik

Silahlanma ve savaş

A. Engin Yılmaz

savaşlarını “barışı sağlamak” adına yürüttüklerini iddia ederek bayağılaşmanın dipsiz çukurunu sergiliyorlar. Kapitalist şeflerin “barış” çığırkanlığının aksine, kapitalizmin bütün bir tarihi, kapitalizmin militarizm ve savaş demek olduğuna tanıklık etmekte, günümüz dünyası da bunu sayısız olgular üzerinde kanıtlamaktadır.

Bir şiddet ve gericilik eğilimi olan emperyalizm, her zaman ve her yerde egemenlik ve kölelik peşinde koşmaktadır. Bunu sağlamada tüm öteki araçların yetersiz kaldığı her durumda, şiddet ve savaş, onun başvurmak zorunda kaldığı temel araçlardır. Günümüzde bu araçlara bölgesel düzeyde daha yaygınca başvurulmaktadır. Kızırgan emperyalist rekabet, sertleşen nüfuz mücadeleleri, baş döndürücü düzeydeki silahlanma yarışı, tırmanan militarizm ve saldırganlık, çoğalan yerel/bölgesel savaşlar, bunun somut göstergeleridir. Sistemin yapısal krizinin temel unsurlarından biri olan çok sayıdaki bunalım ve çatışma alanlarına yenileri ve çok daha tehlikeli olanları eklenmektedir. Ukrayna üzerinde süren ve nükleer savaş tartışmasını yoğunlaştıran Rusya-NATO savaşı ve Çin’le tehlikeli düzeye varmış olan ve ABD tarafında giderek tırmandırılan gerilim, bunun şimdiki görünümüdür.

Bunun temelinde, sistemin yapısal bunalımının yanı sıra hegemonyası geri dönüşsüz bir biçimde çözülen Amerikan emperyalizminin kışkırtıcı ve saldırgan politikaları ve bunun karşısında dikilen emperyalist güç odaklarının varlığıdır:

“Rusya Ukrayna savaşı üzerinden bu meydan okumayı siyasal ve askeri planda sarsıcı biçimde somutlamıştır. Çin ise bunu daha sakin ve soluklu biçimde ama tüm cepelerde halen etkili bir biçimde sürdürmektedir. ABD emperyalizminin Uzak Doğu’daki kışkırtıcı açıklama ve adımlarını Rusya’dan aşağı kalmayan bir kararlılıkla karşılamaktadır. ABD emperyalizminin izlediği saldırgan politikaların bu iki ülkeyi, Rusya ve Çin’i birbirine daha da yakınlaştırması bu meydan okumalara ayrı bir güç ve anlam da kazandırmaktadır.” (Ukrayna krizi sonrası dünya, EKİM, sayı: 324, Haziran 2022)

Tüm dünyada silahlanma alanındaki gelişmeleri yakından izleyip raporlaştıran Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü’nün (SIPRI) verileri ve bu yılki raporu da silahlanmadaki tehlikeli gidişin tablosunu ortaya koyuyor, emperyalist dünyanın çılgınca silahlandığına tanıklık ediyor. SIPRI’nin yeni raporuna göre, 2021’de küresel askeri harcamalar toplamda 2,11 trilyon dolar civarındaydı. En yüksek askeri harcamaya sahip ülkeler ABD, Çin ve Hindistan’dır. ABD, 2021’de yaklaşık 801 milyar ABD doları ile açık ara en yüksek askeri harcamaya sahiptir. ABD, Çin ve Hindistan’ının yanı sıra, İngiltere, Rusya, Fransa, Almanya, Japonya, Suudi Arabistan ve Güney Kore’nin de silahlanma harcamaları devasa boyuttadır. Almanya’nın 2021’deki askeri harcamaları yaklaşık 56 milyar dolarken Ukrayna savaşı bahane edilerek söz verilen 100 milyar euroluk özel fonla birlikte silahlanmada patlama yaşadı. Küresel askeri harcamalar, ülkelerin toplam gayrisafi yurtiçi hasıllarının yüzde 2,2’sine tekabül ediyor.

NATO ülkeleri de her yıl olduğu gibi askeri harcamalarını artırmaktadır. Listede ilk 10 ülkenin dördü, ABD, İngiltere, Fransa ve Almanya NATO ülkesidir. Bu ülkelerin askeri bütçeleri 982 milyar dolar ile toplamın yaklaşık yarısını oluşturuyor. Rusya’nın 2021 yılındaki askeri bütçesi, bir önceki yıla göre yüzde 2,9 artarak 66 milyar olarak gerçekleşti. Bu rakam, ülkenin gayrisafi yurtiçi hasıllarının yüzde 4,1’ini oluşturuyor. Çin ise 293 milyar dolarlık askeri harcaması ile listenin ikinci sırasında yer alıyor. Çin’in askeri harcamalarının 27. kez üst üste arttığı rapor ediliyor.

ABD silahlanma harcamalarında olduğu gibi silah ihracatında da başı çekiyor. ABD düşünce kuruluşu Responsible Statecraft’ın bildirdiğine göre, 15 Temmuz ve 2 Ağustos arasında ABD Dışişleri Bakanlığı yaklaşık 20 milyar dolar değerinde silah anlaşmalarını onayladı. Beş büyük ABD şirketi Lockheed Martin, Raytheon Technologies, Boeing, Northrop Grumman ve General Dynamics, dünyanın en büyük 100 silah üreticisi, diğer bir deyişle “savunma şirketleri” listesinin başında yer alıyor. Onları Çinli bir silah ve uçak şirketi olan AVIC (Çin Havacılık Endüstrisi Kurumu) takip ediyor. “Yılda 800

milyar doları aşan Pentagon bütçesi ve ABD şirketlerinin uluslararası silah pazarındaki hakimiyeti” göz önüne alındığında, ABD silah şirketleri en üst sıralarda yer alıyor. BM Genel Sekreteri António Guterres de pandemi sırasında küresel ateşkes çağrısına rağmen, silah şirketlerinin 531 milyar dolar değerinde silah sattıklarına dikkat çekiyor.

NÜKLEER TEHDİT BÜYÜYOR

SIPRI’nin bu yaz ortalarında yayınlanan raporu, çığırından çıkmış bir silahlanma yarışının en tehlikeli boyutunu, nükleer silahlar cephesinin oluşturduğunu ortaya koyuyor. Nükleer güçler cephaneliklerini modernize ediyor ve daha da genişletiyor. 2022’nin başında toplam nükleer savaş başlığı sayısının dünya çapında 12.705 olduğu tahmin ediliyordu. Ancak SIPRI, dünya çapında nükleer cephaneliklerin artmasını bekliyor. SIPRI uzmanı ve Amerikan Bilim İnsanları Federasyonu (FAS) Nükleer Bilgi Projesi Direktörü Hans M. Kristensen, “Soğuk Savaş’ın sona ermesinden bu yana küresel nükleer cephaneliklerde görülen düşüşün sona erdiğine dair açık işaretler var” diyor. Kristensen’in meslektaş Matt Korda ise, dokuz nükleer silahlı devlet tarafından acil ve somut silahsızlanma adımları olmadan, küresel nükleer silah envanterinin Soğuk Savaş’tan bu yana ilk kez yakında yeniden artabileceği konusunda uyarıyor.

ABD, Rusya, İngiltere, Fransa, Çin, Hindistan, Pakistan, İsrail ve Kuzey Kore’nin elinde nükleer silah bulunuyor. Rapora göre, Rusya ve ABD birlikte tüm nükleer savaş başlıklarının yaklaşık yüzde 90’ına sahip. ABD’nin 5428, Rusya’nın 5977 savaş başlığıyla dünyanın en büyük nükleer cephaneliğine sahip. Raporun bildirdiğine göre, NATO müttefikleri Büyük Britanya 290, Fransa 225 nükleer savaş başlığına sahip. İsrail’in ise 90’dan fazla nükleer savaş başlığı var. Hindistan 160, Pakistan da 165 nükleer savaş başlığına sahip bulunuyor. Çin’in 350, Kuzey Kore’nin ise 20’nin üzerinde olduğu söyleniyor. SIPRI’ye göre hem ABD’de hem de Rusya’da nükleer savaş başlıklarını ve dağıtım sistemlerini değiştirmek ve üretim tesislerini modernize etmek için kapsamlı ve pahalı programlar yürütülüyor. Aynısı diğer nükleer silahlara sahip

devletleri için de geçerlidir. Hepsisi de yeni silah sistemleri geliştirdiler.

Nükleer Savaşın Önlenmesi için Uluslararası Hekimler Birliği’nden (IPPNW) Dr. Lars Pohlmeier, “Rusya ve ABD cephaneliklerinden gelen nükleer silahların sadece bir kısmı kullanılsaydı, bildiğimiz dünyadaki yaşam sona ererdi” açıklamasında bulunuyor. Bu açıklama, sadece insan soyunun değil, gezegenimiz üzerindeki yaşamın nasıl bir varoluşsal tehlikeyle karşı karşıya olduğunun dehşetli örneğini sunuyor. BM’de veto gücüne sahip ABD, Rusya, Büyük Britanya, Fransa ve Çin, bu yılın başında nükleer silahların daha fazla yayılmasına karşı harekete geçmek istediklerini “garanti” edip “Nükleer bir savaşın kazanılamayacağını ve asla sürdürülmemesi gerektiğini vurguluyoruz” deseler de rapor, her birinin nükleer cephaneliklerini arttırmaya devam etmekte olduklarına dikkat çekiyor. Ukrayna savaşı ise, mevcut silahlanma yarışını iyice kızıştıracak görünüyor.

Silahlanma yarışı sürdükçe ve emperyalist savaş tamamları çalmaya devam ettikçe, bütçelerden yapılacak sosyal harcamalar kısılacak, emekçilere daha ağır faturalar çıkarılacaktır. Öte taraftan, emperyalistler arası süren dünya egemenlik mücadelesi ve savaş hazırlıkları, aynı zamanda burjuva demokrasilerini burjuvazi için katlanılmaz yüke dönüştürüyor, yerini gerici diktatörlüklere bırakma sürecini hızlandırıyor. Büyüyen savaş tehlikesi, her şeyden önce kapitalist hükümetleri iç düşmanlarını ezmek için de harekete geçiriyor. Zira emperyalist burjuvazi için “asıl düşman evdedir.”

Yeni bir dünya savaşı tehdit ve tehlikesi emperyalist çıkar ve hesaplar uğruna gündeme gelmiş bulunmaktadır. Gerçekleşmesi -ki bu bir nükleer savaştır- durumunda bunun insanlıktan öte gezegen üzerindeki tüm canlı yaşam için varoluşsal sonuçları olacaktır. Bu temel gerçek, emperyalist savaşa karşı mücadelenin acil önemini ortaya koymaktadır. Savaşı emperyalistler için bir imkan olmaktan çıkarıp bir batağa dönüştürecek biricik şey ise, dünya işçi sınıfı ve halkların örgütlü birleşik mücadelesidir. İşçi sınıfı ve ezilen halkların örgütlü gücü karşısında emperyalist hesapların bozulacağına 20. yüzyılın bütün bir tarihi tanıklık etmiştir.

EMPERYALİSTLER SAVAŞMAK İÇİN SİLAHLANIYOR

Asya-Pasifik'te emperyalist provokasyon

D. Meriç

Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasalarına bağlı olarak dünyadaki güç dengeleri sürekli olarak değişim halindedir. Güç ilişkilerindeki bu değişimlere bağlı olarak emperyalist ülkeler arasında, dünyanın yeniden paylaşılması, egemenlik alanlarının genişletilmesi amacıyla çatışmalar derinleşirken, kapitalist sistemin kaçınılmaz ürünlerinden birisi olan emperyalist talan savaşları gündeme gelir. Kapitalizmin tekelci aşaması olan emperyalizm dönemi ile birlikte, artık dünyaya hükmeden kapitalist tekeller arasında rekabet, buna bağlı olarak süreklilik kazanan ve aşılamayan bunalımlar, çatışmaların daha da şiddetlenmesine sebep olmaktadır. Tam da bu gelişmelerin bir sonucu olarak yakın tarihimizde, insanlığı büyük bir yıkım ile karşı karşıya getiren emperyalist dünya savaşlarına tanık olduk.

Bütün bu gelişmeleri bilimsel sosyalizm teorisinin ışığında yorumlayan işçi sınıfının partisi programında, konuya ilişkin yaptığı değerlendirmeleri ile günümüzdeki gelişmelere ışık tutmaktadır: "Emperyalist tekeller arasında dünya ölçüsünde süren kıyasıya rekabet, büyük emperyalist devletler arasında pazarlar, hammadde kaynakları, kârlı yatırım alanları ve genel olarak nüfuz alanları uğruna şiddetli mücadele biçimini aldı. Eşitsiz gelişmenin şiddetlendirdiği bu mücadele, görülmemiş boyutlara varan militarizmin ve dünya egemenliği uğruna verilen emperyalist savaşların kaynağı haline geldi." (TKİP Programı, s. 21)

Emperyalist Avrupa ülkeleri arasında süren kıyasıya rekabet ve sosyalist Sovyetler Birliği'nin tarih sahnesinden silinmesi amacıyla başlatılan II. emperyalist dünya savaşı, Sovyet halklarının faşizmi ezmesiyle sonuçlandı. Bu aynı zamanda tek kutuplu emperyalist dünya sisteminin sonunu getirdi. Savaş sonrası kurulan Varşova Paktı '90'lı yıllara kadar dünya çapında emperyalist saldırganlığı ve savaşları azami oranda dizginlemeyi başardı. 1949 yılında, tümüyle Sovyetler Birliği, Varşova Paktı ve dünya çapında ivme kazanan sosyal devrimlere karşı, ABD emperyalizminin önderliğinde kurulan savaş örgütü NATO, kurulduğu andan itibaren emperyalist saldırganlık ve savaşların mimarı olarak görev yapmaya başladı.

1990 yılında Sovyetler Birliği'nin da-

ğılması ve Varşova Paktı'na bağlı ülkelerin emperyalist ülkeler tarafından örgütlenen darbeler yoluyla kapitalist sisteme entegrasyonları tamamlandı. Bu süreç, "savaşların sonu, kapitalizmin ebediliği ve barış" yalanları ile ifade edilen bir kampanyaya dönüştürüldü. Tümüyle bir ütopyadan ibaret olan yalanlar furçası daha mürekkepleri kurumadan sosyal gerçekler tarafından boşa düşürüldü. Artık başını ABD'nin çektiği tek kutuplu emperyalist blok tarihin gördüğü en kapsamlı silahlanma ve bunu takip eden emperyalist talan savaşları yaşamımızın yıkıcı bir gerçeğine dönüştüler.

Tek kutuplu dünyanın ilanıyla yaratılmak istenen bu ütopya, Balkanların, Afganistan'ın Irak'ın Libya'nın ve Suriye'nin emperyalistler tarafından işgal edilerek yakılıp-yıkılmasıyla son buldu. Yaşanan bütün bir gelişmeler militarizmin, silahlanmanın ve emperyalist savaşların kapitalizme olan kopmaz bağları gerçeğini açığa çıkarttı. Keza kapitalist sistemi bütününü saran krizlerin bu kadar derinleştiği, emperyalistler arasındaki çatışmaların had safhaya çıktığı bir tarihsel dönemde, dünyanın emperyalistler arasında yeniden paylaşılması için çatışan tarafların ancak kendi savaş güçleri ölçüsünde söz ve pay sahibi olacaklarını çok iyi bilinmektedirler.

Bugün gözümüzün önünde cereyan

eden bu gerçekler, yıllar öncesinden işçi sınıfının partisi tarafından çok açık bir yalınlıkla dile getirilmişti:

"Kapitalizmin sürmekte olan uluslararasılaşma süreci, derin çelişkiler, çarpıklıklar ve çözümsüzlüklerle birarada gitmektedir. Emperyalist küreselleşme, sınıflar, ülkeler ve bölgeler arası derin eşitsizlikleri keskinleştirmekte, yıkıcı ve felaketli sonuçlara yolaçmaktadır. Emperyalizmin yeryüzü üzerindeki köleci egemenliğini yeni ilişki biçimleri ve kurumlarla pekiştirme sürecine, emperyalistler arası bloklaşmalar, keskinleşen çelişkiler ve kıyasıya rekabet eşlik etmektedir." (TKİP Programı, s. 24-25)

1990 yılında ABD emperyalizminin hegemonyası altında ilan edilen tek kutuplu dünya, Rusya ve Çin tarafından hiçbir zaman kabul edilmedi. Çünkü, tek kutuplu dünyanın egemenleri olan emperyalist blok başından itibaren Rusya'yı, "demokratik dünya sistemine" karşı "stratejik düşman" ilan ettiler. Bu amaçla NATO denilen savaş aygıtı kullanılarak yıllardır Rusya ağır bir kuşatmaya tabi tutuldu. Öte yandan, 1978 yılından beri "sosyalist piyasa ekonomisi" açılımları adı altında dünya kapitalist sistemine entegre olmaya başlayan ve bugün dünyanın en büyük ekonomik güçlerinden birisine dönüşen kapitalist Çin, "stratejik rakip" ilan edildi. Tek kutuplu dünya

sistemine karşı direnen ve bu nedenle "stratejik düşman-rakip" ilan edilen Rusya ve Çin'e karşı emperyalist blok tarafından sürdürülen saldırganlık tam da bu gerçekliğe dayanmaktadır. Rusya yıllardır ABD'li uzmanlar tarafından hazırlığı yapılan Ukrayna savaş bataklığına çekildi. Emperyalist blok tarafından her anlamda desteklenen bu savaş yoluyla Rusya askeri olarak yıpratılırken akıl almaz boyutlardaki ekonomik yaptırımlar ile Rus ekonomisi çökertilmek istendi.

Emperyalist blok tarafından yıllardır hazırlıkları yapılan bu saldırgan politikaların ilk adımı Ukrayna üzerinden Rusya'ya karşı uygulamaya konulurken, şimdi de Tayvan ve adalar zinciri kullanılarak Çin'e karşı uygulanmak istenmektedir.

ABD EMPERYALİZMİNİN ASYA-PASİFİK STRATEJİSİ VE ÇİN'İN KUŞATILMASI

ABD emperyalizminin Çin'e karşı saldırgan politikaları çok eskilere dayanmaktadır. Bu amaçları doğrultusunda, ABD yıllardır Asya-Pasifik bölgesindeki ittifak ülkelerini kullanarak Çin'i askeri olarak kuşatmaktadır. 1949 yılında Çin Komünist Partisi'nin önderliğinde başarıya ulaşan devrim ile kurulan Çin Halk Cumhuriyeti, ABD tarafından Sovyetler Birliği'nin ardından iki numaralı düşman

ilan edildi. 1970 yılında Çin ile Sovyetler Birliği arasında yaşanan sorunların bir sonucu olarak, ABD, Sovyetler Birliği'ne karşı ittifak oluşturmak için Çin ile ilişkilerini düzeltme çabalarını yoğunlaştırdı. 1990'lı yıllara kadar istikrarlı olarak devam eden bu süreç, Çin'in 1978 tarihinden başlayan ve durdurulamayan ekonomik büyümesi onu tekrar ABD'nin hedefi haline getirdi.

1992 yılında ortaya çıkan ve o zamanki ABD Savunma Bakanı Dick Cheney tarafından kaleme alınan "Savunma Planlama Kılavuzu" başlığı taşıyan belgede, Asya'da hızla etki alanlarını geliştiren Çin'e dikkat çekilerek alınması gereken tedbirler sıralanmaktadır. Alınacak tedbirlerin başında ise ABD'nin bölgedeki askeri üstlerinin genişletilmesi ve bu yolla Çin'in kuşatılması gelmektedir. O andan itibaren, bu strateji hem Clinton yönetimi (1993-2001) hem de George W. Bush (2001-2009) yönetimi tarafından, üstü kapalı da olsa uygulanageldi. Yıllardır sürdürülen bu uygulamalar 2002 tarihli "Ulusal Güvenlik Stratejisi" belgesi ile yazılı hale getirildi. Belgeye göre, büyük güçler arasındaki gelişen rekabetinin olası yenilenmiş kalıplarına karşı tetikteyiz denilerek "Çin, Asya-Pasifik bölgesindeki komşularını tehdit edebilecek gelişmiş askeri yetenekler arayışındadır, özenle ve dikkatle takip edilmelidir" denilerek, ABD'nin Asya-Pasifik stratejisinin temelleri atıldı.

Barack Obama döneminde ise Çin'e karşı ABD'nin saldırgan politikaları daha da yoğunlaştı.

Dönemin ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Kasım 2011 tarihli "Dış Politika" başlıklı makalesi ile "Amerika'nın Pasifik Yüzyılı" ilan etti. Böylece, Obama'nın bir yıl sonra başlatacağı PIVOT projesi ile askeri odağın Çin'e yönelmesi adımları atıldı. Bugüne kadarki stratejik adımların tamamı 2012 yılında "Küresel Liderlik ve 21. Yüzyıl Savunması" başlığı altındaki bir resmi belge haline getirildi. Belgede ilk olarak, Irak ve Afganistan'daki savaşlardaki büyük ölçekli işgal operasyonlarına yerine özel kuvvetlerin güçlendirilmesine odaklanıldı. İkinci olarak, özellikle gelecekteki en önemli rakip olarak Çin'in yükselişini hesaba katarak Irak ve Afganistan'dan çekilecek olan bu güçlerin Doğu Asya'ya kaydırılması kararı alındı.

Trump döneminde ise Çin'e yönelik saldırganlık daha üst boyutlara taşındı. Aralık 2017'deki yayınlanan "Ulusal Güvenlik Stratejisi" belgesinde "Çin ve Rusya Amerika'nın gücüne, etkisine ve çıkarlarına meydan okuyor, Amerika'nın güvenliğini ve refahını baltalamaya çalışıyor. Görevimiz ABD'nin askeri üstünlüğünün devam etmesini sağlamaktır." 17 Ocak 2018'deki "Ulusal Savunma Strate-

ji" belgesinde ise şunlar söylenmektedir: "Çin kısa vadeli bölgesel hakimiyet elde etmeyi ve uzun vadeli küresel hakimiyet elde etmek için ABD'nin Hint-Pasifik'te yerinden edilmesini amaçlayan askeri modernizasyon programına devam ediyor. Buna karşı alınan tedbirler daha da genişletilmelidir."

Jeo Biden'in seçilmesinin ardından Çin ile olan gerilimin azalacağını bekleyenler tam bir hayal kırıklığına uğradılar. Şubat 2021'de Münih Güvenlik Konferansı'ndaki konuşmasında Biden, "Çin ile uzun vadeli bir stratejik çatışmaya hazırlanmalıyız" diyerek, ABD'nin saldırgan Asya-Pasifik politikalarına kesintisiz olarak devam edileceğini ilan etti. Keza, Biden'ın Savunma Bakanı Lloyd Austin, Mart 2021'de silahlı kuvvetlere verdiği ilk talimatta şunları söylemiştir: "Savunma Bakanlığı birincil itici güç olarak Çin'e odaklanacak, yaratıcı yaklaşımlar, yetenekler geliştirecek, caydırıcılığı güçlendirerek dengeleri lehimize çevirmeyi asıl hedef haline getirecektir.

Çin'in dünya ticareti asıl olarak yüzde 80 oranında denizler üzerinden yapılmaktadır. Bu gerçeği bilen ABD, Batı Pasifik ve Güney Çin Denizleri'nde deniz üstünlüğüne odaklanarak donanma güçlerinin yüzde 60'ını bölgeye kaydırmış bulunmaktadır. Son olarak 14 Ocak 2021'de yayınlanan "Asya-Pasifik Strateji Belgeleri"nde ise, Çin'in bölgede nasıl kuşatılacağı ve ticari yolların nasıl kesileceği konusunda detaylandırılmış açıklamalar yapılmıştır. Belgeye göre, şunlar ifade edilmiştir:

"Stratejik güçler olan ABD ve Çin arasında Hint-Pasifikteki yaşanan gelişmelere bağlı olarak, ABD'nin bölgedeki

hakimiyetinin kalıcılaştırması dünya çapındaki dengeleri belirleyecektir. Bunun için Çin'in birinci adalar zinciri üzerindeki hakimiyetinin sınırlandırılması gerekmektedir. Tayvan burada belirleyici bir rol oynamaktadır. Zaten ABD'nin birinci adalar zinciri dışındaki bölgeler üzerinde hakimiyeti tümüyle sağlamıştır."

Bölgede büyük bir askeri yığınak yapan ABD emperyalizminin silahlı güçlerinin sayısının 300 binin üzerinde olduğu bildirilmektedir. ABD'nin Hint-Pasifik Komutanlığı'nın verilerine göre, hava kuvvetleri 46 bin personel 420 savaş uçağı, deniz kuvvetleri, 130 bin personel 200 savaş gemisi, kara kuvvetleri 100 binin üzerinde asker bölgede konuşlanmış bulunmaktadır. ABD'nin Japonya'daki üstlerinde 54 bin askeri bulunmaktadır ve yıllık gideri 8,5 milyar doların üzerindedir. Yine, Güney Kore'deki üstlerinde 26 bin asker bulunmaktadır. Bütün bu operasyonların yürütüldüğü Hint-Pasifik Komutanlığı (INDOPACOM) merkezi ise Guam Adası'ndadır ve burada 6 bin asker bulunmaktadır.

CIA ile iyi bağlantılı çalışan özel istihbarat servisi Strategic Forecast'ın uzun süredir başkanı olan George Friedman'ın 2021 yılında yaptığı açıklamalar, ABD'nin bölgedeki planlarını ortaya koyması bakımından önemlidir: "Askerî açıdan Çin zor durumdadır. Ticaret yapan bir ülkedir ve bu ticari faaliyetleri için dünya okyanuslarına erişimi gereklidir. Önemli limanları doğu kıyısındadır. Çin'in başlıca korkusu, ABD'nin bu limanları tıkayarak ithalat ve ihracatı imkânsız hale getirmesi ve ekonomiye ciddi zarar vermesidir. Amerika Birleşik Devletleri bu limanları kesecek hava ve deniz gücüne sahip ve büyük bir

koalisyon tarafından destekleniyor. Çin kaybedebileceği büyük bir savaşa girmek niyetinde değil. Ama ABD, Çin'in en azından kısmen katıldığı bir silahlanma yarışını tetikledi ve bu da bölgesel çatışma dinamiklerini besliyor. Böylece zaten yüksek olan tırmanma potansiyelini daha da artırıyor." Bu açıklamalar bölgedeki gelişmelerin arka planını yeterince ortaya koymaktadır.

Yıllardır, ABD ve Çin'in silahlanmaya ayırdıkları bütçe inanılmaz boyutlarda artmış bulunmaktadır. Stockholm Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) verilerine göre, ABD 2000 yılında 331 milyar dolar olan askeri harcamaları 2021 yılında 801 milyara yükselterek yüzde 200'den daha fazla artmıştır. Çin ise 2000 yılında 22 milyar dolar olan askeri harcamaları 2021 yılında on kattan fazla artarak 252 milyar dolara yükselmiştir. Nükleer silahlara sahip olan bu iki gücün arasındaki olası bir çatışma riski ABD emperyalizminin Asya-Pasifik'teki provokatif girişimleri ile hızla büyümektedir. ABD bölgedeki diğer emperyalist güçler ile birlikte Asya NATO'su olarak da nitelendirilen (ABD, Avustralya, Hindistan ve Japonya) dördülsü tarafından kurulan QUAD ve son olarak (ABD, Avustralya ve İngiltere) üçlüsünün kurduğu AUKUS gibi askeri işbirliği örgütleri aracılığı ile Çin'i kuşatmaya devam etmektedir.

Ayrıca, ABD Senato üyelerinin son ay içinde ardı ardına yaptıkları Tayvan ziyaretleri ve buna karşı Çin'in verdiği sert tepkiler bölgede sorunların daha da derinleşeceğini göstermektedir. ABD'nin Çin'e yönelik yıllardır süren kuşatma politikaları emperyalist blok tarafından tam olarak desteklenmektedir. Başta Asya'nın eski sömürgecilerinden olan Fransa'nın 2019 yılında yayınlanan "Hint-Pasifik'te Fransa ve Güvenlik", İngiltere'nin 2021 yılında yayınladığı "Rekabet Çağında Küresel Britanya", Almanya'nın 2020 yılında yayınladığı "Hint-Pasifik Üzerine Yönergeler" ve son olarak 2021 yılında Avrupa Birliği (AB) tarafından yayınlanan "Hint-Pasifik bölgesinde işbirliği için AB stratejisi" belgelerinde emperyalistlerin Hint-Pasifik bölgesine yönelik saldırgan, işgalci politikalarını görmek mümkündür.

Başını ABD'nin çektiği emperyalist blok, uluslararası kapitalist tekellerin çıkarları uğruna insanlığı ve yeryüzünü büyük bir yıkıma götürecektir. Başta nükleer olmak üzere silahlanmaya ayrılan devasa bütçeler savaş tehlikesinin her geçen gün daha da yaklaştığını göstermektedir. Kapitalist barbarlık ancak sosyal devrimler ile durdurulabilir. Bugün "Ya kapitalist barbarlık içinde çöküş ya sosyalizm!" ikilemi bütün güncelliği ile önümüzde durmaktadır.

Abbas'ın "Holokost" açıklaması

A. Engin Yılmaz

Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, resmi ziyaret amacıyla geldiği Almanya'da Başbakan Olof Scholz ile görüştü. Görüşmenin ardından 16 Ağustos günü başbakanlıkta ortak bir basın toplantısı düzenledi. Toplantının sonuna doğru Abbas'a, bir gazeteci tarafından 1972 Münih Olimpiyatları'nda İsraili sporcuları rehin alan ve ölümle sonuçlanan eylemin 50. yıldönümünde, İsrail ve Almanya'dan özür dileyip dilemeyeceği soruldu. 50 yıl sonra sorulan bu soru, bilinçli bir provokasyon değilse eğer, bir budalalık örneğiydi. Yanı sıra bu sorudan bir hafta önce, İsrail'in üç gün boyunca Gazze'ye düzenlediği hava saldırısında 17'si çocuk 49 kişi katledilmiş, en az 360 kişi de yaralanmıştı. İsrail Savunma Bakanlığı yetkilileri de çocukların öldüğünü doğrulamak zorunda kalmışlardı. Ama bu hiç de sorun edilmemişti.

Fakat aynı kaderi yaşayanlar Ukraynalı çocuklar olsaydı, burjuva basın ve temsilcileri, sorumluları anında katil ve savaş suçlusunu ilan etmek için çırpınırlardı.

Abbas kendisine yöneltilen soru üzerine "1947 yılından günümüze kadar İsrail, Filistin'in 50 bölgesinde 50 katliam, 50 Holokost yaptı" yanıtını verdi. Scholz'un sözcüsü Steffen Hebestreit, Abbas'ın cevabının hemen ardından basın toplantısının sona erdiğini açıkladı. İsrail ordusunun Filistin halkına karşı işlediği katliamlara, cinayet ve her türlü suçlarına dikkat çekmek için dile getirilen bu eklenmeyen yanıt, Almanya başta olmak üzere Brüksel'de bir histeri dalgasına yol açtı. Oysa Abbas, sade ve nesnel bir olgudan söz etti. Abbas'ın ifadesiyle "1947 yılından günümüze kadar İsrail, Filistin'in 50 bölgesinde" sistematik olarak katliamlar gerçekleşti, çocukları öldürdü, cinayetler işledi, suikastlar düzenledi, evleri yıktı, Filistinlilerin topraklarına, mülküne el koydu, onları yerinden yurdundan sürdü. Ortadoğu halklarının bağrına saplanmış bulunan Siyonizm'in bu vahşeti sistematik olarak sürmektedir.

LİNÇ GİRİŞİMİ VE KUDURGAN HİSTERİ

Avrupa'nın merkezinde emperyalist şeflerin suratında şaklayan bu yalın gerçek, Avrupalı emperyalist şefleri dehşete düşürdü. Kudurganlık düzeyinde gösterilen bir tepkiyle İsrail Siyonizm'inin tüm

suçlarının arkasında aynı zamanda batılı emperyalistlerin durduğu ve bu güçlerin Filistin halkına kusturulan kanın dolaysız sorumluluklarını taşıdıkları bir kez daha görülmüş oldu. Alman emperyalizmi ve onun çanak yalayıcı basını tarafından Abbas, "Yahudi aleyhtarı bir kışkırtıcı olarak kendini ifşa etti", "Ahlaki bir rezalet", "Abbas derhal başbakanlıktan kovulmalıydı" gibi çığırtaşımlarla linç edildi. "Abbas, kötü şöhretli bir Holokost önemsizleştiricisidir. Filistin terörünü meşrulaştırıyor ve finanse ediyor", "Abbas bir kundakçı" diye suçlandı. Abbas şahsında Filistin halkına saldırıldı, Siyonist İsrail ve suçları cepheden savunuldu.

Abbas'ın ifadelerine o an için sessiz kalan Scholz da saldırıların hedefi oldu. "Başbakanlıkta inanılmaz bir olay", "sessiz kalmak affedilemez", "Başbakanlıkta şimdiye kadar duyduğum en kötü raydan çıkma", böylesi durumda "Bir Şansölye basın toplantılarını bitirir" gibi ifadelerle bolca azar işiten Scholz, sonradan açıklama yapmak zorunda kaldı. Scholz, "Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın ağza alınmaz sözleri nedeniyle son derece öfkeliyim. Özellikle biz Almanlar için Yahudi Soykırımı'nı önemsiz gibi göstermeye yönelik her türlü girişim katlanılmaz ve kabul edilemezdir" açıklamasında bulundu. Uluslararası Auschwitz Komitesi de Abbas'ı "Berlin'deki siyasi

arenayı... Almanya ve Avrupa'da İsrail ve Yahudi karşıtı saldırganlığı kışkırtmak için kullandığını" söyledi. Holokost'a ilişkin açıklamalarının karşılıksız kalmasını "şaşırtıcı ve endişe verici" buldu.

İsrail Başbakanı Jair Lapid ise, "Mahmud Abbas'ın Alman topraklarındayken İsrail'i '50 soykırım' işlemekle suçlaması sadece ahlaki bir rezalet değil, aynı zamanda açık bir yalandır" dedi. Bu sözleri, rezaletin, ahlaksızlığın dipsiz çukuruna gömülen, elleri kirli ve kanlı olan İsrail'in yalancı temsilcileri söyleyebiliyor. Bu, katliamlarını ve suçlarını gizlemek isteyenlerin hezeyanıdır. CDU/CSU'nun son federal meclis seçimlerinde şansölye adayı olan Federal Meclis üyesi Armin Laschet de "Filistin lideri, Münih Olimpiyatları'nda İsraili sporcuları hedef alan terör saldırısı için özür dilesen, sempati toplayacaktı" dedi. "Bunun yerine İsrail'i '50 Holokost' ile suçlamak, Almanya Başbakanlığı'nda duyduğum en iğrenç konuşmaydı" dedi.

Yükselen histerik tepkiler karşısında Filistin haber ajansı Wafa'ya göre Abbas, Holokost'un modern insanlık tarihindeki en iğrenç suç olduğunu ve Holokost'un benzersizliğini sorgulamak istemediği açıklamasında bulundu. Abbas, "İsrail silahlı kuvvetlerinin Nakba'dan bu yana Filistin halkına karşı işlediği suçlar ve katliamlar"a dikkat çekmek istediğini belirtti.

Bu suçların "bugüne kadar bitmedi"ğini vurguladı.

FİLİSTİNLİLERE YÖNELİK "İNSANI YARDIMIN" SORGULANMASI

Abbas'ın Holokost benzetmesi Batılı emperyalistleri ve onların lağım basınıni çileden çıkardı. Holokost denen suçun benzersizliği Alman utancıdır. Nazi rejimi ve vahşeti Alman tekellerinin ve devletinin alnına silinmezcesine kazanmış kara bir lekedir. Sözümona bu utançtan-lekeden kurtulmak adına İsrail Siyonizm'ine destek veriyor, İsrail'in Filistinlilere yönelik katliamlarını, suçlarını ve acımasız politikalarını eleştiren herkesi Yahudi düşmanı olarak ilan ediyor. Bu yolla bir taraftan kendi tarihindeki kara lekeyi unutturmak, öte taraftan da Siyonizm'e verdiği desteği anti semitizm yalanıyla meşrulaştırmak istiyor. Somut örnekte görüldüğü gibi işi, Filistin'e sunulan sözde "insani yardımlar"ı kesmeyi tartışmaya kadar vardırırdı.

"Neredeyse hiç kimse bu kadar mali yardım almıyor. AB düzenli olarak Ramallah'a, başkanlığını Abbas'ın yaptığı Filistin Yönetimi'ne para aktarıyor. Her yıl yaklaşık 600 milyon Euro" diyenler, dünyadaki birkaç ülke hariç sadece Filistin Avrupalılardan bu kadar destek alıyor iddiasında bulunuyorlar. "Olayın kapsa-

mı göz önüne alındığında, Avrupa Birliği sınırlı bir süre için fonları durdurmayı düşünmeli” çağrılarını yapıyorlar. Yapılan yardımlar kastedilerek “Bununla Filistinli öğretmenlere ve doktorlara ödeme yapılıyor, polis eğitiliyor, altyapı, hastaneler ve enerji arzı genişletiliyor” diyenler, asıl kaynağın “teröristlere karşı mücadele” için teslimiyetçi yönetimin polis gücünün eğitilmesi ve İsrail güvenlik güçleriyle işbirliğinin, birlikte çalışmanın güçlendirilmesi için kullanıldığını gizliyorlar.

AB Komisyon Başkanı Ursula von der Leyen’in, Filistin’e daha fazla destek sözü vermek için iki ay önce bizzat Ramallah’a gittiğini övünçle duyuruyorlar. Ama fonların bir kısmını, “Filistin ders kitaplarında İsrail karşıtı tasvirler olduğu”, güya Yahudi karşıtlığı yapıldığı için bloke edildiğini de utanmazca duyuruyorlar. Brüksel’den aktığı iddia edilen paraların Filistin’in mazlum halkların ihtiyaçları için kullanılmadığı ya da karşılığının bir fatura olarak onlara geri döndüğü aşikardır.

“NAZİ REJİMİNİ VE VAHŞETİNİ ÖNEMSİZLEŞTİRME” İDDİASI VE SAHTAKARLIK

Almanya ve Brüksel’in Abbas’ın ifadelerini, Nazi vahşetini önemsizleştirme olarak niteleyip “ağza alınmaz açıklamalar” olarak değerlendirip çileden çıkararak, ülkelerindeki Nazi beslemelerini, onların örgüt, parti ve oluşumlarını bizzat geliştirmek için önlerini açıp desteklemektedirler. Polis ve ordu teşkilatının üst düzeylerinde Nazi kadrolarının kümelendiği gerçeğini, skandallar düzeyine çıkınca kabul etmek zorunda kalanlar, güya Nazizm’i utanç kabul ediyorlar. Ama AFD

gibi partilerin parlamentolarında önemli bir güç olarak durmalarını o övündükleri sahte demokrasilerinin gereği olarak yüceltiyorlar. Dolayısıyla bizzat Almanya başta olmak üzere batılı emperyalistler Nazizm’i ve Nazi suçlarını önemsizleştirip olağanlaştırıyorlar.

Öteki şeyler bir yana, Ukrayna’daki savaş bunun güncel ama iğrenç bir örneğini sunuyor ve bunun yeni bir boyuta taşındığını gösteriyor. Nazi sürülerinden oluşan Azak Taburu’nu destekliyorlar. Alman ve batılı emperyalistler, Nazi suçlarını işleyen ve Nazizm’i yücelten güçlerle işbirliği yapıyor, onları silaha ve paraya boğuyorlar. Örneğin, Nazi işbirlikçisi ve

toplu katliamların mimarlarından Stepan Bandera’yı “kahraman” olarak onurlandıran Ukrayna Büyükelçisi Andriy Melnyk, başbakan da dahil olmak üzere Alman siyasetçilerine hakaretleri sınır tanımayacak düzeye vardırımadan önce Alman medyası tarafından bir yıldız olarak parlatıldı. Ukrayna’da Nazi işbirlikçisi, Mussolini hayranı ve Yahudi düşmanlığı içeren onlarca anıtın varlığından rahatsız olmayanların Abbas’ın sözlerinde rahatsız olmaları, meşreplerine uygundur. Dünyanın dört bir tarafında toplanan ve fanatik neo-Nazilerden oluşan Ukrayna ordusunun seçkin birimlerine, Azak Taburu’na her türlü desteği sunanlar, onla-

rı işgale karşı kahramanlık abidesi olarak sunanlar, güya Nazizm’in önemsizleştirilmesine tepki duyuyor. Bu emperyalizme özgü bir riyakarlıktır.

Abbas, yozlaşmış Filistin yönetiminin teslimiyetçi bir lideridir. Ama söyledikleri doğrudur. ABD tarafından tepeden tırnağa kadar silahla ve nükleer cephanelikle donatılan, batılı emperyalistlerin de tam desteğine sahip olan İsrail Siyonizm’i, Filistin halkına karşı katliamlar, sürgünler ve cinayetler işlemeye devam etmektedir. Bunu, teslimiyetçi politikalar ve emperyalist barış süreçleri değil, Ortadoğu halklarının devrimci birliği ve kardeşliği durdurabilir.

Hegemon bir emperyalist güç olarak zayıflama sürecinde bulunan ABD, halen dünyanın en yıkıcı savaş aygıtına sahip. İhtiyaç duyduğunda ise emperyalist savaş aygıtı olan NATO’yu da kullanmaktadır. Nitekim birçok ülkenin işgal edilmesi suçuna NATO da ortak olmuştur. Hegemon gücündeki düşüşü durdurmak için savaş aygıtını kullanan ABD, Ukrayna örneğinde olduğu gibi savaş kışkırtarak ya da Tayvan örneğinde olduğu gibi provokasyonlar yaratarak emperyalist küstahlığını sergilemek için özel bir çaba harcıyor.

Bölgesel savaşları kışkırtmak, provokasyonlar yapmak ABD hegemonyasının zayıflama sürecini durdurmaya yetmiyor. Körfez şeyhlerini bile Rusya’ya karşı cepheden tutum aldırılmaması, Amerika’nın hegemon gücünün nasıl da aşındığını göstermiştir. ABD’deki iktidar kliklerinden bazıları bu aşınmaya tahammül edemediği için giderek saldırganlaşıyorlar. Ukrayna savaşına iki de bir benzin dökmek, Çin’in Tayvan üzerinden peş

ABD silahlanma yarışını körüklüyor

peşe provoke edilmesi gibi icraatlar bunun yansımalarıdır.

ABD’de daha saldırgan bir dış politika izlenmesini savunan kliklerin iktidar üzerindeki etkisini arttırdığına işaret eden başka gelişmeler de var. Bir silah tersanesi olan Amerika’nın dünyanın dört bir yanına dağılan 800 askeri üssü var. Bu üslerde halen 320 bin Amerikan asker olduğu belirtiliyor. Birçok çatışma bölgesinde ise, “özel güvenlik şirketi” adı altında paralı askerler de kullanıyor. 2020 yılı verilerine göre ABD’nin 6 bin 450 nükleer silahı bulunuyor. Bu ülkede halen başkanın Kongre’ye danışmadan nükleer füze fırlatma yetkisi bulunuyor.

Var olan silahların bir kısmının kullanılmasıyla insanlar başta olmak üzere dünya üzerindeki canlıları ortadan kaldırmak mümkün. Buna rağmen ABD, savaş makinesi için yeni silahlar üretiyor,

denemeler yaparak rakiplerine gözdağı veriyor. ABD Hava Kuvvetleri Küresel Saldırı Komutanlığı (AFGSC) tarafından yapılan yazılı açıklamada, Minuteman III kıtalararası balistik füze denemesi gerçekleştirildiği belirtildi.

Açıklamada şu ifadeler kullanıldı: “Bu test, ABD’nin nükleer caydırıcılığının güvenli, emniyetli, güvenilir, 21’inci yüzyılın tehditlerini caydırmak ve müttefiklerimize güven vermek için etkili olduğunu göstermeyi amaçlayan rutin ve periyodik faaliyetlerin bir parçasıdır. Bu tür testler daha önce 300’den fazla kez yapıldı ve bu test mevcut küresel gelişmelerin sonucu değildir.”

Kaliforniya eyaletinde yer alan Vandenberg Uzay Kuvvetleri Üssü’nden fırlatılan balistik füze, 6 bin 760 kilometre uzaklıkta bulunan Marshall Adaları’nda ki bir hedefi vurdu. Test edilen füzenin

9 bin 660 kilometreden fazla menzile sahip olduğu, saatte yaklaşık 24 bin kilometre hızla ilerlediği bildirildi.

Güya kıtalar arası füze “21’inci yüzyılın tehditlerini caydırmak ve müttefiklere güven vermek için” geliştirilmiş! Oysa dünya halkları için en büyük tehdit halen ABD ve suç ortaklarından kaynaklanıyor. Nitekim öncesi bir yana, son 30 yıldaki bütün savaşlardan bu gangsterler çetesi sorumludur. ABD’nin silahlanma yarışını kışkırtan bu adımı muhtemeldir ki, Rusya ve Çin’in de benzer silahlar geliştirmesine vesile olacaktır. Bu da emperyalist güçler arası hegemonya çatışmasının fiili savaşa dönüşme riskini daha da arttıracaktır.

Emperyalist-kapitalizm savaş, küresel ısınma, iklim krizi, açlık ve silahlanma yarışı ile insan soyunun geleceğini tehdit ediyor. Yerkürede yaşamı güvence altına almanın tek yolu kaldı, o da kapitalist barbarlık sisteminden kurtulmaktır.

Af Örgütü'nün Afganistan raporu

Afganistan, 11 Eylül saldırısının ardından ABD'nin "uluslararası teröristlere karşı mücadele" yalanyla başlattığı savaşların ilk hedefi olmuştu. Perişanlık içindeki bu ülkeye, füze ve bombalar eşliğinde "özgürlük ve demokrasi" götürülecekti, Afganlı kadınlar Taliban cehenneminden kurtarılacaktı. Ne var ki 20 yıllık bir işgalin ve büyük bir insani ve maddi yıkımın sonucunda Orta Çağ artığı Taliban ülkeye yeniden hakim oldu. Emperyalistler, 20 yıl sonra tekrar iktidara gelen Taliban'dan "nüfusun tüm kesimlerini temsil eden" bir hükümet kurmasını, "kadın ve kız çocukların haklarına saygı duyulan bir Afganistan, terör cenneti olmayan bir Afganistan" talep ediyorlardı.

Afganistan'da Taliban'ı yaratan, besleyen ve güçlendiren, "Afganistan'daki ciddi insani ve sosyo-ekonomik çöküşün" ve kadınların köleleştirilmesinin biricik sorumlular olan ABD ve batılı emperyalistler, Taliban'dan olmayacak şey isteme yüzüzlüğü sergiliyorlar. 20 yıl sonra tasını tarağını toplayarak kaçan emperyalistler, Afganistan'ın Taliban tarafından karanlığa gömülmesini, kadınların reem edilmesini, kız çocuklarının köleleştirilmesini, hak ve özgürlüklerin yok edilmesini de onaylayacaklardı. Nitekim olan da budur. Zira kendileri de bu değerlere düşmandır.

Bir yıl önce iktidarı ele geçirdiğinden beri, Taliban'ın Afganistan'da (sanki varmış gibi) insan haklarını nasıl çiğnediğini, azınlıklara nasıl zulmedildiğini, barışçıl protestoların nasıl da şiddetle bastırıldığını ve Taliban yönetimi altında kadınlara nasıl büyük bir zulüm gördüğünü, Afgan nüfusu arasında nasıl korku salıp terör estirdiklerini, yargısız infazlar ve gözaltında kaybetmelerin nasıl yaygın olduğunu anlatıyorlar. Uluslararası Af Örgütü'nün yayınlanan yeni raporu da bunlara dikkat çekiyor. Taliban'ın 2021'de iktidara gelmesinden bu yana yaşanan en kötü insan hakları ihlallerini belgeliyor. İşkence, misilleme amaçlı öldürmeler ve Taliban karşıtlarının sınır dışı edilmesi gibi suçların yaygın olarak cezasız kaldığını ortaya koyuyor. "Bir yıl önce Taliban, insan haklarını korumak ve geliştirmek için halka açık bir taahhütte bulundu" diyenler ve bu yalana inananlar, şimdi vaatlerin aksine, son 20 yılın insan hakları kazanımlarını nefes kesici bir hızla geri

Af Örgütü, Taliban askerlerinin Taliban kararlamelerini ihlal ettiği söylenen veya önceki hükümetle işbirliği yapmakla suçlanan Afganları dövdüğü ve işkence yaptığına dair çok sayıda rapor olduğunu söyledi. Emperyalizmin ürünü ve beslemesi olan ve onlar tarafından da meşru hükümet kabul edilen Orta Çağ artığı Taliban rejimi altında söz konusu vahşetlerden başkası da düşünülemez.

alıyorlar diye sızlanıyorlar.

Uluslararası Af Örgütü Güney Asya Bölge Direktörü Yamini Mishra, Taliban'ın yönetmek için şiddetli baskı kullanma stratejisi göz önüne alındığında, "herhangi bir değişim umudu hızla buharlaştı" diyor. "Keyfi gözaltı, işkence, zorla kaybetme veya yargısız infazlar yeniden gündeme geldi" diyen rapor, kadınlar ve kızların haklarından mahrum bırakıldıklarına dikkat çekiyor. "Kötü bir gelecekle karşı karşıyalar, eğitim alamıyorlar veya kamusal hayata katılmıyorlar" diye açıklama yapan rapor, "Afganistan'daki insan hakları krizinin daha da kötüleşmesini önlemek için" uluslararası toplumu, Taliban'ı işlenen suçlardan sorumlu tutmak için etkili önlemler" alma-ya çağırıyor.

Uluslararası Af Örgütü uzmanı Theresa Bergmann ise, "Bir yıl önce, Taliban insan haklarını korumak ve geliştirmek için halka açık bir taahhütte bulundu" hatırlatmasında bulundu ve ancak bir yıl sonra insan hakları sicilini "felaket" olarak

tanımladı. Keyfi gözaltılar, işkence, zorla kaybetmeler veya yargısız infazların günlük olaylar olduğunu belirtti. Bergmann, özellikle kız ve kadın haklarıyla ilgili olarak son 20 yılın önemli kazanımlarının da geri alınacağını söyledi. Eğitimden ve kamusal hayata katılmadan mahrum bırakıldığını belirten Bergmann, kadınlar "hayatın hemen her alanında sistematik ayrımcılık yaşıyorlar" diyor. Birleşmiş Milletler de temmuz ayında, insan hakları durumunun son 12 ay içinde önemli ölçüde kötüleştiğini bildirdi.

"AKTİVİSTLER TACİZ EDİLİYOR VE ÖLDÜRÜLÜYOR"

Rapora göre, Af Örgütü tarafından yapılan araştırma, Taliban güvenlik güçlerinin barışçıl protesto yasağını uygulamak için aşırı güç kullandığını gösteriyor. İnsan hakları savunucuları ve aktivistleri tacize uğruyor, tehdit ediliyor, hapse atılıyor ve öldürülüyor. Geçen yıl 80'den fazla gazeteci, barışçıl protestoları ha-

ber yaptıkları için tutuklandı ve işkence gördü. Birleşmiş Milletler temmuz ayında 12 ay içinde 173 gazeteci ve 65 insan hakları aktivistine yönelik saldırılar olduğunu bildirdi.

Af Örgütü, Taliban askerlerinin Taliban kararlamelerini ihlal ettiği söylenen veya önceki hükümetle işbirliği yapmakla suçlanan Afganları dövdüğü ve işkence yaptığını dair çok sayıda rapor olduğunu söyledi. İntikam cinayetleri ve Taliban rejimine karşı olanların infaz vakaları da biliniyor. Silahla yaralanmış veya yargısız infazlara işaret eden işkence izleri olan yüzlerce ceset bulundu. Düzinelerce insan, önceki hükümet altında çalıştıkları veya Taliban'a karşı direnişe katıldıklarından şüphelenildiği için ortadan kayboldu.

Emperyalizmin ürünü ve beslemesi olan ve onlar tarafından da meşru hükümet kabul edilen Orta Çağ artığı Taliban rejimi altında söz konusu vahşetlerden başkası da düşünülemez.

ABD savaşa benzin döküyor

Uzun süre Rusya'yı sıkıştırarak, yetmeyince provoke ederek Putin'in Ukrayna'ya saldırı emri vermesini sağlayan ABD, aylardan beri el ovuşturarak savaşı izliyor. Elbette bu pasif bir izleme değil. Ne zaman savaş ateşi zayıflayacak gibi olsa benzin tankerlerini üstüne boca ederek yeniden alevlendiriyor.

Ukrayna'daki savaş son dönemde pek gündemde yer bulmuyordu. Belli bölgelerde çatışmalar devam ediyor. Rusya ordusu adım adım bazı bölgeleri ele geçiriyor. Ukrayna rejimi ise, iki de bir silah talep ediyor. Savaşı finanse etmek için mali destek dileniyor. Arada bir de vaaz veren Volodimir Zelenski "şunu yasaklayın, buna ambargo uygulayın" türünden laflar ediyor. Elbette Zelenski artık savaş başladığı dönemdeki kadar popüler değil. Eski artistin performansında belirgin bir düşüş görülüyor.

İşlerin rutinleştiği noktada yine savaş kundakçıları meydana çıkararak uğursuz rollerini oynadılar. Amerikan Savunma Bakanlığı (Pentagon) tarafından yapılan açıklamada ABD'nin Ukrayna'ya 1 milyar dolarlık silah ve mühimmat 'yardımı' yapacağı ilan edildi. Savaşın başladığı 24 Şubat'tan bu yana ilk defa bu düzeyde bir silah sevkiyatı yapılıyor. Biden yönetimi savaş ateşinin çok zayıfladığını düşünüyor olacak ki, tek hamlede bu kadar büyük miktarda benzini cepheye dökmeye karar verdi. Görünen o ki, ABD emperyalizminin hesaplarına göre silah şirketlerinin kasalarına 1 milyar dolar aktarılacak, Rusya ile Ukrayna arasında

çatışmalar şiddetlenecek, Ukrayna daha çok yakılıp yıkılsa da Putin yönetimi biraz daha sıkıştırılmış olacak.

ABD'nin uğursuz planı, ülkesini emperyalistlerin hegemonya savaşına arena haline getiren Zelenski'yi heyecanlandırmış görünüyor. Pentagon'un hibe edeceği 1 milyar dolarlık silahla savaş ateşinin daha bir şiddetlenmesi kaçınılmaz görünüyor. Bu silah ve mühimmatla Rusya ordusuyla daha yıkıcı çatışmalara girmek mümkün olacak. Bu çatışmalar Rusya'ya belli kayıplar verdirse bile daha ağır bedeli Ukrayna halkı ile ordusu ödeyecektir. Zelenski ile arkasındaki oligarklar için

yaşanacak yıkım ve ölümler bir sorun teşkil etmiyor olmalı ki, el ovuşturarak silahların Ukrayna'ya yetişmesini bekliyorlar.

Bir süredir sesi az çıkan, oynadığı mizansenler çaptan düşen Zelenski, 1 milyar dolarlık askeri 'yardım' sözünü duyunca canlandığını gösteren tutumlar almaya başladı. Zira Pentagon'un duyurusundan kısa süre sonra sahneye çıkan Zelenski, savaşı daha şiddetlendirecek bir iddiayla ortaya çıktı.

Emperyalistlerin elinde bir kukla durumuna düşmüş olsa bile, Zelenski'nin bu kadar ahmakça bir iddiayla sahneye çıkma ihtimali düşük görünüyor. Büyük ihtimalle 1 milyar dolarlık silah karşılığın-

da efendilerinin taleplerini dillendiriyor. Son açıklamasında Zelenski şunları söylüyor:

"Rusya'nın Ukrayna'ya karşı açtığı savaşın, Kırım'ın işgaliyle başladığını unutmayacağız... Kırım, Ukrayna'ya aittir. Kırım'dan asla vazgeçmeyeceğiz... Savaş, Kırım'ın kurtarılmasıyla bitmeli..."

Zelenski, Rusya'nın savaşı başlattığı 24 Şubat'tan önceki mevizlere çekilmesi halinde ateşkesi kabul edeceklerini söylemiş, Kırım'ın sözünü bile etmemişti. Rusya'nın Kırım'dan vazgeçmesinin söz konusu olmayacağını en iyi bilenlerden Zelenski'dir. Moskova yönetimi bunu açıkça ilan etmişti zaten. Eski Rusya Devlet Başkanı ve Güvenlik Konseyi Başkan Yardımcısı Dimitri Medvedev, geçen ay yaptığı bir konuşmada, Kırım'ı hedef almasının Ukrayna için "kıyamet" anlamına geleceğini söylemişti.

Hal böyleyken Zelenski'nin Kırım talep etmesi akla uygun görünmüyor. Muhtemeldir ki, 1 milyar dolarlık silah gönderenler ona bu açıklamayı yaptırdılar. Bu açıklama dayatma ile yaptırılmış olsa bile, bu, Zelenski'nin bir kukla gibi davranmasını masumlaştırıyor. Aylardan beri batılı emperyalistlerin çıkarları için ülkesini savaş alanına çevirmesi yetmiyormuş gibi, savaşı kat kat şiddetlendirecek ve Ukrayna'daki yıkımın katlanmasına neden olacak talepler dile getirmesi, Nazilerle işbirliği yapan bu rejimin Ukrayna halklarının başına gelen büyük bir felaket olduğunu bir kez daha göstermiştir.

ABD Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi'nin Tayvan'ı ziyaret ederek yarattığı krizi, Washington'daki savaş kundakçılarının daha da körüklemek istediği anlaşılıyor.

Pelosi'nin provokatif Tayvan ziyaretine Çin sert tepki göstermiş, günlerce süren gerçek mühimmatın kullanıldığı askeri tatbikatlar yapmıştı. Çin yönetimi, Tayvan'a müdahalenin 'kırmızı çizgi' olduğunu, bunu 'içişlerine müdahale' kabul ettiğini ilan etmişti. Her vesile olduğunda bunu tekrarlıyor da.

Pelosi'nin Tayvan'a gitmesinden 12 gün sonra bir Kongre heyetinin daha Tayvan'a gönderildiği bildirildi. ABD'nin Tayvan'daki resmi değil ama fiili büyü-

ABD'den ikinci Tayvan provokasyonu

kelçiliği olan Amerikan Enstitüsü'nden yapılan açıklamada, Demokrat Partili Massachusetts Senatörü Ed Markey'in başını çektiği 5 kişilik heyetin, Asya turu kapsamında Ada'yı ziyaret ettiği belirtildi.

Açıklamada, "heyetin, üst düzey yetkililerle, ABD-Tayvan ilişkileri, bölgesel güvenlik, ticaret, yatırım ve diğer konularda görüşmeler yapacağı" kaydedildi.

Görünen o ki, ABD'deki savaş kundakçıları Tayvan'ı Çin'in 'yumuşak karni' olarak değerlendiriyor, bundan hareketle de Çin'i provoke etmek için Tayvan'ı

kullanıyor. Nitekim ikinci provokasyona da tepki gösteren Çin yönetimi, Kongre heyetinin Tayvan'a gitmesini "provokatif, kışkırtıcı, sinsi bir hareket" olarak değerlendirdi.

Bu arada Çin yönetiminin bu provokasyona ilki kadar sert tepki göstermesi dikkat çekti. Bunun dolaylı olarak bu ziyaret henüz ilki kadar gündem olamadı. Ancak bu, Çin'in ziyaretten çok rahatsız olduğu gerçeğini değiştiriyor.

ABD'nin Tayvan üzerinden provokasyonlar gerçekleştirmesi, Çin'le gerilimi buradan tırmandırmaya devam edeceği

izlenimi veriyor. Zira Çin'le gerilimi tırmandırmak için bir aparata ihtiyaçları var. Halihazırda ellerinde Tayvan dışında işlevli bir aparat bulunmuyor. Bundan dolayı döne döne aynı aparatı kullanıyorlar.

ABD'nin provokasyonlarla gerilimi tırmandırmasına Çin henüz somut bir karşılık vermedi. Buna karşın Çin'in olası bir askeri çatışmaya hazırlandığına dair veriler de artıyor. ABD'yle savaşmak istemediği kesin olmakla birlikte, çıkar çatışmalarının silahlı boyuta taşınabileceğini bilen Çin yönetimi, buna göre hazırlık yapıyor. Bu ise çatışma riskinin artmaya devam edeceği anlamına geliyor.

İngiltere’de büyük grev dalgası

Ulusal İstatistik Ofisi’ne (ONS) göre, yüksek gıda ve enerji fiyatlarının körüklediği enflasyon, İngiltere’de 1982’den bu yana en yüksek zirveye çıktı. İşçi ve emekçilerin alım gücü önemli ölçüde geriledi. Dolayısıyla on binlerce tren, metro ve otobüs işçisi grevde. Hükümet ve taşeron şirketlerin ücret artışı tekliflerinin, rekor seviyelere varan enflasyon karşısında ücret kesintisi anlamına geldiğini söyleyen sendikalar grev kararı almıştı. Sonbaharda daha da yükselmesi beklenen enflasyon nedeniyle gıda, elektrik ve doğal gaz fiyatlarının sert yükselmesi, sadece demiryolları değil, iletişim ve sağlık gibi birçok alanda da ücret artışı talebiyle grevler yaygınlaşıyor.

Ulaştırma sektöründeki grev kararı bir süre önce Demiryolu İşçileri Sendikası (RMT) tarafından, hükümet ve şirketlerle, ücret artışı, işten çıkarmalara ve çalışma koşullarında yapılmak istenen değişiklikler konusunda anlaşma sağlanamaması üzerine alınmıştı. Bu hafta 18-20 Ağustos günlerini kapsayan grevlere 40 binden fazla RMT üyesi işçinin yanı sıra yine demiryolu işçileri arasında örgütlü TSSA (Ücretli Ulaştırma Çalışanları Birliği) sendikası ile UNİTE sendikası üyeleri de katılıyor. Sendikalar, çalışanların ücretlerinin, hayat pahalılığındaki artış

göz önüne alınarak belirlenmesini, en az enflasyon düzeyinde olmasını istiyor. Kapitalist şirketlerin şu ana kadar en yüksek teklifi yüzde 5 oldu. RMT sendikası bu öneriyi reddetti.

RMT işçileri, işten çıkarmalara, emekli maaşlarına yönelik saldırılara ve düşük ücretlere karşı greve gitti. Ülke çapında yapılan grev, İngiltere’de demiryolu hizmetlerini neredeyse felç etti. Çeşitli tren şirketlerinden on binlerce çalışan 18 Ağustos günü çalışmayı bıraktı. 20 Ağustos günü de demiryolu grevi ilan edildi. İşçiler daha yüksek ücretler ve daha iyi çalışma koşulları talep ediyor. RMT Genel Sekreteri Mick Lynch, Londra metro ve metro çalışanlarının emekli maaşlarını korumaya, makul bir ücret artışı, iş güvenliği ve iyi çalışma koşulları elde etmeye kararlı olduğunu belirterek şunları

söyledi. “Metro patronları, sübvansiyonları kesmek adına, işçi çıkarmak, çalışma koşullarını ve emekli maaşlarını baltalamak için hükümetle gizli müzakereler yürütüyor. İşçilere yönelik hükümet öncülüğündeki bu saldırı felaket olacaktır.”

115 binden fazla İngiliz posta işçisi ağustos ayının sonunda daha iyi ücret için grev ilan etti. 24-31 Ağustos tarihleri arasında, on beş İskoç belediyesindeki 1.500 atık toplayıcı, yüzde 2’lik bir ücret artışına karşı greve gitmek istiyor. İngiltere ve Galler’de 5 Eylül’den itibaren ülke çapında süresiz bir grev tartışılıyor. Önümüzdeki ay İngiltere ve Galler’deki yüz binlerce hemşire, ücret anlaşmazlığı nedeniyle greve gidecek. Bu, İngiltere ve Galler’deki RCN hemşirelerinin ilk grevi olacak. 84 binden fazla yüksek öğretim çalışanı da tarihinin en büyük grevine

hazırlanıyor. İngiltere’de yaklaşık 5,5 milyon üyeye sahip 48 sendikayı temsil eden Sendikalar Kongresi (TUC), “Çalışanlarına adil bir oranda zam yapılmasını ve tüm çalışanlara saat ücreti olarak en az 15 sterlin asgari ücret verilmesini” talep ediyor.

Ulaştırma Bakanı Grant Shapps, 18 Ağustos günü çıkılan demiryolu grevi öncesinde ülkeyi “fidyeci, militan sendikaların elinden kurtarmak” için eski başbakan Margaret Thatcher’in izini takip edecekleri 16 maddelik bir planları olduğunu duyurdu. “Büyümeyi yönlendirmenin en hızlı yollarından biri, modası geçmiş, verimsiz ve israfa neden olan çalışma uygulamalarını yeniden düzenlemektir” diyen Shapps, sendikaları “tıpkı Thatcher gibi” alt edeceklerini söyledi.

Artan yaşam maliyetleri krizi, milyonlarca işçiyi yoksulluğun eşiğine getirdi. İngiltere’deki birçok insan için temel ihtiyaçlar bile giderek daha fazla karşılanamaz hale geliyor. Bu, yayılan grevlerin de zemini. Bakanlar ve kapitalistler grevlerin toplumda tepkiyle karşılanacağını bekliyordu. Ancak son birkaç haftadır yapılan anketlerde, kamuoyunun işçiler ve sendikaların eylemlerinden yana tutum aldıkları yönde olduğu belirtiliyor.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC), iklim krizi ve hava sıcaklıklarının artması nedeniyle iş cinayetlerinde artışların olduğuna dikkat çekerek, Avrupa’da çalışanlar için yeni bir çalışma yasası talep etti. Dünya Sağlık Örgütü’nün (WHO) bu konudaki araştırmalarını veri alan ETUC, ideal çalışma koşulları için hava sıcaklığının 16 ile 24 derece olması gerektiğini belirtti. Çünkü yapılan araştırmalar göre, hava sıcaklığı 30 derecenin üzerine çıktığında iş kazası riski yüzde 5-7 oranında artmaktadır. Sıcaklıklar 38 dereceyi aştığında ise kaza riski yüzde 15’e kadar yükselmektedir.

Birleşmiş Milletler (BM) Cenevre Ofisi’ndeki basın toplantısında konuşan Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) Genel Sekreteri Taalas, son haftalarda Avrupa genelinde etkisini gösteren sıcak hava dalgasına ilişkin bilgileri açıkladı. Sıcak havalar nedeniyle geçen hafta Fransa, İspanya ve Portekiz’de en az

İklim krizi iş cinayetlerini arttırıyor

360 işçinin hayatını kaybettiğini hatırlatan Taalas, dünya genelinde iklim krizinin etkilerinin en az 2060’a kadar süreceğine dikkat çekti.

WMO tarafından açıklanan verilere dikkat çeken ETUC Genel Sekreter Yardımcısı Claes-Mikael Stahl, güneşten korunmasız çalışan insanlar için sıcak hava dalgaları ölümcül olabileceğini belirterek, şunları söyledi: “İşçiler her gün iklim krizinin ön saflarında yer alıyor ve aşırı sıcaklıklardan sürekli artan tehlikeye karşı korunmaya ihtiyaçları var.” Bu yüzden de maksimum çalışma sıcaklıkları konusunda Avrupa çapında yeni bir mevzuata ihtiyaç olduğunu belirten Stahl, Avrupa Birliği’nin yürütme organı Avrupa Komisyonu’nu harekete geçmeye çağırdı. Stahl, şöyle konuştu: “Ölümcül sıcak hava dalgalarıyla dolu

bir yaz, Avrupa’nın işçilerini iklim değişikliğinin etkilerinden korumak için yeni bir yasaya ihtiyaç var. Klimalı ofislerinde rahat oturan politikacılar, en savunmasız koşullarda çalışanlara yönelik tehlikeyi görmezden gelmeye devam edemezler.”

İKLİM KRİZİ İNSAN YAŞAMIN TEHDİT EDİYOR

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), “Sıcak hava dalgaları iklim krizinin yarattığı gizli katillerdir” diyerek, 5 milyar insanın sıcak hava dalgasının olumsuz etkilerine maruz kalma riski olduğunu belirtmektedir. Örgüt tarafından yapılan açıklamada, kentsel alanların kırsal alanlara göre daha sıcak ve iklim krizi nedeniyle daha fazla ısındığı dile geti-

rilirken, özellikle sıcak hava dalgalarının kent yoksulları için ölümcül olacağı uyarısı yapılmaktadır. Ayrıca, hızla artmakta olan sıcak hava dalgaları dünya çapında canlı yaşamını da tehlikeye atarak birçok canlı türünün yok olmasına neden olmaktadır.

“Aşırı üretim, aşırı kâr” döngüsüne dayanan kapitalist sistem, yeryüzü üzerinde yaşayan bütün canlıları ve doğayı büyük bir yıkıma doğru sürüklemektedir. Farklı kurumlar ve bilim insanları tarafından belgeleriyle ortaya konulan bu gerçekler, insanlığı bekleyen büyük felaket gözler önüne sermektedir. Bu anlamıyla kapitalizm hem toplumsal hem de bilimsel olarak aslen ömrünü tamamlamış bulunmaktadır. İnsanlık karşısında bütün meşrutiyetini kaybetmiş olan kapitalizm yıkılmayı beklemektedir. Bugün insanlığın en ivedi görevi, her anlamıyla çürümüş olan bu sistemi ortadan kaldırmaktır.

Kadın sorunu ve Marksizm'in güncelliği

S. Soysal

Yaşadığımız kapitalist düzende her geçen gün ağırlaşan kadın sorunuyla karşı karşıyayız. Kadınlar üzerindeki baskı ve sömürü artarken, kazanılmış haklarına dönük saldırılar da tırmandırılıyor. Bu gerici saldırılara karşı dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kadın hareketi yükseliyor. Özellikle 21 yıldır dinci-gerici AKP iktidarının kaba cinsiyetçi politikalarının tetiklediği kadın hareketi yükselmeye, sürekliliğini ve dinamizmini korumaya devam ediyor.

Ülkemizde de kadın hareketi feminist hareketin önderliğinde ilerleyen bir seyir izliyor. '70'li yıllardan sonra zayıflayan ancak son yıllarda yeniden yükseliş eğilimi gösteren feminist hareket, Avrupa çapında parçalı bir tablo sergiliyor. Kapitalizme kan taşıyan burjuva feminist akımlar kadar, farklı tandanslarda marksist feminist akımlar da ortaya çıktı. "Marksizm'i feminist bir kavrayışla anlama ya da sınıfı feminizmin merkezine marksist bir tavırla yerleştirme (*1) kaygısı taşıyan aydınların/akımların Marksizm'le feminizm arasında ortak paydalar yaratma çabaları olduğu gibi, geniş bir kesim Marksizm'e yönelik eleştirileriyle Marksizm'in "cinsiyet körü" olduğunu savunmuştur.

Gelinen aşamada parçalı tablo varlığını sürdürmesine rağmen "ileri" kapitalist ülkelerde dahi sömürünün, şiddetin, ırkçılığın ve artan sosyal sorunların da etkisiyle toplumsal mücadele dinamikleri ile ortak paydalar yaratmaya çalışan ve "grevler" örgütleyen kadın hareketi kendini belirgin şekilde hissettiriyor. Tam da bu sosyal sorunların ve mücadelenin ihtiyaçlarının dayatmasıyla "kadın hareketinin niteliği" üzerine tartışmalar yoğunlaşmaktadır.

Bugün Türkiye'de kadın mücadelesinin önderliğini sürdüren feminist hareketin gelişim süreci ise farklı bir seyir izlemiştir. Türkiye'de feminist hareket, 12 Eylül darbesinin ardından gerici dalga ve tasfiyeciliğin ürünü olarak ortaya çıktı. '80 askeri faşist darbenin ardından solda yaşanan tasfiye sürecinde Türkiye'de devrimci örgütlerle yollarını ayıran, bu örgütlerin kadın sorunu karşısında duyarsız ya da sorunu "devrim sonrası havale eden" tutumlarını kendine dayanak gösteren, ama asıl olarak devrim

karşıtlığında birleşen kadınlar tarafından feminist hareketin ilk adımları atıldı.

2000'li yıllarda Kürt hareketinin izlediği tasfiyeciliğe paralel olarak, halkçı küçük burjuva devrimci akımların reformizme evrimi ile birlikte feminizme kayma süreci yaşandı. Reformizmin bayrağı altında toplananlar, hızlı bir biçimde feminist çizgide de buluştular. (*2)

Bugün ise Türkiye'de feminist hareketin parçalı tablosuna baktığımızda, sürece önderlik edenler arasında kendini "sosyalist feminist" olarak tanımlayanların bir ağırlığının olduğu görülmektedir. Aynı zamanda marksist olma iddiası taşıyan siyasal öznelerin paralelindeki kadın örgütleri de kendilerini sosyalist feminist olarak tanımlıyor ve Marksizm'e dönük eleştirileri yoğunlaştırıyorlar. Kadın sorunundaki bakış, doğal olarak kadın sorununun çözümü ve kadınların örgütlenmesini de belirlemektedir. Geçmişten bu yana ifade edildiği gibi, Marksizm'in "cinsiyet körü" olduğuna dair söylemlerin yanı sıra, kadın sorunu konusunda "devrimci kaygılarla" Marksizm'in "eksik bıraktıkları" üzerine yoğunlaşanların yolları, kadın sorununun çözümü ve örgütlenmesi konusunda burjuva feminizmiyle kesişmektedir. Bu eğilim, Marksizm'den uzaklaşma sonucunu da doğurmaktadır.

YÖNTEM ÜZERİNE...

Kapitalizmin ortaya çıkışıyla birlikte,

19. yüzyılda Karl Marks-Friedrich Engels tarafından formüle edilen Marksizm, kapitalist toplumun temellerini ve işleyiş yasalarını ortaya koymakla birlikte, nasıl aşılabileceğini de formüle eden bir bilimsel düşünce sistemidir.

Kendinden önce gelen düşünsel birikimin sentezlenmesi ve aşılmasıyla yeniden üretilmesi olan Marksizm, tarihsel materyalizm olarak tanımlanan tarihin işleyiş yasalarını ortaya koyduğu gibi, tarihin özel bir dönemi olan kapitalizmin işleyiş yasalarını da açıklığa kavuşturur. Bunun doğal bir sonucu olarak emek-sermaye çelişkisi ile birlikte, proletaryanın tarihsel devrimci rolünü tanımlar. (*3)

Marksist düşünce sisteminin dayandığı yöntem ise devrimci diyalektiktir. Bu yöntemle tarihsel ve toplumsal sorunlara bilimsel açıklıklar getirir. Tarihin, toplumun, doğanın ve bunlarla bağlantılı tüm sorunların tarihsel seyri içinde bağlantılarını ortaya koyar ve yenileyerek ilerler.

Tüm toplumsal sorunlara olduğu gibi kadın sorununa da diyalektik materyalist yöntemle yaklaşıldığında ve sorun bu yöntemsel bakış çerçevesinde ele alındığında, kadın sorununun tarihsel kökenini anlamamıza ve nasıl çözüleceği konusunda açıklık sağlamamızda anahtar rol oynar. Bu bilimsel yöntemle yaklaşıldığında diğer toplumsal sorunlar gibi kadın sorununun da tarihsel gelişim seyri içinde, belli koşulların ürünü olarak

ortaya çıktığını ve bu koşulların ortadan kaldırılmasıyla sorunun aşılabileceğini anlamamızı sağlar.

Marx ve Engels, düşünsel çalışmaları çerçevesinde kadın sorunu üzerine 'özel' değerlendirmeler yapmasalar da bir dizi eserlerinde toplumların ve somutta kapitalizmin işleyiş yasaları çerçevesinde kadınların ezilmesine ve bunun tarihsel kökenine dair değerli katkılar yaptılar. Yaşadıkları tarihsel dönemde kadınların hak ve eşitliğinin yılmaz savunucusu oldular. Sonraki dönem marksistler de bu birikim üzerinden kadın sorununa çok değerli katkılar sundular. Geride bıraktığımız yüzyılda, kadınların en temel kazanımlarının uluslararası işçi hareketinin ve sosyalist hareketin mücadelesiyle kazanılmış olması ise bu mirasın doğal ürünüdür.

Clara Zetkin'in "Kadınlar Karl Marks'a ne borçludur" makalesinde vurguladığı gibi, her şeyin ötesinde kadın sorununu anlamak, incelemek ve kavramak açısından devrimci yöntemi kazandırdılar:

"Şüphesiz Marx, hiçbir zaman 'başlı başına' ve bir 'sorun olarak' kadın sorunuyla uğraşmamıştır. Buna rağmen o, yeri doldurulamaz bir şey, kadının tam hakka sahip olma mücadelesinde en önemli olan şeyi yapmıştır. Materyalist tarih anlayışıyla o bize kadın sorunu hakkında hazır reçeteler değil, ama çok daha iyi bir şeyi, onu incelemek ve kavramak için doğru, emin yöntemi verdi. Kadın

sorununu genel tarihsel gelişmenin akışı içinde, genel toplumsal bağlantılar ışığında onun tarihsel olarak koşullanmışlığını ve haklılığını kavramayı, onun yönelmiş hedefleri, ortaya çıkan sorunların çözümünün ancak hangi koşullar altında bulunabileceğini bilmeyi ancak materialist tarih görüşü olanaklı kılmıştır.” (*4)

Marksist düşünce sisteminin devrimci yöntemiyle, kadınların tarihsel ve toplumsal ezilmişliğine dair temel tartışma başlıklarına kısaca göz atalım...

KADIN SORUNUNUN TARİHSEL KÖKENİ

Gerici burjuva ideolojiler, esasta kadının mevcut konumunun sürmesi amacıyla, ezilmişliğinin biyolojik yapı ve doğa koşullarına bağlı olduğunu iddia eder ve bunun geçmişte de öyle olduğunu vurgularlar. Dinsel kaynaklara dayanarak, kadının işlediği “ilk günahın” bugüne kadar devam ettiğini vaaz eder dururlar.

Feminist kaynaklar ise, kadın sorununun özüne değil görünümüne odaklanırlar. Sorunu tarihsel ve toplumsal bir sorun olarak görmedikleri için, kadın ile erkek arasındaki bir sorun olarak ele alırlar. Tarihin bir döneminde sınıfsız toplumun varlığını ve aynı zamanda bu anaerik toplumda kadınların özel rolünü reddetmeyenler ise, o dönemde de cinsiyetçi işbölümü olduğunu ifade ederek, kadının ezilmişliğinin cinsel konumundan ve doğurgan yapısından kaynaklı olduğunu iddia ederler. Bu yaklaşımlarıyla gerici burjuva ideolojileri ile dolaylı olarak ortaklaşırlar... Ya da bilimsel ve antropolojik verileri çarpıtma yoluna giderek, Engels’in de ünlü eseri “Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni”nde faydalandığı Morgan’ın ünlü eseri “Eski toplum”un, sonraki dönem verileriyle geçersizleştirdiğini öne sürerler. Şu bir gerçek ki, 19. yy’da Morgan’ın bazı toplumlara dair ortaya koyduğu antropolojik veriler, sonraki dönemlerle yapılan araştırmalarla yenilenmiş olsa bile en temel tespitini, tarihin uzun bir kesitinde analık hukukunun geçerli olduğu sınıfsız toplumun varlığını ve bu toplumda kadınların taşıdığı özel rolü ortadan kaldırmamaktadır.

19. yy’dan itibaren bilimsel verilerin gösterdiği en temel gerçek, tarihin bir döneminde, yaklaşık 6-8 bin yıl öncesinde özel mülkiyetin, sınıfların, devletin olmadığı, kadın ve erkek bireylerin birbirleri üzerinde tahakkümlerinin ve cins ezilmişliğinin bulunmadığı, eşit oldukları bir toplum düzeninin bulunduğu. Kadın ve erkeğin eşit olduğu, kadınların özel bir konumu olmakla birlikte erkeğin üzerinde tahakküm kurmadığı ilkel komünal toplumda, kadının özel konumu, bizzat üretimde ve yaşamda tuttuğu özel yerden kaynaklanmaktadır. Kadınlar bu

ilkel toplumda, analık işlevlerinden dolayı değil, tam da yaşam gereksinmelerinin temel üreticileri oldukları için üstün konumda idiler. Kadınların, sağ kalabilmek ve çocukların bakımını sağlayabilmek için emek faaliyeti içinde bulunmaları, onların toplum içinde daha özel konumda bulunmalarının da temel nedenidir.

“Erkeklerin tüm vakitlerini avcılığa ve savaşçılığa ayırdığı dönemde, toplumsal ilerlemenin temelindeki başlıca alet, ustalık ve tekniklerin birçoğunu kadınlar geliştirmiştir. Yiyecek toplamaktan, basit bahçeciliğe, sonra tarıma geçtiler. Çömlekçilik, dericilik, dokuma, ev yapımı vb. dahil, yaptıkları çeşitli zanaatlardan botanik, kimya, tıp ve diğer bilimsel bilgi dallarının temellerini geliştirdiler. Böylece kadınlar yalnızca ilk çiftçiler ve sanayi işçileri olmakla kalmayıp, aynı zamanda yaptıkları işlerin çeşitliliği sayesinde kafalarını ve zekalarını geliştirerek becerilerini ve kültür birikimlerini yeni kullara aktaran temel eğitimciler haline geldiler. (*5)

Toplumun bireylerinin eşit, ama aynı zamanda kadınların daha özel bir rol oynadığı bir toplumdan çıkış nasıl meydana geldi? Kuşkusuz ki, bunun kaynağında uzun bir zaman dilimine yayılan üretimdeki gelişmeler ve üretim ilişkilerindeki değişimler yatıyordu. Geniş ölçekli tarıma ve yeni bir yaşam tarzına geçiş, tanımlı araziler etrafında tarım ve hayvancılıkla uğraşan insan topluluklarının oluşmasına yol açtı. Üretici güçlerdeki gelişmeyle birlikte artı-ürünün oluşması erkeğe daha özel bir konum kazandırırken, bu ürünlere el koymada ifadesini bulan mülkiyet sahipliğinin erkeğin denetimine geçmesi, eski kabile yaşamının parçalanması ve beraberinde yeni mülkiyet yasalarının da oluşması kadının tarih-

sel yenilgisinin başlangıç adımları oldu.

Belirtmek gerekir ki, kadın ezilmişliğinin kökenine, bu ezilmişliğin aileyle birlikte devletin ortaya çıkışına dayandığını dönemin bilimsel verileri ışığında ortaya koyan Engels, aynı zamanda Marks’ın 1880-1882 yıllarında yaptığı araştırma ve notlarının derlendiği Etnoloji Defterleri’nden faydalanmıştır. Marks ve Engels, kadınların ezilmesinin tarihsel kökenleri ve dayanaklarını bilimsel veriler ışığında sonraki kuşaklara miras olarak bırakmışlardır. Söz konusu kaynaklarda da ortaya konan yönetsel bakış, kadın ezilmişliğini doğuran maddi toplumsal koşulları bilimsel verileyle ortaya koymaktadır. Aynı zamanda bu maddi toplumsal koşullar ortadan kalktığında, kadınların ezilmesinin ve eşitsizliğinin de son bulmasının ön koşullarının yaratılacağı sonucuna işaret edilmektedir:

“Öte yandan bu sorun tarihsel bir sorundur; bu onun tarihsel evrim içinde, belli toplumsal koşullar çerçevesinde, belli üretim ilişkilerinin ürünü olarak ortaya çıktığını anlatır; ve elbette, köklü toplumsal değişim ve dönüşümlerin sonucu olarak ortaya çıkacak yeni koşullar ve ilişkiler içinde de zamanla ortadan kalkacağı anlamına gelir. Tarihsel evrim içinde, onun belli aşamalarında ortaya çıkan her sorun bu evrimin yeni safhalarında, yeni toplumsal ilişkiler ortamında ortadan kalkar, kalkmak zorundadır.” (*6)

KAPİTALİZM ATAERKİLLİĞİ YENİDEN ÜRETİYOR

Sınıflı toplumlara geçişle birlikte başlayan kadınların ezilmişliği, halen devam ediyor. Kadınlar üzerindeki çok yönlü eşitsizlik, birbirini takip eden her bir top-

lumsal sisteme devredildi. Her sistemde kadınların ikincil konumu korunarak sistemin ihtiyaçlarına göre yeniden üretildi. Kapitalizm ise, kendinden önceki sistemlerden devrıldığı kadınlar üzerindeki çok yönlü baskı ve eşitsizliği koruyarak, kendi sınıfsal çıkarlarına ve ihtiyaçlarına göre yeniden şekillendirdi.

Kadınlar üzerindeki baskı ve eşitsizliğin bir parçası olan erkek egemenliği, kısa tanımlama ile “ataerki”, binlerce yıllık gelişen sürecin ürünüdür. ‘Ataerki’ sınıflı toplumlar tarihi boyunca korunarak 21. yüzyıla taşındı. Günümüzde erkek egemenliği özel mülkiyet, gelenek-görenek, din, aile vb. ile şekillenmekte, kadınlar üzerinde bir baskı aygıtı olarak varlığını sürdürmektedir.

Bu çağda “ataerki” kapitalist sisteme aittir ve ondan bağımsız bir yapı değildir. Kadınların üzerindeki erkek egemenliği, sınıfsal baskı ve sömürünün bir parçasıdır ve ayrı düşünmek olanaklı değildir. Bu da diğer toplumsal sorunları gibi her gün yeniden üretilmektedir.

Radikal feministlere göre, “ataerki”, erkeklerin kadınlar üzerinde kurduğu bir egemenlik biçimidir, kendine özgü ayrı bir sistemdir. Marksistlerin kadınların ezilmişliğini, üretim ilişkileriyle ve somutta kapitalist sistemle bağı temelinde ele alması, feministler tarafından sınıf indirgemeciliği diye eleştirilmektedir. Bu da doğal. Zira burjuva feministler kapitalist toplumdaki ayrıcalıklarını yitirmek istemezler.

Ataerkinin kapitalizmle bağı, bilimsel bir temele, tarihsel materyalizme dayanmaktadır. Maddi ekonomik koşullar ve toplumsal üst-yapı birbirine bağlıdır ve bu ilişkide ekonomik koşullar belirleyicidir. Ekonomik yapı, toplumsal yapının üzerinde yükseldiği temeli oluşturur. İkincisi, birincisine bağlıdır. Özetle, toplumsal yapı içinde cinsel, ırksal, dinsel vs. toplumsal ilişki biçimleri, kendi içinde bağımsız olgular değildir. Bir sisteme, üretim ilişkilerine bağlıdır. Tersinden ise, o ilişkilerin yeniden üretilmesine katkı sunarlar.

Bugünün toplumunda erkek, baskı ve sömürü düzeninin taşıyıcısı ve aktörü konumundadır. Kadınların cins kimliği ile ezilmesi, horlanması, geleneklerle baskılanması gibi sorunları kapitalizm yeniden üretmektedir. Böylelikle emek sömürüsüne dayalı sistemin sürekliliği sağlanmakta, kapitalizm bu tahakküm ilişkilerinden beslenerek ömrünü uzatmaya çalışmaktadır.

İçinde yaşadığımız kapitalist toplumda bir bütün olarak kadın cinsi, cinsel ezilmişlikle karşı karşıya kalmakla birlikte, bu sorunu burjuva kadın ve emekçi kadın farklı düzeylerde yaşamaktadır. Erkek egemenliğinin tüm görünüşleri,

sınıfsal ezilmişliğe dayanarak, emekçi kadınlar üzerinde baskıyı, sömürüyü derinleştiren bir rol oynamaktadır.

Ataerkil kültürün, geleneklerin ve tüm egemenlik ilişkilerinin tasfiyesi, diğer bir ifadeyle kadın sorununu yaratan maddi toplumsal zeminin ortadan kaldırılmasıyla sorunun köklü çözümünün yolu da açılacaktır.

“Zira, bahsettiğimiz, sadece kapitalizmin yarattığı sonuç olmaktan öte, binlerce yıllık kökleşmiş, her bir toplum tarafından korunmuş ve yeniden üretilmiş toplumsal ilişkiler zeminidir. Maddi koşulların ortadan kalkması, kadının çok yönlü ezilmişliğinin ortadan kalkmasının ön koşulunu oluşturmaktadır, binlerce yıllık ideoloji kültür, geleneklerin kökünün kazanılması için maddi zeminin yaratılması anlamına gelmektedir. Sosyalizmin tarihsel deneyimleri de bize bu konuda fikir vermektedir.” (*7)

EV İÇİ EMEK VE KAPİTALİZM

Egemen kapitalist toplumda kadınlar ikinci cins görülmeyle birlikte, aynı zamanda ataerkil kültür ve değerlerle ezilmekte ve baskı altına alınmaktadır. Bunların yanısıra, kadınlar ev içi işlerin yükünü taşımak zorunda kalmakta, çocuk bakımı da dahil olmak üzere ev işlerinin tüm bunaltıcı ve köleleştirici yükleri kadınların omuzlarına yıkılmaktadır.

Kadınların özgürleşmesinin en temel koşulları, üretim ve toplumsal yaşama aktif olarak katılması, ataerkil kültür ve geleneklerin baskısından kurtulması ve kadını körelten ev içi işlerin toplumsal bir sorumluluk olarak ele alınmasından geçmektedir.

Ekim Devrimi'nin zafere ulaşmasından sonra tüm bu önlemlerin hayata geçirilmesinin ön koşulu olarak, sınıfsal eşitsizlikler ve kadınların çok yönlü baskı ve ezilmişliğinin maddi koşulları ortadan kaldırılmıştır. Devrimin ardından bizzat Jenotyeller aracılığıyla, kadınların üretime, toplumsal siyasal yaşama etkin katılımı için kapsamlı çalışmalar yürütülmüştür. Burjuva devletlerin 100 yılda yapamadıkları köklü düzenlemeler, Sovyet iktidarında kısa süre içinde hayata geçirilmiştir. Aynı dönemlerde burjuva kadın hareketinin, esasta burjuva kadınların mülkiyet hakkını güvenceleyen “oy hakkı” kampanyaları sürerken, Rusya’da kadınların tam hak eşitliğini sağlayan hukusal düzenlemeler, kadınlar üzerindeki erkek egemen baskı ve eşitsizlikleri, çocuk bakımı, ev içi işleri vb. sorumlulukları toplumsal kurumlaşmalar yoluyla kaldırmaya dönük köklü adımlar atılmıştır.

Sosyalizmin ilk deneyiminin pratikte attığı adımlar muazzam önemdedir. Sovyetler Birliği’nde sergilenen bu pratik tutumlara ise, kadın sorununa, kadının

toplumsal konumuna, kadının özgürleşmesine dönük bakış kaynaklık etmektedir.

Sonrasında, tam da sosyalizmin inşa sürecinde yaşanan sorunlara paralel olarak, kadınların özgürleşmesi, kadınların ev içi ve çocuk bakımının yükünün toplumsallaştırılması yönündeki adımların akamete uğramış olması, sorunun çözümü noktasındaki bakışı ve atılan adımların muazzam tarihsel önemini ortadan kaldırmamaktadır.

Bu deneyimlerin öğreticiliğini bir yana koyarak güncel tartışmalara dönecek olursak, farklı kanatlarıyla feminist hareket, marksistlerin yeniden üretimi ve burada kadınların ev içi emeklerini görmediğini, bunu yok saydığını ve bu sorunun üzerinden atladığını, sorunu üretim alanında varolan kadın işçilerin sorunlarında ele aldığını söylemekte, bu açıdan “cinsiyet körü” olduğu iddiasını ortaya atmaktadırlar.

“Bir toplumda üretim sürecinin şekli ne olursa olsun, bu sürecin devamlı olması, devresel olarak aynı evrelerden geçerek sürüp gitmesi gerekir. Bir toplum tüketmekten nasıl vazgeçemezse, üretmekten de öyle vazgeçemez. Bunun için birbiriyle ilişkili bir bütün, devamlı yenilemelerle akıp giden bir olay olarak görüldüğünde, her toplumsal üretim süreci, aynı zamanda, bir yeniden-üretim sürecidir.” (Karl Marks) (*8)

Marx’ın da ifade ettiği gibi, üretim ve yeniden üretim, bütünsel sürecin parçalarıdır. Maddi yaşamın üretimi ve yeniden üretimi, birbiriyle ilişkili, diyalektik olarak birbirine bağlı süreçlerdir.

Engels, Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni’nde şöyle ifade etmektedir: “Materyalist anlayışa göre, tarihte son kertede belirleyici etken, dolaysız yaşamın üretimi ve yeniden üretimidir. Bu ise yine ikili bir karaktere sahiptir. Bir yandan yaşam araçlarının, gıda, giyim, barınak ve bunlar için gerekli aletlerin üretimi, diğer yandan bizzat insanların üretimi, türün üremesi...” (*9)

Emek gücünün yeniden üretiminde, kadınların harcadığı ev içi emek, bir yandan yeni neslin üretimi (çocuk bakımı da dahildir buna) öbür yandan ise, kapitalist üretim sürecinde aktif rol alan erkek emek gücünün, bir sonraki gün iş gücü üretimine aktif bir şekilde katılabilmesi için harcanan emek (yemek, ev işleri vs.) olarak tanımlanır. Bu işlerin hepsi, kapitalizmle erkek egemenliğinin ilişkisinden dolayı kadınların görevi olarak ifade edilmektedir.

Burjuvazi, kendinden önceki toplumlardan devraldığı, kapitalizm tarafından yeniden üretilen ataerkiye yaslanarak

bu sorumlulukların maliyetini emekçi kadınlara ödetmekte, kadınların fiziksel, zihinsel emeği üzerinden kârını arttırmaktadır. Aynı zamanda, piyasadan alınması gereken bu hizmetlerin sorumluluğu kadınların üzerine yüklenerek, ücretleri düşürerek de kârına kâr katmaktadır. Özetle, kadınların ev içi sorumlulukları kadın ve erkek arasında bir sorun değil, bizzat kadınla kapitalist sistem arasındadır.

Kadınların harcadıkları ev içi emek de sınıfsaldır ve asıl olarak işçi-emekçi kadınlar için bir yüküdür. Kapitalist toplumda kadın sorunu özünde emekçi kadın sorunu olduğu gibi, emek gücünün yeniden üretilmesinden kaynaklanan sorumluluklar da işçi ve emekçi kadınların sorunu olarak yaşanmaktadır. Burjuva kadın, bu toplumda cins olarak ezilse bile, onun için ev içinde yüklerden bahsetmek olanaklı değil. Satın aldıkları bu hizmetlerin karşılığında ise, bizzat işçi kadınlar, sefalet ücretlerine ve çalışma koşullarına mahkum edilmektedir.

KADIN SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ VE KADINLARIN ÖZGÜRLEŞMESİ MÜCADELESİ

Kadın sorununu nasıl ele alırsanız, kadın sorununda kurtuluş programınızı ve mücadele hattınızı da ona göre şekillendirirsiniz...

Kadın sorunu, özel mülkiyetle birlikte ortaya çıktığı gibi, ardı ardına gelen tüm sınıflı toplumlar bu sorunu devraldı. Özü-nü koruyarak, kendine göre şekillendirerek bugünlere taşıdı. Sorunun ortadan kalkmasının koşullarının oluşması, ancak sorunu doğuran maddi toplumsal koşulların ortadan kaldırılmasıyla mümkündür. Bununla birlikte hayatın her alanında köklü bir şekilde silinebilmesi de uzun ve zorlu bir mücadeleyi gerektirecektir. Elbette bu kadınların demokratik haklar ve eşitlik için verdikleri mücadelenin önemini azaltmıyor. Tersine, sadece bu mücadelenin nihai kurtuluşa ulaşabilmesinin koşullarına dikkat çekiyor.

Kapitalist toplumda kadın sorununun görünümüne değil kaynağına, yani kapitalist sömürü düzenine karşı mücadele, kadınların kurtuluş mücadelesinin ana eksenini oluşturmaktadır.

“Tüm temel toplumsal sorunlar gibi kadın sorununun çözümü için de kuşkusuz toplumsal devrim gereklidir. Fakat toplumsal devrimin başarısı için de işçi sınıfının ve emekçilerin, dolayısıyla onların kadınlarının mücadeleye geniş çaplı ve etkili bir katılımı gereklidir. Kadın bu mücadele içinde kendini bulacak, özgüven kazanacak, hükmedici erkek egemenliğinden kurtulacak, bağımsızlaşacaktır. Mücadeleye etkin ve inisiyatifli katılım kadının kendini ikinci sınıf insan olarak görmesine, böyle algılamasına et-

kili darbeler vuracaktır.

Mücadele kadının kendisine bakışını değiştirmekle kalmayacak, erkek emekçinin kadına bakışını da değiştirecektir. Toplumsal mücadele erkek emekçiyi bir dizi başka konuda olduğu gibi kadın sorununda da yeniden eğitecek, onun gerici, ataerkil, darkafalı burjuva ve küçük-burjuva önyargılarına büyük darbeler indirecektir.

Bundan dolayıdır ki, toplumsal mücadelenin bizzat kendisi, kadın sorununun çözüm sürecinde en temel halka durumundadır.” (*10)

Sorunu mevcut sistemle bağı ve onun tarihsel toplumsal bağlamı içinde almadığınızda, sorunun güncel görünümüne odaklanılır, sorunu “erkek egemenliğiyle” sınırlayan, şekilsiz ve belirsiz bir program ekseninde hareket edersiniz. Esen rüzgarların etkisiyle Marksizm’in temel esaslarından uzaklaşırsınız. Sosyalist-feminist öznelerin ve paralelindeki “sosyalist” yapıların “sınıf dışı sosyalizm” anlayışları, bu yanılığın kaynağını oluşturmaktadır.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de kadın sorunu her geçen gün derinleşiyor. Zira kriz içindeki kapitalizm demokratik/siyasal alanlar üzerindeki baskıyı arttırdıkça kadın sorunu da yeni boyutlar kazanıyor. ABD’de kürtajın yasaklanması çarpıcı bir örnektir. Bu sorun, esasta emekçi kadın sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerçekleşen kadın cinayetlerine baktığımızda, yaşanan örneklerden dahi sorunun sınıfsal boyutu açık bir şekilde görülebilmektedir.

İdeolojik tahribatın aşılabilmesi için olduğu kadar, yükselen kadın hareketinin sağlam bir zemine oturabilmesi için de sınıfsal mücadelenin güçlenmesi, bunun bir parçası olarak proleter kadın hareketinin güçlenmesi temel bir ihtiyaçtır.

Kaynaklar:

- 1- Marksizm ve Feminizm- Shahrzad Mojab
- 2- EKK- Devrimci Kadın Kurultayı tebliği- 2 (10 Şubat 2013)
- 3- Karl Marks’ın 200. Doğum Yılı- H. Fırat – Kızıl Bayrak- 2018/24
- 4- Kadın sorunu üzerine seçme yazılar - İnter yayınları shf 147-154
- 5- Kadın özgürlüğünün sorunları - Evelyn Reed - Shf 20
- 6- Kadın sorunu üzerine konferanslar - H. Fırat
- 7- Kadın sorunu üzerine konferanslar - H. Fırat
- 8- K. Marks- Kapital- Cilt 3
- 9- Ailenin özel mülkiyetin devletin kökeni - F. Engels (sy. 271)
- 10- Kadın sorunu üzerine konferanslar - H. Fırat

Eğitim haktır, para ile satılamaz!

YKS yerleştirme sonuçlarının açıklanmasının ardından vakıf üniversiteleri 2022-2023 eğitim yılı için öğrencilerden alacağı ücretleri açıkladı. Doğuş, Beykent, Koç Üniversitesi gibi büyük vakıf üniversitelerinin önceki yıllardaki eğitim ücretlerine %200-250 oranında zam yaptıkları basına yansdı.

Vakıf üniversitelerinde okuyan öğrenciler ise yapılan zamlara karşı tepkilerini dile getirmek için kampüslerinde eylemler gerçekleştirdi. Öğrencilerin verdiği tepkinin ardından TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu'nun ev sahipliğinde Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar ile vakıf üniversitelerinin temsilcilerinin katıldığı, "TOBB Yükseköğretim Meclisi İstişare Toplantısı" gerçekleştirildi.

Rifat Hisarcıkloğlu, toplantının ardından basına yaptığı açıklamada şunları ifade etti: "Toplantımızın neticesinde bu yıl kontenjanların fevkalade doluluk ve yerleştirme oranlarını dikkate alarak vakıf üniversitelerimizin öğrenim ücretleri konusunda kayıt yaptırmak isteyen öğrencilerimize imkanları ölçüsünde destek verilmesi kararlaştırıldı. Toplantıda ayrıca kayıt yapacak öğrencilerimizin barınma ihtiyaçları da imkanlar ölçüsünde vakıf üniversitelerimizle değerlendirilerek çözüm için gayret sarf edileceği kararı da bağlandı."

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu, eğitimin bir meta gibi alınıp-satıldığının gerçekliğini kabul eden ve yapılan zamlar

karşısında öğrencilerin tepkisini dindirmek ve öğrenciye "şirin" gözükme adına bir açıklama gerçekleştirmiştir. Bundan önce birçok sermayedar ve iktidar görevlisi/temsilcisi bu tarz açıklamalarda bulundu. Ancak eğitim politikalarının değiştirilmesi ve iyileştirilmesi konusunda hiçbir olumlu adım atılmadı. Bu açıklamanın sonrasında da eğitim alanında uygulanan politikalarda bir değişim olmayacaktır.

Eğitimin ticarileştirilmesine yönelik neoliberal politikalara 1980'den itibaren hız verildi. Hatta ilk vakıf üniversitesi olan Bilkent bu dönemde açıldı. Öğrencilerden eğitimleri için har(a)çlar toplandı. Bu tarz uygulamaların hayata geçirilmesiyle eğitim kurumları birer ticarethaneeye öğrenciler ise müşteri konumuna getirildi. Türkiye Anayasası'nda var olan

parasız eğitim hakkı da bu vesile ile gasp edilmeye başlandı. Eğitim, en temel bir insani hak olmaktan çıkarılarak adeta alınırsatılır bir meta haline dönüştürüldü. AKP iktidara geldikten sonra ise eğitim adeta parası olanın alabildiği bir hak durumuna getirildi.

20 yıllık iktidar döneminde inşaat, sağlık gibi bir dizi temel alanda yandaşlarının büyümesini sağlayanlar, eğitim alanında da yandaşlarını palazlandırdı.

Covid-19 pandemisi koşullarında geçen iki yıllık eğitim süreci ise eğitimin paralı hale gelmesiyle eğitimdeki fırsat eşitsizliğinin katmerleştiğini gözler önüne serdi. İki yıllık dönemin ardından 2021'de başlayan eğitim yılında ise barınma, beslenme, ulaşım ve ders materyalleri gibi temel eğitim bileşenlerine erişebilmek için yine milyonlarca işçi ve emekçi çocuğu zorluklar yaşadı. Ekonomik nedenlerden dolayı eğitim masrafla-

rını karşılayamadığı için 6 milyona yakın öğrenci eğitimini yarıda bırakmak zorunda kaldı.

Gelinen yerde, TOBB ve YÖK başkanları tarafından vakıf üniversitelerinin sahipleriyle yapılan anlaşmalarla birlikte üniversiteye yeni yerleşecek öğrencilere eğitim ücretlerinde indirim yapılacağı ve barınma imkanlarının artırılacağına dair vaatler sunulmaktadır. TOBB ve YÖK başkanlarının bu vaatleri ortaya sürmeleri bile eğitimin bir meta konumuna geldiğini ve üzerinde indirim yapma tartışmalarının yapıldığını göstermektedir.

Erdoğan, henüz bu konu hakkında açıklama yapmasa dahi, 20 yıllık iktidarında eğitim alanında uyguladığı ticari politikalar yeni atılacak adımların farklı yönde olmayacağını teminatıdır. Zira yandaşıyla, YÖK'üyle, TOBB'uyla ve sermayedarlar ile birlikte eğitimi alınırsatılır bir meta haline getirmişlerdir. Şu an ise tıpkı bir giysinin satın alınabilmesi için mağazaların indirim yaptığı gibi vakıf üniversitelerine öğrencilerin kayıt yaptırmaları için de indirim sözleri havalarda uçuşmaktadır.

Eğitimi para ile satın alınan bir meta durumuna getirenler, yaşadığımız sorunlara çare olamazlar. Bu sömürü ve talan düzeni yıkılmadan eğitimden sağlığa ve beslenmeye kadar bir dizi hakkı kullanmak mümkün olmayacaktır.

Bu haramilerin sömürü düzeninin çarkları ancak işçi, emekçi ve gençlerin birleşik mücadelesiyle kırılacaktır.

Toplumsal mücadelenin patlak vermesinden korkan sermaye devleti, üniversitelerde verilen gençlik mücadelesinin önüne geçebilmek adına yeni bir saldırıyı hayata geçirdi. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının birlikte hazırladığı, gençliğe ve gençlik mücadelesine yönelik yeni bir dizi saldırı içeren "Üniversitelerde Güvenlik ve Barınma Tedbirleri" başlıklı genelge 81 ilin valisine uygulanmak üzere gönderildi.

Bakanlıklar tarafından 81 ile gönderilen genelge, üniversitelerde haklarına sahip çıkan ve mücadele eden öğrencileri hedef alan bir dizi uygulamayı içeriyor.

Genelgeye göre; üniversite girişlerinde X-ray cihazlarının sayıları artırılacak,

Faşist genelgelerinizi parçalayacağız!

kapı dedektörleri ve güvenlik kamera sistemleri yaygınlaştırılacak. Haklarına, özgürlüğüne ve geleceğine sahip çıkan ilerici-devrimci öğrencilerin stant açma/broşür dağıtma vb. faaliyetlerine müsaade edilmeyecek. "Terör" demadojisi ile ilerici-devrimci öğrenciler üniversitelerden izole edilmeye çalışılacak. Genelgede ilerici kol-kulüp faaliyetlerine de izin verilmeyeceği, barınma konusu başta olmak üzere üniversitede yaşanan sorunlara dair sosyal medya üzerinden paylaşım yapan öğrenciler hakkında işlemler yapılacağı yer alıyor.

Bu genelge ile sermaye devletinin

neyi hedeflediği açıktır. Her geçen gün derinleşen sosyal, siyasal ve ekonomik krizlerin faturasından gençlik de payına düşeni fazlasıyla almaktadır. Gençlik, yarıca bir şekilde barınma, beslenme, ulaşım vb. sorunlar yaşamakta, ticari eğitim saldırılarına maruz kalmakta, işsizlik ve geleceksizlik kaygısı ile boğuşmakta ve bunalıma sürüklenmektedir. Sermaye devleti, tüm bunlardan kaynaklı öfkesi her geçen gün büyüyen ve içerisinde önemli mücadele potansiyelleri taşıyan gençlik kesimlerine aba altından sopa göstermekte, ilerici-devrimci gençliğe yönelik ise baskı ve yıldırma politikala-

rına hız vermektedir.

Ancak ne yaparlarsa yapsınlar bu aciz çaba nafilidir! Geleceği çalınan, özgürlüğü ve hakları ellerinden alınan gençliğin içinde barındırdığı mücadele ateşi gün geçtikçe harlanıyor. Ne keyfi yasak ve baskı politikalarına geçit vereceğiz ne de üniversitelerimizi gerici-faşist AKP-MHP iktidarına teslim edeceğiz!

Üniversiteli gençliğe çağrımızdır: Gelin haklarımıza, özgürlüğümüze ve geleceğimize göz koyan bu çürümüş düzene karşı örgütlü mücadeleyi yükseltelim!

Baskılar bizi yıldırılmaz!

Devrimci faaliyet engellenemez!

DEVRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ
AĞUSTOS 2022

ODTÜ'lülerin “Devrim” iradesi kırılmadı!

Tüm toplumu olduğu gibi gençliği de hedef alan gerici-faşist baskı ve yasak politikaları artarak devam ediyor. Yirmi yıllık iktidarlarına rağmen her fırsatta ve özellikle gençlik içinde “kültürel iktidar” olamadıklarından yakınan AKP, yasaklarına her geçen gün bir yenisini ekliyor. Her türlü eylem, protesto ve direnişe karşı süren saldırılara şimdi de kültürel etkinliklere, konser ve festivallere dönük yasakları eklendi. Üniversitelerde zaten sınırlı yapılan konser ve festivaller yasaklandı. Onlarca sanatçının konseri, Dersim, Balıkesir, Eskişehir gibi kentlerdeki bir dizi festival türlü gerekçelerle engellendi. AKP iktidarının üniversitelerdeki temsilcileri olan kayyım rektörler söz konusu yasakları “mezuniyet törenlerinin iptaline yahut toplu mezuniyetlerin engellenmesine” vardırdı. Zira söz konusu mezuniyet törenleri özellikle ODTÜ, Boğaziçi, İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesi gibi üniversitelerde, gerici-faşist iktidarın ve kayyım rektörlerin politikaları öğrenciler tarafından kitlesel protestolarla karşılanıyor. Hatta ODTÜ olduğu gibi artık bir gelenek haline gelen mezuniyet töreni protestoları yaşanıyor.

Kuşkusuz gerici-faşist iktidarın da kayyım rektörlerin de mezuniyet töreni yasakları derin bir korkunun ifadesidir. Yirmi yıldır iktidarda olmalarına, sermaye devletinin tüm olanaklarını/kurumlarını elinde tutmalarına rağmen gençliği istedikleri gibi dönüştürmeyi başaramadılar. Hedeflenen kindar-dindar ve biat eden bir nesli yaratamadılar. Peki bu korkunun gerisinde ne var? Bu korkunun ge-

risinde yıllar evvel Erdoğan'ın ODTÜ'ye giderken gerçekleşen kitlesel eylemler var. Bu korkunun gerisinde Gezi Direnişi'nde gençliğin en ön saflarda yer alması var. Bu korkunun gerisinde toplumsal sorunlar için sokağa çıkarılan büyük bir çoğunluğunun genç olması var. Son olarak bu korkunun gerisinde altı ayda biter gözüyle bakılan ancak başları eğdirilemeyen Boğaziçi Üniversitesi Direnişi var.

İşte bundandır ki çanak yalayıcı kayyım rektörler eliyle bu sene Boğaziçi ve ODTÜ'de toplu mezuniyet törenlerinin iptal edildiğini duyurdular. Ancak kayyım rektörlerin tehditlerle dolu iptal kararları gençlik tarafından iki üniversitede de tanınmadı. Önce Boğaziçi'nde tüm saldırı ve yasaklara rağmen mezuniyet töreni gerçekleşti. Bu törende kayyım Rektör Naci İnci'nin emrindeki ÖGB ve polisler onlarca gence, ailesine ve akademisyenlere saldırdı. Tüm bu saldırılara rağmen Boğaziçi Üniversitesi'nde mezuniyet töreni gerçekleşti.

ODTÜ'de de durum farklı değildi. ODTÜ öğrencilerinin nadiren gördükleri kayyım rektör Verşan Kök, Devrim Stadyumu'nda toplu bir mezuniyet töreninin

yapılmasına izin vermeyeceğini önden duyurdu. Gereksesini gizlemedi. Verşan Kök tarafından üniversite öğrencilerine gönderdiği mailde Mayıs ayında gerçekleşen Devrim Yürüyüşü'nde “teröristlerin” öğrencilerin arasına karıştığını ve karışıklık çıkardığını yazdı. Verşan Kök, açıkça “protestolardan” çekindiğini itiraf etmişti. Devrim Yürüyüşü'nde “terörist” dedikleri ise ilerici-devrimci ve muhalif gençlerdi. Devrim Yürüyüşü'ne kendi söz ve pankartlarıyla katılanlar yürüyüş sonrası AKP'nin trol ordusu tarafından sosyal medyada hedef gösterildiler. Bu hedef göstermeler sonucu onlarca öğrenci gözaltına alındı. Ancak sermaye devleti, tüm hedef göstermelere karşın öğrencileri serbest bırakmak zorunda kaldı.

Verşan Kök'ün mezuniyet yasağına ise, ODTÜ'lüler hep bir ağızdan tepki gösterdi. ODTÜ'nün bütün bölümleri, kulüp ve toplulukları ortak bir çağrı ile Devrim Stadyumu'nda mezuniyet töreninin bir gelenek olduğunu ve bundan vazgeçmeyeceklerini duyurdu. Nitekim kayyım, ÖGB ve sermaye devletinin tüm yasaklarına rağmen geleneksel “Devrim Stadyumu” mezuniyet töreni gerçekleşti.

Mezuniyet töreni binlerce öğrencinin, ailenin ve öğretim görevlisinin kitlesel katılımıyla coşkulu bir şekilde gerçekleşti. Mezuniyete her zamanki gibi ODTÜ'lülerin Devrim Stadyumu'ndan kendi hazırladıkları pankartlarla geçişleri damgasını vurdu. Pankartlarda gerici-faşist iktidarın baskı ve yasakları, kayyımın üniversite icraatları, ekonomik kriz, yüksek enflasyon, işsizlik, işçi ve emekçi direnişleri ve “geleceğe sahip çıkan” mesajlar yer aldı. ODTÜ öğrencileri mizahi bir dille siyasal iktidarın politikalarına karşı çıkarken, her şeye rağmen direnişin kazanacağını vurgulayan pankartlar da taşıdı.

Gerici-faşist iktidarın, üniversite kayyımlarının yasakları ve saldırıları gençlik içinde kimi zaman Boğaziçi Üniversitesi Direnişi'nde olduğu gibi politik çıkışlarla, kimi zaman ODTÜ mezuniyeti gibi dirençli bir duruşla karşılanıyor. Kuşkusuz direniş dinamikleri AKP iktidarını duyduğu korku nedeniyle hezeyanlara sürüklüyor. Gerici-faşist iktidar ne kadar çabalarsa çabalasın, bu topraklardaki direniş dinamiklerini ve gençlik içindeki direnme kararlılığını ve iradesini kıramayacaktır. Toplum ve gençliği hedef alan saldırılar, bu saldırıları gerçekleştirenlerle direnen güçleri önümüzdeki dönem daha sık sık karşı karşıya getirecektir.

DEVRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ

13 AĞUSTOS 2022

Ekonomik krizin etkisini toplumun daha fazla hissedildiği bir dönemden geçiyoruz. Temel ihtiyaç malzemelerine gelen zamların ardından şimdi de yeni bir eğitim yılı yaklaşırken vakıf üniversitelerindeki eğitim ücretlerine yapılan zamlar gündemde.

Son günlerde, tercih dönemlerinde öğrencilere okuduğu dönemler boyunca sadece yüzde 5 oranında zam yapacağını reklam eden Doğu Üniversitesi, 2022-2023 eğitim yılı ücretlerine yüzde 200-250 oranında zam yaptı. Yüzde 10 zam iddiasında bulunan Beykent Üniversitesi de yeni eğitim yılı için ücretlerine yüzde 200 oranında zam yaptı. Koç, Sabancı, Acıbadem, Bilkent, Bahçeşehir

“Müşteri değil, öğrenciyiz!”

ve Bilgi gibi üniversitelerde ise eğitim ücretlerine yüzde 100 oranında zam yapıldı.

1980 yılıyla birlikte eğitim alanındaki ticarileşmeyi arttıran politikalara hız verildi. Aradan geçen 42 yıl içerisinde ise eğitim, paralı ve ulaşılmaz bir hale geldi. 1984 yılında Bilkent ile başlayan vakıf üniversitelerine yenileri eklenerek bir meta gibi satılan ve reklamları sıkça yapılan üniversitelerin sayısı çoğaldı. 2022 yılı itibarıyla Türkiye'de bulunan 209 üniversiteden 78'si vakıf üniversitesidir.

Sermaye devleti her ile üniversite politikasıyla vakıf üniversitelerini de yaygınlaştırdı. Paralı eğitim uygulamalarıyla da eğitimdeki eşitsizlikte gün geçtikçe büyümektedir. Ekonomik krizin derinleştiği bir dönemde eğitim ücretlerine yapılan zamlarla krizin yükü emekçilere ve emekçi çocuklarına yıkılmaktadır.

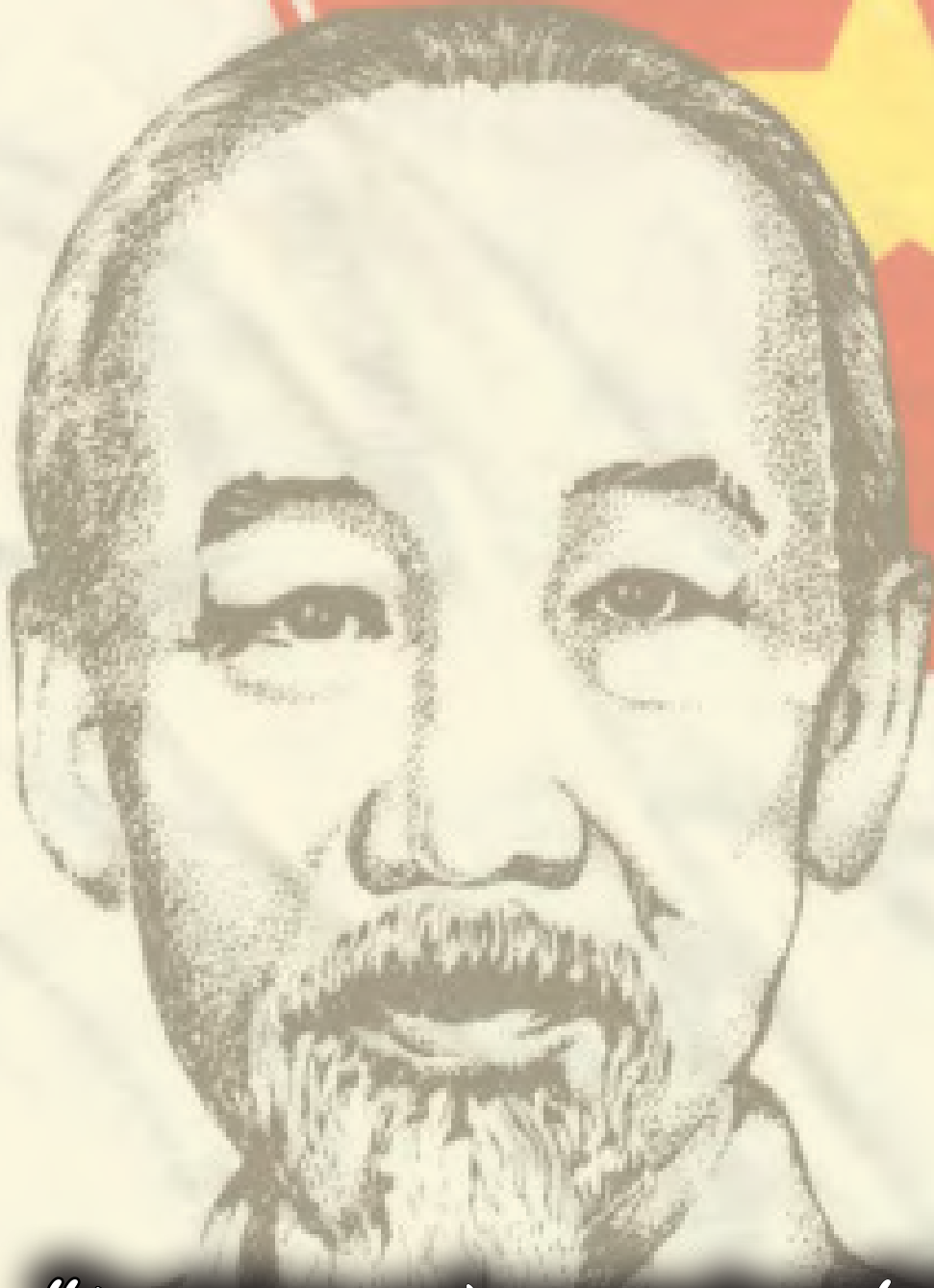
Doğu Üniversitesi öğrencileri ise, krizin faturasını ödememek ve müşteri değil öğrenci olduğunu haykırmak için hem sosyal medya hem de kampüslerde eylem gerçekleştirdi.

Yaşananlar, en temel insani haklardan biri olan eğitim hakkının yıllardır paralı bir hale getirilerek bizlere satıldığını göstermektedir. Ayrıca, anayasal bir hakkı olan eğitimin yıllardır sermaye devleti ve kapitalist şirketler tarafından gasp edildiğini de gözler önüne sermektedir. Yapılan bu zamlar da sermaye devletinin ekonomik krizin faturasını emekçilere ve gençlere ödetmeye yönelik hamlelerin bir devamıdır.

Ekonomik krizin faturasını ödememek, parasız, nitelikli, ulaşılabilir eğitim hakkımıza sahip çıkmak ve müşteri değil öğrenci olduğumuzu haykırmak için örgütlü mücadeleyi yükseltelim!

İSTANBUL'DAN BİR DGB'Lİ

**Vietnam devriminin önderi Ho Şi Minh'i ölümünün
53. yılında saygıyla anıyoruz!**

*“Leninizm sadece mucizevi ‘Bilgenin kitabı’ değil,
Vietnam devrimcileri ve halkı için bir pusuladır: O aynı
zamanda son zaferimize, yani sosyalizm ve komünizme
giden yolu aydınlatan parlak güneştir”*

Ho Şi Minh